

Domstolens sammansättning

Tingsdomare Markku Saarikoski
Tingsdomare Marko Lepistö
Tingsdomare Noora Nykänen

Intresserade parter

Sökande
Vauhkala Mika

Svarande
Fazer Restauranger Oy

Svarande:
Finska staten

Asien

Andra tvister.

Öppna

15.3.2022

KANAL**Krav och önskemål**

Sökanden har yrkat att svarandena solidariskt skall förpliktas att till sökanden utge

1. 10 000 euro i skadestånd med stöd av 23 § diskrimineringslagen för diskriminering på grund av förmodat hälsotillstånd

2. Finska staten/Valtiokonttori förpliktas att betala ersättning med 10 000 euro för kränkning av den grundläggande rätten till ett värdigt bemötande och rörelsefrihet enligt artikel 13 i Europakonventionen och för kränkning av artiklarna 1, 8, 9, 13, 14 och 1 i protokoll nr 12 till Europakonventionen.

3. Svarandena skall solidariskt ersätta rättegångskostnaderna jämte dröjsmålsränta enligt 4 § första stycket räntelagen en månad från dagen för denna dom.

Kriterier**Fazer Ravintolat Oy:s ansvar****Spårning av händelser**

Sökanden har hindrats från att komma in på Fazer Cafe (Kluuviksgatan 3, Helsingfors) som kund den 10 december 2021 kl. 9.00. Sökanden har krävts på att visa upp ett så kallat kupongkort som villkor för att få komma in på restaurangen.

De restaurangrestriktioner som statsrådet då införde i Helsingforsområdet var följande:

"Restauranger som serverar alkohol får ha öppet mellan kl. 05.00 och 18.00. Restauranger som inte serverar alkohol får ha öppet mellan kl. 05.00 och 13.00."

Miika Kostilainen, vd för Fazer Retail Finland, förklarade Fazer Cafés verksamhet på följande sätt:

"När er kund ombads att uppvisa ett intresseintyg den 10 december 2021 kl. 9.00 följde Fazer Restaurants Kluuvikatu Fazer Café lagen om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och (876/2021), närmare bestämt artikel 58i, när det gäller den nationella användningen av EU:s digitala kroncertifikat. Enligt denna bestämmelse får bl.a. cateringföretag kräva att deras kunder visar upp ett coronacertifikat, varvid begränsningarna av antalet platser, öppettider och serveringstider för cateringföretag inte gäller för restauranganläggningen eller restaurangverksamheten.

På regeringens webbplats anges också mycket tydligt att "om en restaurang kräver att dess kunder ska ha ett kupongkort behöver den inte följa de striktare än normala begränsningarna av öppethållande och serveringstider, antalet tillåtna kunder eller kravet på att varje kund ska sitta inomhus." I det andra materialet som du hänvisar till (på regionförvaltningsverkets webbplats) anges att "det är upp till cateringföretaget att bestämma vid vilka tidpunkter det tar emot passerkortet".

Vidare motiverade Miika Kostilainen införandet av räntepasset kl. 9.00 enligt följande:

"Begränsningen av öppettiderna till kvällstid har dock varit en större faktor för införandet av räntepasset. Vi serverar nu som vanligt till kl. 22.00 och i full kan vi betjäna ett mycket större antal kunder än utan räntepasset."

Brott mot konstitutionen

De grundläggande rättigheter som skyddas av konstitutionen, nämligen rörelsefriheten (artikel 9) och rätten att inte bli behandlad på ett sätt som strider mot mänsklig värdighet (artikel 7). Förnekandet av rätten till mat var en särskilt traumatisk situation för sökanden.

Överträdelse av diskrimineringslagen

Avsnitt 8 i lagen om icke-diskriminering: "Ingen får diskrimineras på grund av ålder, ursprung, hälsa, ... eller andra personliga skäl. Diskriminering är förbjuden oavsett om den har sin grund i ett förhållande eller antagande som gäller personen själv eller någon annan."

Kravet på att uppvisa ett kupongkort för att komma in på caféet visar att personalen på Fazer Cafe Kluuv utan rimligt tvivel antog att sökanden utgjorde en fara för andra kunders eller personals hälsa. Det förmodade hälsotillståndet berättigar inte till diskriminering enligt jämställdhetslagen.

Överträdelse av konsumentskyddslagstiftningen

I detta fall har tre paragrafer i konsumentskyddslagen överträtts.

2:3 i konsumentskyddslagen, eftersom caféet har handlat på ett sätt som strider mot god affärssed. Fazer Cafe Kluuvi har förbundit sig att verka på en öppen marknad och att vara öppet för alla kunder. Argumentet att caféet genom att kräva ett kupongkort kl. 9.00 kan hållas öppet längre på kvällen berättigar inte till en kränkning av sökandens grundläggande rättigheter.

Enligt 2:9 § i konsumentskyddslagen är det förbjudet att använda aggressiva metoder i ett kundförhållande. I det aktuella fallet har klagandens utövande av sina lagstadgade konsumenträttigheter hindrats på ett omotiverat sätt. På morgonen hade kändan velat äta lunch innan hon gick till arbetet, men hindrades från detta.

Ur den klagandes synvinkel var beteendet därför aggressivt.

Enligt 3:1 Konsumentköplagen är det förbjudet för en näringsidkare att vid erbjudande av en konsumentvara använda ett avtalsvillkor som med hänsyn till konsumentvarans pris och andra relevanta omständigheter måste anses oskäligt mot konsumenten.

Sökanden har avstått från sin rätt att åberopa de ovannämnda bestämmelserna i konsumentskyddslagen.

Av 58 i § smittskyddslagen framgår att det s.k. coronapasset, dvs. EU:s digitala coronaintryg, vid nationell användning ska visa att en person har fått ... en fullständig serie vaccinationer minst sju dagar tidigare, ett negativt coronatestresultat högst 72 timmar tidigare eller har haft laboratoriebekräftad covid-19-sjukdom högst sex månader tidigare.

Konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och människans värdighet med avseende på biologi och medicin garanterar att ett ingrepp i hälsan endast får utföras om den berörda personen har gett sitt fria och informerade samtycke (artikel 5).

Enligt patientlagen har patienter rätt till självbestämmande och om de motsätter sig en viss behandling eller behandlingsåtgärd ska de så långt det är möjligt behandlas på ett annat medicinskt godtagbart sätt i samförstånd med patienten (§ 6).

Dessa lagar garanterar att det inte finns något s.k. vaccinationskrav i Finland. Kravet på ett negativt coronatestresultat inom 72 timmar innebär att sökanden skulle behöva göra ett dyrt coronatest var tredje dag för att kunna utöva sina grundläggande rättigheter. Detta är orimligt, särskilt med beaktande av att sökanden inte på något sätt konstaterades ha symptom på kranskärslssjukdom vid den tidpunkt då han nekades tillträde till cafeteria.

Fazer Cafe åberopar lagen om smittsamma sjukdomar och sin rätt att begränsa kundernas tillträde till Fazer Cafe-ägda caféer. Sökanden åberopar artikel 106 i konstitutionen, enligt vilken om tillämpningen av en lagbestämmelse i ett mål vid domstolen uppenbart skulle strida mot konstitutionen, skall domstolen ge företräde åt bestämmelsen i konstitutionen. Tillämpningen av lagen om smittsamma sjukdomar i förevarande fall står i uppenbar strid med sökandens grundläggande rättigheter som garanteras i artiklarna 7 och 9 i konstitutionen. Lagen om smittsamma sjukdomar har tillämpats i förevarande fall utan motivering och utan någon likhet med syftet med lagen om smittsamma sjukdomar. Syftet med lagen om smittsamma sjukdomar är att förhindra smittsamma sjukdomar och deras spridning och den skada de orsakar enskilda och samhället.

Kravet på att upprätta ett räntepass v a r i n t e nödvändigt i det aktuella fallet och är inte heller nödvändigt i andra fall där det har krävts att det ska upprättas. För detta ändamål presenterar vi omfattande medicinsk forskning, såväl som Vi tar in en hel del expert- och vittnesmål vid huvudförhandlingen.

Sökanden begär att domstolen skall ge artiklarna 7 och 9 i konstitutionen företräde framför lagen om smittsamma sjukdomar.

(Sökanden har återkallat sin talan i den del den grundas på artiklarna 7 och 9 i PL)

Statens ansvar

Den statliga lagstiftningen har lett till att Fazerkoncernens Cafe Kluuvi har valt att kränka sökandens grundläggande rätt till liv och rätt till en värdig behandling, eftersom Fazerkoncernens företrädare har haft valet att antingen agera på ett icke-diskriminerande sätt gentemot sökanden, vilket skulle ha lett till ekonomiska förluster för Fazer, eller att agera på ett diskriminerande sätt gentemot sökanden. Att kränka grundläggande rättigheter genom att åberopa ekonomisk förlust är inte en åtgärd i enlighet med lagen.

Den statliga lagstiftningen, artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar, har inte varit exakt utan har lämnat det upp till den privata aktören att välja om den vill kränka de grundläggande rättigheterna eller inte. Lagstiftningsmässigt strider denna del av lagen om smittsamma sjukdomar mot konstitutionen och därför måste domstolen enligt artikel 106 i konstitutionen tillämpa konstitutionens företräde och prioritera sökandens grundläggande rättigheter att behandlas med värdighet och rörelsefrihet när den fastställer straffet.

Regeringen har genom förordning begränsat restaurangverksamheten på ett sådant sätt att antingen krögaren har tvingats stänga sin butik först när kvällen har börjat eller så har krögaren tvingats begränsa de grundläggande rättigheterna för vissa personer, såsom sökanden.

Statsrådet har antagit sin förordning i strid med den nödvändighetsprincip som gäller för den offentliga myndigheten. Statens åtgärder för att förhindra covid-19 har varit orimliga, överdrivet långtgående och inneburit ett onödigt ingrepp i den enskildes grundläggande rättigheter.

Medicinsk och juridisk forskning till stöd för sökandens påståenden

Enligt hälsoministeriets nationella beredskapsplan från 2012 definieras en mild pandemi som att 35% av befolkningen insjuknar, 11 480 personer behöver sjukhusvård (221/100 000 invånare) och 3450 personer dör (66/100 000 invånare) inom 8 veckor. Sjukdomen klassificeras som en allvarlig pandemi om 35 690 personer behöver sjukhusvård och 9050 personer dör inom 8 veckor. Enligt Statistikcentralen dog totalt 558 personer av covid-19-virusinfektion 2020. Deras medianålder var 84 år.

I en studie som genomfördes i Finland och publicerades i Eurosurveillance den 29 juli 2021 undersöktes spridningen av corona på sjukhus. Studien visade att även om man är fullt vaccinerad och bär mask kan man ändå få coronainfektion och en asymtomatisk eller symtomatisk form av sjukdomen, och fortsätta att smittas av sjukdomen. 45 vårdpersonal smittades, 18 av dem hade fått två doser av vaccinet, sex hade fått en dos och 21 var ovaccinerade. Detta innebär att viruset överfördes till vaccinerade arbetstagare på praktiskt taget samma sätt som till ovaccinerade arbetstagare.

Den norska studien "Length of hospital stay and risk of intensive care admission and in-hospital death among COVID-19 patients in Norway: a register-based cohort study comparing patients fully vaccinated with an mRNA vaccine to unvaccinated patients" fann ingen skillnad mellan vaccinerade och ovaccinerade patienter när det gällde längden på intensivvårdsvistelsen. eller risken att dö på sjukhuset.

Enligt en studie från American Heart Association orsakar kranskärlsvaccin myokardit, en inflammation i hjärtmuskeln. Totalt 140 unga människor, alla med misstänkt myokardit, deltog i studien. Majoriteten av patienterna var män (126) och kaukasier (92). Deltagarnas genomsnittsålder var 15,8 år. Misstänkt myokardit förekom hos 136 patienter efter mRNA-vaccination. Av dessa hade 131 fått injektionen från Pfizer-BioNTech. Av de 128 deltagarna uppstod myokardit efter den andra vaccindosen och symtomen började 0-22 dagar efter vaccinationen. Det vanligaste symtomet var bröstsmärta och tjugosex patienter behandlades på intensivvårdsavdelningen.

Staten åsidosätter rättsprinciper och samtidigt sökandens grundläggande rättigheter

Genom att bryta mot rättsprinciper har staten kränkt sökandens grundläggande rättigheter. Enligt artikel 13 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna ska varje enskild person ha tillgång till effektiva rättsmedel.

ett rättsmedel inför en nationell myndighet, även om kränkningen av fri- och rättigheter begås av personer i offentlig tjänst

personer. Sökanden har med stöd av artikel 13 i Europakonventionen yrkat skadestånd av staten för kränkning av hans grundläggande rättigheter.

Tillägg till ansökan

Artikel 5 i del I i EU-fördraget garanterar rätten till frihet och säkerhet (var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet). Det är alltså den personliga säkerheten som har kränkts när sökanden inte har kunnat äta på det frukostställe där hon brukar äta. Sökanden har varit djupt upprörd över detta, särskilt som det har påverkats av företagets eget val att diskriminera sina kunder för att öka sin vinst.

Artikel 1 i EIS ålägger ratificerarna en skyldighet att respektera de mänskliga rättigheterna. Därför har varje person som är lagligen bosatt i Finland rätt att kunna lita på att staten respekterar och iakttar de rättigheter som anges i EIS.

Som ett åsidosättande av EIS och den därav följande skadan anser sökanden följande:

Artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet till EIS garanterar fri rörlighet inom territoriet för varje stat som har ratificerat EIS. I förevarande fall har sökanden hindrats från att gå in på ett café för att äta frukost, vilket innebär en begränsning av den rörelsefrihet som garanteras i EIS. I samma artikel 2 anges att inskränkningar i rörelsefriheten får göras i enlighet med lag och är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna säkerheten, till upprätthållande av allmän ordning, till förebyggande av brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter. Sådana inskränkningar har inte på ett försvarligt sätt kunnat införas i Finland och vi lägger fram omfattande bevisning på denna punkt. Rörelsefriheten är en av de grundläggande rättigheter som utgör kärnan i ett demokratiskt samhälle och en rättsstat. Inskränkningen av denna grundläggande rättighet i sökandens fall har orsakat honom svårt psykiskt lidande.

Artikel 5 i del I i EU-fördraget garanterar rätten till frihet och säkerhet (var och en har rätt till frihet och personlig säkerhet). I förevarande fall har sökandens rätt till personlig säkerhet kränkts. Personlig säkerhet är i hög grad en subjektiv upplevelse och det har varit traumatiskt för sökanden att inte ha tillgång till cafeteria, där hon är van att äta frukost innan hon går till arbetet.

(Skälen har inte åberopats i den mån artikel 5 i EU-fördraget och artikel 2 i tilläggsprotokollet har åberopats)

Artikel 1 i EIS ålägger ratificerarna en skyldighet att respektera de mänskliga rättigheterna. Därför har varje person som är lagligen bosatt i Finland rätt att kunna lita på statens myndighet och dess förmåga att garantera de mänskliga rättigheter som han eller hon har rätt till.
som ett resultat av detta.

Sökanden har med stöd av diskrimineringslagen yrkat att Fazer-koncernen och finska staten solidariskt skall betala 10 000 euro i skadestånd till honom. I praktiken skulle det innebära 5.000 euro per respondent.

Vid fastställandet av ersättningsbeloppet beaktas bl.a. diskrimineringens art, återställandet av likabehandling och upphovsmannens ekonomiska situation. Det rör sig i detta fall om ett mycket exceptionellt fall, nämligen en grundlagsstridig lag som har lett till att sökanden kränkning av grundläggande och mänskliga rättigheter. För att återupprätta lika rättvisa måste det skadestånd som ska betalas vara av sådan storlek att det påverkar gärningsmannens framtida beteende.

Dessutom är upphovsmännens ekonomiska ställning sådan att de utan svårighet har råd att betala den begärda ersättningen.

När det gäller skadestånd har Europadomstolen bland annat meddelat två domar i vilka betydande ersättning för ideell skada utdömts, i båda fallen 16 800 euro (100 000 mark): I målet Hokkanen mot Finland (1994) yrkades 200 000 mark för ideell skada. I sin dom från 1994 godtog Europadomstolen att enbart ett konstaterande av intrång (avsaknad av verkställighet av umgängesrätt) inte skulle vara tillräckligt under omständigheterna i målet, men satte ned ersättningen - på skälighetsgrunder - till 100 000 mark (ca 16 800 euro). I Z mot Finland (1997) hade klagandens privatliv kränkts (huvudsakligen) genom att känsliga medicinska uppgifter om honom hade lämnats ut i en dom från appellationsdomstolen rörande brott som begåtts av klagandens make. Ersättning för ideell skada yrkades med två miljoner mark. Regeringen hävdade att en eventuell ersättning inte borde överstiga det maximala beloppet på 70 000 mark för offer för de aktuella sexuella våldsbrotten.

EIT uppgav att man inte är bunden av nationell ersättningspraxis, även om man kan söka vägledning från den. Även i detta fall fastställdes ersättningsbeloppet till 100 000 mark.

I det aktuella fallet är det fråga om betydande kränkningar av Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och Finlands grundlag. Detta har haft en mycket stark inverkan på sökanden, vilket kommer att framgå när han hörs i domstolen. Mot denna bakgrund måste skadeståndet vara tillräckligt stort för att kompensera för den förödmjukelse och det lidande som sökanden har utsatts för.

Diskrimineringen har varit indirekt diskriminering (13 § diskrimineringslagen). Bestämmelsen lyder "diskriminering är indirekt om en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som lika missgynnar någon av skäl som har samband med personen i fråga, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett godtagbart syfte och de medel som används för att uppnå syftet är lämpliga och nödvändiga". Bestämmelsen i fråga är skenbart lika (alla måste ha ett digitalt EU-kroncertifikat), men bestämmelsen i fråga har missgynnat käranden (käranden har inte kunnat äta) av en anledning som har samband med honom (käranden har inte ett inte hade ett digitalt EU-intresseintyg). Vidare kan bestämmelsen i fråga ha haft ett godtagbart mål (att förhindra spridningen av kranskärllssjukdom), men de medel som användes för att uppnå detta mål var inte lämpliga och nödvändiga (vilket vi kommer att vittna om i rättegången bland annat på grundval av den bevisning som hittills lagts fram).

Genom att hänvisa till överträdelser av konsumentskyddslagen vill vi stödja vårt påstående att den rättsliga principen om jämlikhet har åsidosatts. Fazer-koncernen har genom att bryta mot konsumentskyddslagen även i detta avseende försatt sökanden i en ojämlig ställning i förhållande till caféets övriga kunder.

Sökanden har avstått från sin rätt att åberopa de ovannämnda bestämmelserna i konsumentskyddslagen.

REPLIK

Fazer Restauranger Oy

Krav och önskemål

Fazer Ravintolat Oy har bestritt talan i dess helhet och yrkat att den ska avvisas.

2) Fazer Ravintolat Oy har även yrkat att sökanden Mika Vauhkala ska förpliktas att ersätta svarandens rättegångskostnader jämte dröjsmålsränta enligt lag en månad efter det att domen meddelats.

Kriterier

Händelseflöde och bedömning

Talan grundar sig på att sökanden den 10 december 2021 kl. 9.00 nekades inträde till kaféet på Kluuviksgatan i Helsingfors på grund av att han saknade kupongpass. Vid tidpunkten för händelsen gällde i Finland på grund av coronapandemin som började år 2020 olika myndighetsrestriktioner i fråga om rörelse- och samlingsfrihet. Restriktionerna och rekommendationerna har varierat från en look-down i Nyland våren 2020 till olika grader av restriktioner beroende på sjukdomsläget.

Vid tidpunkten för händelsen gällde lagen om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och lagen om temporärt avlägsnande (876/2021). I artikel 58i i den lagen föreskrivs nationell användning av EU:s digitala kroncertifikat. Enligt artikeln får cateringföretag kräva att deras kunder visar upp ett coronet-certifikat, varvid begränsningarna av antalet platser, öppettider och serveringstider för cateringföretag inte gäller restaurangens lokaler eller verksamhet. Om en restaurang har krävt att dess kunder ska visa upp ett kort har den inte behövt följa de strängare restriktionerna avseende öppettider och serveringstider, antalet tillåtna kunder eller kravet på att varje kund ska ha en sittplats inomhus. Cateringföretaget har självt kunnat bestämma vid vilka tidpunkter det tar i bruk passerkortet.

Fazer Ravintolat Oy iaktar finsk lag i all sin verksamhet. Så har skett även i förevarande fall. Vägran att ge sökanden tillträde till kaféet har under de rådande omständigheterna inte stått i strid med jämställdhetslagen, grundlagen eller konsumentskyddslagstiftningen.

I regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och om temporärt upphävande av lagen (RP 131/2021 rd) behandlas rättestoppet, villkoren för dess användning och alternativen till att kräva ett rättestopp ingående. Syftet med lagen är framför allt att skydda den grundlagsfästa rätten till liv och hälsa genom att förebygga infektioner, främja folkhälsan och säkerställa en hälsosam miljö för alla. Samtidigt har syftet med förslaget varit att möjliggöra en säker användning av tjänsterna och på så sätt främja näringsfriheten och de kulturella rättigheterna. På detta sätt har förslaget också förverkligat den grundlagsfästa rätten för var och en till tillräckliga social- och hälsovårdstjänster (HE s. 18).

Förslaget syftar också till att göra det möjligt att, åtminstone i situationer som föreskrivs i lag, kräva ett digitalt EU-kroncertifikat för vissa fritidsaktiviteter som ett alternativ till skyldigheter och begränsningar som införs genom administrativa beslut. Syftet har varit att möjliggöra ett bredare utbud av offentliga evenemang och att göra det möjligt för kunder och deltagare att få tillgång till olika anläggningar på ett hälsosäkert sätt. Syftet var att säkerställa en större handelsfrihet, särskilt inom de sektorer som drabbats hårdast av rättestoppet, och rätten för arbetstagare inom dessa sektorer att arbeta utan att riskera sitt liv och sin hälsa eller social- och hälsovårdens förmåga att hantera situationen.

Kravet på att visa upp ett coronet-intyg syftar till att förhindra smittspridning. Skyldigheten att tillhandahålla ett intyg och restriktiva åtgärder som införts genom administrativa beslut, såsom begränsningar av antalet kunder eller öppettider eller avståndsskyldigheter, ansågs ur epidemiologisk kontrollsynpunkt vara godtagbara och likvärdiga kontrollåtgärder på grundval av tillgänglig information (HE s. 18-19).

Vidare anges på s. 37 i propositionen att införandet av ett coronetcertifikat anses kräva lagstöd. Skälet till detta är att om operatörerna inför ett coronetcertifikat utan en uttrycklig bestämmelse skulle detta utgöra ett slags självregleringssystem där bolagen skulle tillämpa coronetcertifikatet inom ramen för de regler som de själva har skapat och kräva det t.ex. som en del av sina avtals- och biljettvillkor.

Detta skulle vara ett system som bygger på kundval, under vissa förutsättningar. Förarbetena har dock visat att ett sådant system skulle medföra betydande osäkerheter, t.ex. när det gäller frågor om jämlikhet och grundläggande rättigheter, särskilt ur regionförvaltningsverkens operativa synvinkel. Lösningen skulle dessutom skapa rättsosäkerhet för verksamhetsutövaren, eftersom förhållandet mellan kravet på kronvittnesintyg och begränsningsbesluten inte skulle vara avklarat på förhand.

Fazer Ravintolat Oy har inte haft något inflytande på innehållet i eller motiveringarna till den lag som ska stiftas. Bolaget har i sin verksamhet iakttagit lagen på det sätt som den är avsedd att iakttas. Till den del som sökanden har hänvisat till diskriminering i den mening som avses i jämställdhetslagen och till det påstådda antagandet att sökanden är farlig för andra kunders eller personals hälsa, hänvisar Fazer till regeringens proposition på sidan 65. I propositionen konstateras till denna del att regleringen inte begränsar individens grundläggande rättigheter, eftersom kravet på uppvisande av ett coronetcertifikat som villkor för att få använda en tjänst, offentlig tillställning eller lokal endast kan införas för tjänster som inte kan anses vara nödvändiga i människors dagliga liv.

En person skulle kunna delta i dessa certifieringstjänster på ett hälsosäkert sätt genom att visa upp ett digitalt EU-kroncertifikat, som kan erhållas av nästan vem som helst som vill göra det. Enligt förslaget skulle certifikatet inte kunna erhållas om en person testade positivt för covid-19, eftersom han eller hon annars skulle kunna exponera och smitta andra personer som deltar i det offentliga evenemanget eller använder lokalerna.

I regeringens förslag anges särskilt att eftersom det inte rör sig om samhällsviktiga tjänster kan en person också välja att inte delta i offentliga tillställningar som kräver intyg eller att inte använda lokaler som kräver intyg för tillträde. Som exempel på samhällsviktiga tjänster kan nämnas apotek, detaljhandel, postkontor, bensinstationer och bibliotek. De café- och restaurangtjänster som Fazer tillhandahåller är inte samhällsviktiga tjänster i den mening som avses i lagens ingress, där ett coronacertifikat inte bör användas. Fazer kunde därför ha krävt att den sökande skulle uppvisa ett smyckescertifikat som villkor för tillträde.

Det handlar inte om att personalen på kaféet misstänkte att sökanden utgjorde en fara för andras hälsa, utan om att coronet-certifikatet gjorde det möjligt att utvidga tillhandahållandet av tjänster till att omfatta så många personer som möjligt som uppfyller de villkor som föreskrivs i lag.

I regeringens proposition anges uttryckligen (s. 65) att den föreslagna regleringen har visat sig i praktiken möjliggöra verksamhet för aktörer som har varit föremål för de mest restriktiva åtgärderna under de nästan två år som covid 19-epidemin har pågått.

Den föreslagna regleringen skulle göra det möjligt att bedriva verksamheten på ett kommersiellt hållbart sätt utan att äventyra kundernas och deltagarnas hälsosäkerhet och rätt till hälsa, utan att det påverkar giltigheten av besluten om begränsningsregleringen i lagen om smittsamma sjukdomar. Fazer har agerat i enlighet med lagens anda genom att tillhandahålla sina tjänster till allmänheten utan att äventyra kundernas och personalens hälsosäkerhet.

Grundlagsutskottet har gett ett utlåtande (PeVL 35/2021 rd-HE 131/2021 rd) om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar.

och tillfälligt ändra. I avsnittet i yttrandet om räntepasset (punkt 13) har utskottet med avseende på jämlikhetsbestämmelsen uttalat att jämlikhetsbestämmelsen inte kräver att alla personer behandlas lika i alla avseenden, såvida inte de relevanta omständigheterna är identiska. Jämlikhetsöverväganden är relevanta både när det gäller att ge människor förmåner och rättigheter enligt lag och när det gäller att ålägga dem skyldigheter.

Å andra sidan kännetecknas lagstiftning av att den behandlar människor olika på grund av ett särskilt legitimt samhällsintresse, för att bland annat främja faktisk jämlikhet. Konstitutionsutskottet har konsekvent hävdad att jämlikhetsprincipen inte innebär några strikta gränser för lagstiftarens utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att försöka reglera mot bakgrund av den aktuella samhällsutvecklingen.

Konstitutionsutskottet har i sitt utlåtande (punkt 16) också konstaterat att även om förslaget innebär att personer försätts i en annan ställning, kan den föreslagna regleringen inte anses vara godtycklig med hänsyn till de medicinska skäl som ligger bakom den. Godtagbara motiveringar för regleringen har framförts. En fullständig vaccinationsserie och en historia av covid-19-sjukdom kommer att skydda en person från coronavirusinfektion och förhindra spridning av sjukdomen. Kravet på ett färskt negativt testintyg förhindrar spridning av coronavirussmitta när människor samlas vid olika evenemang. Enligt utskottets uppfattning kan regeringens lagförslag i den dåvarande epidemisituationen anses vara ett godtagbart skäl som utgör en godtagbar motivering i den mening som avses i 6 § 2 mom. i grundlagen.

Sammanfattningsvis angavs i yttrandet (punkt 17) att det vid bedömningen av den föreslagna förordningens proportionalitet fortfarande var möjligt att lägga vikt vid att t.ex. tjänster som är oundgängliga för den enskilde inte kräver uppvisande av ett coronaintyg. Det ansågs också viktigt att personer som omfattas av skyldigheten att uppvisa ett intyg om coronavirus i praktiken har haft och fortsätter att ha tillgång till en fullständig serie kostnadsfria vaccinationer mot coronavirus. Personer som inte har vaccinerats mot coronaviruset har möjlighet att få ett coronavirusintyg på grundval av ett negativt testresultat.

Konstitutionsutskottet har i sitt ovan refererade yttrande uttalat att det inte finns några hinder mot att använda räntebeviset i dess föreslagna form. Detsamma har anförts i regeringens proposition. Kravet på ett intressebevis som villkor för tillträde till Fazers café strider därför inte mot grundlagen.

I den mån ansökan åberopar rätten till liv, personlig frihet och integritet enligt artikel 7 i konstitutionen och rätten till rörelsefrihet enligt artikel 9, anför svaranden följande.

Att hindra sökanden från att komma in på kaféet på grund av det saknade intresseintyget innebär inte ett intrång i hans rörelsefrihet. Artikel 9 i konstitutionen gäller rätten till fri rörlighet och bosättning, vilket inte är aktuellt i detta mål.

Det finns inte heller någon fråga om rätten till liv, personlig frihet och integritet enligt artikel 7 i konstitutionen. Dessa grunder kommer därför inte att diskuteras vidare i detta svar.

(Sökanden har återkallat sin talan i den del den grundas på artiklarna 7 och 9 i PL).

I den ursprungliga stämningsansökan åberopades 2 kap. 3 och 9 § i konsumentskyddslagen samt 3 kap. 1 § i konsumentskyddslagen. I tilläggsyrkandet har hänvisningen till bestämmelserna i konsumentskyddslagen gjorts på den grunden att den rättsliga principen om jämlikhet har åsidosatts och att Fazer Ravintolat Oy genom att bryta mot konsumentskyddslagen har försatt sökanden i en ojämlig ställning i förhållande till kaféets övriga kunder.

Fazer bestrider att bolaget skulle ha brutit mot konsumentskyddslagen. Av de skäl som anförts ovan, nämligen hänvisningarna till regeringens proposition och konstitutionsutskottets yttrande, har det visats att kravet på att käranden ska tillhandahålla ett kronvittnesintyg inte har inneburit något åsidosättande av likheten mellan medborgarna. Den tjänst för vilken det krävdes att sökanden skulle tillhandahålla ett intyg om gott uppförande var inte oundgänglig för folkets dagliga liv.

Detta ärende gäller inte otillbörliga marknadsförings- och kundrelationsmetoder (Konsumentskyddslagen 2:3), aggressiva metoder (Konsumentskyddslagen 2:9) eller oskäliga avtalsvillkor (Konsumentskyddslagen 3:1).

Det finns ingen grund för att tillämpa artikel 106 i konstitutionen.

Artiklarna 7 och 9 i konstitutionen är inte tillämpliga i det aktuella fallet. Konstitutionsutskottet har vidare godkänt regeringens förslag om kranscertifikatet och lagen är därför inte grundlagsstridig.

(Sökanden har återkallat sin ansökan i den mån artiklarna 7 och 9 i PL har åberopats) Vad gäller ersättningsyrkandets storlek

Fazer bestrider ersättningsyrkandet om 10 000 euro i sin helhet. I andra hand är ett skäligt ersättningsbelopp några tiotals euro.

Under dessa omständigheter har det faktum att tillträde till kaféet nekades inte inneburit någon överträdelse av jämställdhetslagen. Sökanden kände i förväg till att tillträde till kaféet var beroende av att ett kronvittnescertifikat uppvisades. Att sökanden nekades tillträde till kafeterian på grund av att intyget saknades var därför inte överraskande för sökanden. Under alla omständigheter var det faktum att sökanden nekades tillträde till kaféet så ringa att det inte kan ha orsakat den skada som sökanden yrkar, vilken uppgår till 10 000 euro. Med hänsyn till målets art skulle en skälig ersättning inte överstiga några tiotals euro.

Slutligen

Mot bakgrund av det anförda yrkar Fazer att talan ska ogillas i sin helhet. Bolaget har följt den lag som gällde vid tidpunkten för händelsen när det krävde att sökanden skulle uppvisa ett intresseintyg som villkor för att få tillträde. Lagen har inte inneburit något åsidosättande av medborgarnas likställdhet, eftersom det inte är nödvändigt för människors dagliga liv att kunna utnyttja kafétjänster.

REPLIK

Finlands

värde Krav

Staten har motsatt sig kärandens talan och har begärt att tingsrätten

1 ogilla talan i dess helhet såsom ogrundad, och

2 förplikta sökanden att ersätta statens rättegångskostnader och övriga kostnader, jämte dröjsmålsränta enligt den räntesats som föreskrivs i artikel 4.1 i lagen om dröjsmålsränta från och med utgången av en månad från dagen för domen.

3. Enligt statens uppfattning borde tingsrätten åtminstone avvisa sökandens yrkande som grundade sig på en påstådd kränkning av Europakonventionen som uppenbart ogrundat utan att gå vidare med förberedelserna i det avseendet.

4. Staten har den 19 oktober 2023 yrkat att sökandens ombud Aki Nummelin ska förpliktas att solidariskt med sökanden ersätta statens rättegångskostnader med stöd av 21:6 rättegångsbalken i den del talan avser sökandens påstådda åsidosättande av Europakonventionen.

På de grunder som anges ovan kan talan inte leda till det resultat som eftersträvas, i den mån ombudet är medvetet om att talan är ogrundad.

Kriterier

Staten har inte gjort sig skyldig till indirekt diskriminering enligt 13 § likabehandlingslagen i samband med att sökanden den 10 december 2021 nekades tillträde till cafeterian med stöd av 58i § lagen om smittsamma sjukdomar. Bestämmelsen om nationell användning av vandelsintyget hade ett berättigat syfte och var lämplig och nödvändig som medel. Sökandens skadeståndsanspråk är inte heller berättigat till något belopp.

Staten har inte åsidosatt rätten till personlig säkerhet (artikel 5) och rörelsefrihet (artikel 2 i fjärde tilläggsprotokollet till Europakonventionen) genom att neka sökanden tillträde till cafeterian den 10 december 2021 med stöd av 58i § smittskyddslagen.

I övrigt är villkoren för statens skadeståndsansvar inte uppfyllda. Sökandens fordran är också ogrundad till sitt belopp.

(Skälen har inte åberopats i den mån artikel 5 i CIS och artikel 2 i det andra tilläggsprotokollet har åberopats)

Bakgrund och nationell introduktion av EU:s Intresseförklaring

Coronaviruspandemin (eller covid-19-pandemin) började spridas från Kina i början av 2020. SARS-Covid-19-viruset var en ny humanpatogen, vilket innebar att befolkningen inte hade den specifika immunologiska resistens mot den som tidigare infektioner hade gett. Sjukdomen spreds snabbt över hela världen.

Sedan starten har olika begränsningsåtgärder vidtagits runt om i världen för att förhindra spridningen av Covid-19. Dessa har omfattat reserestriktioner, restriktioner för öppnande och användning av affärslokaler, order om distansarbete, tillfälliga skolstängningar, karantäner och områdesavstängningar.

I Finland har lagstiftningen utnyttjats på många olika sätt för att hantera pandemin. Restriktiva åtgärder och befogenheter för att trygga social- och hälsovårdssystemets funktion har baserats på beredskapslagen och på tillfällig lagstiftning (nödlagstiftning), ny ordinarie lagstiftning och tillämpning av redan gällande lagstiftning.

År 2021 införde Europeiska unionen ("EU") EU Crown Certificate för att underlätta den fria rörligheten i händelse av en pandemi.

EU:s coronaintyg är ett digitalt bevis på att en person antingen har vaccinerats mot covid-19, testat negativt för covid-19 eller har botats från covid-19. QR - QR

certifikatet i koden är antingen digitalt eller i pappersform. Det kostnadsfria certifikatet gäller i alla EU-länder och finns på respektive EU-lands språk samt på engelska. I Finland finns certifikatet tillgängligt i Omakanta-tjänsten. Det är upp till de enskilda medlemsländerna att besluta om de vill använda certifikatet för andra ändamål på nationell nivå, till exempel i samband med anordnandet av olika evenemang.

I augusti 2021 hade räntepandemin pågått i ungefär ett och ett halvt år. I augusti konstaterades fler covid-19-fall i Finland än någonsin tidigare under epidemin. Incidensen var högst i synnerhet bland ovaccinerade och personer i arbetsför ålder som vaccinerats med engångsdos. Från början av hösten 2021 infördes restriktioner för sammankomster, inklusive begränsningar av antalet kunder i cateringföretag och av öppettider och serveringstider, för att förhindra spridningen av covid-19.

Den 13 augusti 2021 tillsatte social- och hälsovårdsministeriet ("STM") en arbetsgrupp för att bereda lagstiftning om kranscertifikat. Beredningen leddes av STM i samarbete med arbets- och näringsministeriet och finansministeriet,

undervisnings- och kulturministeriet samt justitieministeriet. I arbetsgruppen ingick också representanter för kommunikationsministeriet, Helsingfors stad, regionförvaltningsverken och Institutet för hälsa och välfärd (THL). Arbetsgruppens mandatperiod var 13.8.2021-30.9.2021.

Lagförslaget om den nationella användningen av intyget (RP 131/2021 rd) överlämnades till riksdagen den 21.9.2021. I lagförslaget behandlades ingående situationen och utvecklingen av covid-19-pandemin, restriktiva åtgärder, målen, effekterna och alternativen för den föreslagna bestämmelsen.

Efter antagandet av lagförslaget yttrade sig utbildningsutskottet, finansutskottet, konstitutionsutskottet och social- och hälsovårdsutskottet över lagförslaget. Därutöver inkom 117 expertutlåtanden från de olika utskotten.

Lagstiftningen om den nationella användningen av intyget antogs och trädde i kraft den 16 oktober 2021 genom lagen om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (876/2021).

Enligt den provisoriska bestämmelsen om användning av coronet-intyget, 58i § 1 och 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar:

"EU:s digitala coronet-intyg ska vid nationell användning visa att personen har fått hela den serie vaccinationer som avses i artikel 16g.1 minst sju dagar tidigare, ett negativt coronet-testresultat högst 72 timmar tidigare eller har haft covid-19 högst sex månader tidigare. Om en verksamhetsutövare i sin verksamhet kräver att en kund som är 16 år eller äldre och som deltar i en aktivitet ska visa upp det intyg som avses i punkt 1 för att få tillträde till en allmän sammankomst eller lokal, gäller artikel 58a:de skyldigheter som fastställs i de föreskrifter som utfärdats med stöd av punkterna 2 och 3 om inresa och vistelse för kunder, placering av sittplatser för kunder, användning av ljudutrustning för att maskera kundernas tal, begränsning av musikspelning, begränsning av antalet sittplatser för kunder i inomhus- och utomhusområden, begränsning av öppettider och begränsning av försäljningstiderna för alkoholdrycker, eller § 58 eller 58d:58.58. De begränsningar av antalet deltagare eller deras placering som införs genom beslut som fattas för att förhindra spridningen av covid-19 gäller inte för den offentliga tillställningen, lokalen eller verksamheten i fråga. Om det kommunala organ som ansvarar för bekämpningen av smittsamma sjukdomar eller regionförvaltningsverket med stöd av 58 § har meddelat ett totalförbud mot att anordna en offentlig tillställning, får kravet på intyg dock inte innebära undantag från de begränsningar som anges i beslutet. Om kunden eller deltagaren inte visar upp intyget, ska verksamhetsutövaren vägra tillträde till den offentliga tillställningen eller lokalen."

Enligt förordningen om nationell användning av smyckescertifikatet hade en operatör således möjlighet att kräva att dess kunder och deltagare uppvisar ett digitalt EU-smyckescertifikat innan de får tillträde till ett evenemang eller en lokal, om ett administrativt beslut som begränsar användningen av evenemanget eller lokalen annars skulle vara i kraft i området.

En cateringföretagare kan kräva att dess kunder visar upp ett digitalt coronacertifikat från EU innan de går in på en restaurang, om de restriktioner för cateringverksamhet som fastställs i en förordning från statsrådet annars skulle gälla.

Den nationella användningen av den digitala EU-kronan var inte bara ett sätt att förhindra smittspridning, utan också ett sätt att gradvis öppna upp samhället på ett hälsosäkert sätt, så att aktörer som länge varit föremål för restriktiva åtgärder kan bedriva sin verksamhet och deras anställda kan arbeta.

Kranscertifikatet och kravet på att visa upp det väckte motstånd från vissa medborgare. Käranden i detta mål (Mika Vauhkala) och hans ombud (Aki Nummelin) grundade i november 2021 (cirka en månad efter det nationella införandet av ränteintyget) föreningen We Citizens Association, vars huvudsakliga syfte verkar vara att kämpa mot användningen av räntepasset. Sökanden är föreningens ordförande och hans ombud är ledamot av föreningens styrelse. På föreningens webbplats finns bland annat följande uttalanden

"Vi ser inskränkningen av den individuella friheten, t.ex. genom räntepasset, som ett allvarligt hot mot de konstitutionella rättigheterna." "Vi, folket, står för principen att medborgarnas fritid, arbete eller affärer inte ska vara föremål för räntepasset eller något annat maktinstrument. Vidare kommer vi som förening att börja skapa verktyg för att på ett civiliserat, lagligt och anständigt sätt påverka status quo situationen nu och, om nödvändigt, i framtiden."

"Vi tillhandahåller sätt att försvara din individuella frihet och din kropps autonomi." Vi tillhandahåller konkreta verktyg för att stärka individers och samhällets egenmakt." "Vår första uppgift är att göra medborgarnas röster hörda i frågan om räntepass.

Det förevarande målet och sökandens talan förefaller tydligt handla om ett "verktyg" som marknadsförs av Me Citizens för att påverka enskilda personer. Enligt vad som framgår av ansökan försökte föreningens ordförande Vauhkala den 10 december 2021 omkring kl. 09.00 att komma in på Fazer Café i centrala Helsingfors, som vid den aktuella tidpunkten krävde att kunderna skulle uppvisa ett coronacertifikat för att få komma in på kaféet.

Sökanden har uppenbarligen inte uppvisat något intresseintyg och fick därför inte tillträde till kaféet. Staten har ingen kännedom om och inget sätt att verifiera att Vauhkala inte tilläts göra affärer på Fazer Café som han hävdar. Staten ser emellertid ingen anledning att ifrågasätta den påstådda händelsen, utan godtar som obestridda fakta att Vauhkala försökte gå till kaféet och att han inte tilläts gå dit. på ett café för att ha underlåtit att visa upp ett smyckescertifikat.

Målsäganden, biträdd av sitt ombud, väckte därefter talan mot Fazer-koncernen och staten och yrkade sammanlagt 20 000 euro i skadestånd och ersättning för att inte ha kunnat komma in på kaféet.

I motsats till vad sökanden hävdar i sin ansökan om stämning har han inte försökt att nå en överenskommelse med staten. Å andra sidan kan staten inte gå med på att lösa frågan genom att betala ersättning eller gottgörelse till sökanden. Om staten skulle gå med på att betala skadestånd i ett sådant fall skulle det säkerligen uppstå ett stort antal liknande o g r u n d a d e a n s p r å k m o t s t a t e n s o m grundas på kravet på att uppvisa ett intresseintyg och andra statliga åtgärder som har begränsat den individuella friheten.

Förhöret i detta fall

Mot bakgrund av sökandens yrkanden ska endast de påstådda överträdelsena av de relevanta bestämmelserna/reglerna bedömas, nämligen artiklarna 13 och 10.31 i Equality Act (artikel 5 i EIS), och ii) den fria rörligheten (artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet till EIS). De hänvisningar som sökanden har gjort i sin ansökan om stämning till bland annat konsumentskyddslagen och andra grundläggande rättigheter är därför irrelevanta för avgörandet av målet och kommer inte att behandlas nedan.

(Skälen har avskrivits i den mån artikel 5 i CIS och artikel 2 i det andra tilläggsprotokollet har åberopats)

I ansökan hävdas mer allmänt att de åtgärder som staten vidtagit för att förhindra spridningen av covid 19 var orimliga, alltför långtgående och innebar en onödig kränkning av den enskildes grundläggande rättigheter, och att detta skulle bevisas i förevarande mål. Sökanden har bland annat hänvisat till statsrådets dekret om öppettider i restauranger och hävdar att det strider mot nödvändighetsprincipen.

Eftersom den överträdelse som åberopas till stöd för sökandens yrkande endast avser kravet på att uppvisa ett smyckescertifikat, är sökandens helt allmänna och ospecificerade påståenden om att de andra restriktiva åtgärderna är omotiverade irrelevanta för att avgöra målet, och det finns inget behov av eller skäl för att ta med påståendena eller bevisningen i det aktuella målet. Följaktligen kommer vi inte heller att ta upp de andra restriktiva åtgärderna i detta svar.

I ansökan åberopas också artikel 106 i konstitutionen, enligt vilken "[o]m tillämpningen av en lagbestämmelse i ett mål vid domstolen uppenbart skulle strida mot konstitutionen, ska domstolen ge företräde åt bestämmelsen i konstitutionen". Enligt sökanden skulle § 58i i lagen om smittsamma sjukdomar strida mot grundlagen och därför skulle distriktsdomstolen ge företräde åt tillämpningen av grundlagen.

Situationen blir förvirrande för sökanden. Artikel 106 i konstitutionen är irrelevant för avgörandet av detta mål och hänvisningar till den bestämmelsen är därför irrelevanta. Sökanden har väckt talan med stöd av lagen om likabehandling och om åsidosättande av de mänskliga rättigheterna, och det är inte nödvändigt att tillämpa artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar vid prövningen av dessa yrkanden.

För ordningens skull bör det noteras att avsnitt 58i i lagen om smittsamma sjukdomar inte är grundlagsstridig. Konstitutionaliteten i denna bestämmelse har bedömts av konstitutionsutskottet och varken konstitutionsutskottet eller någon av de konstitutionella experter som konsulterats under konstitutionsutskottets överläggningar har uttryckt åsikten att bestämmelsen strider mot konstitutionen.

Därför kommer vi inte heller att gå in på andra restriktiva åtgärder i detta svar.

Staten har inte gjort sig skyldig till någon kränkning av den personliga säkerheten eller rörelsefriheten i den mening som avses i EIS på det sätt som sökanden hävdar och staten är inte skadeståndsskyldig gentemot sökanden på denna grund (avsnitt 4.3).

Staten har inte gjort sig skyldig till indirekt diskriminering i den mening som avses i 13 § diskrimineringslagen på det sätt som sökanden gör gällande och staten är inte heller på denna grund skadeståndsskyldig gentemot sökanden.

Inget ansvar för påstådd överträdelse av EIS Inledningsvis

Som redan nämnts ovan begär sökanden ersättning från staten med 10 000 euro för det påstådda intrånget i EIS: enligt sökanden har staten gjort intrång i sökandens

(i) personlig säkerhet (artikel 5 i EIS), och (ii) rörelsefrihet (artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet till EIS).

(På dessa punkter har talan lämnats utan bifall).

Traditionellt sett har det allmännas skyldighet att ersätta en enskild för påstått lidande varit mycket begränsad. För att ersättning ska utgå har krävts att (i) skadan har orsakats av fel eller försummelse vid myndighetsutövning (3:2 skadeståndslagen) och (ii) den situation som anges i 5:6 skadeståndslagen, där den skada som orsakat lidandet har orsakats av något av de brott eller andra allvarliga brott som anges i bestämmelsen.

Detta är inte fallet här, och ingen ersättning kan beviljas staten i detta fall enligt lagen om skadeståndsanspråk. Uppenbarligen

Av denna anledning har sökanden grundat sitt yrkande direkt på miljökonsekvensbeskrivningen och den påstådda kränkningen av de mänskliga rättigheterna.

Högsta domstolen har i mer än tio års praxis ansett att det är möjligt att förplikta staten att betala ersättning för en kränkning av de mänskliga rättigheterna, även om ingen ersättning utgår enligt skadeståndslagen, "så länge det finns en tillräcklig rättslig grund för skadeståndsskyldighet". I praktiken har det krävts att (i) kränkningen av de mänskliga rättigheterna har ägt rum, (ii) kränkningen kan anses vara tillräckligt allvarlig och (iii) kränkningen har orsakat skada med orsakssamband.

Ett sådant ansvar har motiverats av kravet i artikel 13 i Europakonventionen på effektiva rättsmedel och av artikel 22 i grundlagen om skydd för grundläggande och mänskliga rättigheter.

I det aktuella fallet är inget av villkoren för statens ansvar uppfyllda, vilket kommer att framgå nedan.

Staten har inte kränkt de mänskliga rättigheterna med bestämmelsen om ränteintyg

Varken i ansökan eller i tilläggsansökan anges tydligt den exakta handling eller det exakta beteende genom vilket staten påstås ha kränkt sökandens mänskliga rättigheter. Sökanden gör gällande att det är en kränkning att han inte blev insläppt på Fazer Café den 10 december 2021. Eftersom sökanden i sin ansökan om stämning kritiserar staten för att ha infört artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar, utgår vi från att sökanden gör gällande att det är en kränkning av staten att denna bestämmelse är antogs och, när den var i kraft den 10 december 2021, bidrog till att sökanden inte kunde få tillträde till kaféet vid den tidpunkten.

För det första hävdar sökanden att hans personliga säkerhet (artikel 5 i Europakonventionen) har kränkts "eftersom sökanden inte har kunnat äta på det frukostställe där han normalt äter".

(Talan har avskrivits på denna punkt)

Sökandens yrkande är uppenbart ogrundat.

I artikel 5.1 i EIS proklameras allas "rätt till frihet och personlig säkerhet". "Frihet" i den mening som avses i denna punkt innebär skydd mot frihetsberövande. Begreppet "personlig säkerhet" har ansetts ge skydd mot godtyckliga ingrepp i "friheten" och som sådant förstärka det skydd som den enskilde åtnjuter mot frihetsberövande. "Personlig säkerhet" har inte getts någon särskild självständig innebörd vid tolkningen av artikeln, som har ansetts reglera "frihetsberövande" i dess helhet. Artikel 5 i EIS är därför inte avsedd att säkerställa att enskilda har tillgång till de matställen som de själva väljer om de så önskar.

Frihetsberövande har främst ansetts vara fängelsestraff och ofrivillig inlåsning på en sluten institution (t.ex. ett mentalsjukhus). Å andra sidan har t.ex. förbud för värnpliktiga att lämna kasernområdet inte ansetts vara ett frihetsberövande, utan en normal börda för armén och militärtjänsten.

I förevarande fall har sökanden inte berövats sin frihet. Han har inte gripits, häktats eller placerats på en institution. Han har kunnat leva sitt liv, arbeta, träffa sin familj och sina vänner m.m. Det förhållandet att ett privat företag (ett café) inte tillät sökanden att gå till kaféet den 10 december 2021 innebar inte att staten frihetsberövade sökanden.

Vi känner inte till något domstolsavgörande där en situation av detta slag har ansetts utgöra ett frihetsberövande och sökanden har inte heller hänvisat till något sådant fall i sin stämningsansökan eller i tilläggsansökan. Slutsatser.

att staten därför inte har gjort sig skyldig till åsidosättande av sökandens personliga säkerhet (artikel 5 FEU).

För det andra hävdar sökanden att hans rörelsefrihet (enligt artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet till Europakonventionen) har begränsats eftersom han har "hindrats från att gå in på ett kafé för att äta frukost".

Sökandens argument är också uppenbart ogrundat

(talan ogillas på denna punkt).

I artikeln om rörelsefrihet i EIS anges att var och en som lagligen befinner sig inom en stats territorium har rätt att fritt röra sig inom detta territorium och att fritt välja sin bosättningsort samt att var och en är fri att lämna varje land. Enligt punkt 3 får rörelsefriheten begränsas genom lag och i ett demokratiskt samhälles allmänna intresse "med hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna säkerheten, till skydd för allmän ordning och säkerhet, för förebyggande av brott, för skydd av hälsa eller moral eller för skydd av andra personers fri- och rättigheter".

Rörelsefriheten är aldrig obegränsad och absolut. En person kan t.ex. inte med åberopande av rörelsefriheten kräva tillträde till en annan persons hem, en sluten affärslokal, administrativa byggnader eller transportmedel som ägs av andra.

Exempel på de facto begränsningar av rörelsefriheten som ofta nämns är förbud som avser skydd av hemmet, rörelseförbud som följer av föreskrifter, rörelseförbud i naturreservat, militära säkerhetszoner och förbud som följer av kommunala föreskrifter.

En person har inte rätt (enligt rörelsefriheten eller någon annan rättighet) att befinna sig på ett kafé eller i en annan affärslokal som ägs eller kontrolleras av en annan person. Redan i ett förhandsavgörande av Högsta domstolen, KKO 1962 II 47, ansågs en person ha gjort sig skyldig till brott mot griftefriden när ägaren till ett kafé hade bett personen att lämna kaféet och personen inte hade följt uppmaningen att lämna kaféet. I den nuvarande brottsbalken är t.ex. olaga intrång i en affärslokal straffbart som hemfridsbrott (24:3 brottsbalken). I förarbetena till bestämmelsen anges att ett kafé är en affärslokal i bestämmelsens mening och att bestämmelsen gäller även under kommersiella lokalers öppettider och i den mån utrymmet är reserverat för offentlig service.

En situation där en enskild kund nekas tillträde till ett kafé eller en restaurang kan därför inte ens i teorin utgöra en kränkning av rörelsefriheten. Den enda grund på vilken ett nekat tillträde skulle kunna anses utgöra en rättighetskränkning är diskriminering (åsidosättande av likabehandling).

Om det hypotetiskt, utan någon faktisk grund och i strid med statens ståndpunkt, skulle tolkas som att artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar hade begränsat sökandens rörelsefrihet, skulle begränsningen ha införts på det sätt som EIS tillåter enligt en uttrycklig bestämmelse i lagen och i syfte att skydda hälsan.

Slutsatsen är därför att staten inte har kränkt sökandens rätt till fri rörlighet (artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna).

Det är anmärkningsvärt att rörelsefriheten och rätten till frihet och personlig säkerhet, som påstås ha kränkts i EIS, också är inskrivna i Finlands grundlag. Om § 58i i lagen om smittsamma sjukdomar skulle strida mot de rättigheter som påstås ha kränkts, skulle den också strida mot grundlagen. Bestämmelsens grundlagsenlighet har dock prövats under riksdagsbehandlingen av lagen. I det finska rättssystemet är det riksdagen som ansvarar för lagarnas grundlagsenlighet, och grundlagsenligheten hos de lagar som ska stiftas bedöms och säkerställs särskilt under behandlingen i riksdagens grundlagsutskott.

Bestämmelsen om kröningscertifikat har diskuterats i konstitutionsutskottet och många experter, inklusive experter på konstitutionell rätt, har rådfrågats.

(Prof. Mikael Hidén, Prof. Tuomas Ojanen, Prof. Janne Salminen, Prof. Veli-Pekka Viljanen, Prof. Lasse Lehtonen, jurist Mira Turpeinen). Varken grundlagsutskottet eller de experter som utskottet har hört har ansett att 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar strider mot grundlagen.

Det bör också noteras att varken konstitutionsutskottet eller någon av de experter som det rådfrågade ansåg att bestämmelsen var relevant för den personliga säkerheten eller rörelsefriheten i den utsträckning som det skulle ha bedömt bestämmelsens grundlagsenlighet specifikt i förhållande till dessa rättigheter.

Sammanfattningsvis har sökandens rätt till personlig säkerhet och rörelsefrihet inte åsidosatts, eftersom sökanden inte har haft tillträde till cafeterian den 10 december 2021 på grund av 58i § i lagen om smittsamma sjukdomar.

I vilket fall som helst är den påstådda överträdelsen mycket liten och inte allvarlig

Även om det, mot statens uppfattning, skulle konstateras att en kränkning av de mänskliga rättigheterna har ägt rum, skulle den påstådda kränkningen av målsägandens rättighet vara så liten att statens ansvar inte kan uppstå.

I förhandsavgörandet KKO 2012:81 gjorde Högsta domstolen t.ex. en bedömning av hur allvarligt intrånget var. Högsta domstolen ansåg att intrånget objektivt sett måste anses vara så ringa att käranden inte hade rätt till ersättning.

I det aktuella fallet hade fängelsemyndigheterna öppnat fångens brev på ett sätt som ansågs utgöra en kränkning av de mänskliga rättigheterna. Högsta domstolen fann att de negativa effekter som öppnandet av brevet hade haft för sökanden hade varit så små att intrånget inte kunde anses ha orsakat den skadelidande något ersättningsgillt lidande.

I förevarande fall har den av sökanden påstådda överträdelsen och dess potentiella negativa effekter för sökanden varit mycket begränsade. Sökanden har inte kunnat gå till det kafé som han påstår sig ha velat gå till en morgon. Det finns inga andra begränsningar av hans rörelsefrihet eller hans liv och inga begränsningar av hans möjligheter att köpa frukost, till exempel i en butik. Om sökanden absolut hade velat den aktuella morgonen för att äta frukost på ett kafé, kunde han ha fått ett negativt intresse-testresultat och genom att presentera detta skulle käranden ha kunnat göra affärer på caféet.

Med hänsyn till att sökanden redan i november 2021 hade grundat föreningen We Citizens i syfte att bekämpa räntesnurren är det dessutom uppenbart att sökanden den 10 december 2021 begav sig till Fazer Café med vetskap om och med den uttryckliga avsikten att nekas tillträde till caféet för att vädra denna talan och därigenom ifrågasätta legitimiteten i kravet på att uppvisa ett ränteintyg. Under dessa omständigheter kan vägran att låta honom använda kaféet inte ha orsakat honom någon verklig oro eller allvarlig skada.

Vid bedömningen av om den påstådda överträdelsen är ringa eller obetydlig kan hänsyn också tas till hur tydlig och medveten överträdelsen skulle vara. I detta avseende bör det först och främst noteras att staten har en bred bedömningsmarginal när den lagstiftar, särskilt i situationer där motstridiga intressen och rättigheter vägs mot varandra. Detta har bl.a. slagits fast i Europadomstolens rättspraxis.

Högsta domstolens rättspraxis har understrukit att det i princip är parlamentet och dess konstitutionsutskott som har ansvaret för att se till att lagstiftningen är förenlig med konstitutionen.

När en bestämmelse har godkänts som grundlagsenlig av konstitutionsutskottet kan den i princip anses vara grundlagsenlig, och absolut inte uppenbart grundlagsstridig.

Avsnitt 58i i lagen om smittsamma sjukdomar har antagits i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Bestämmelsens grundlagsenlighet (inklusive förenligheten med de grundläggande och mänskliga rättigheterna) har bedömts under lagstiftningsprocessen och bestämmelsen har inte befunnits strida mot grundlagen (eller mot de grundläggande och mänskliga rättigheterna). Bestämmelsen har ansetts vara ett lämpligt sätt att skydda befolkningens rätt till hälsa och liv genom att förebygga infektioner och samtidigt möjliggöra största möjliga åtnjutande av handelsfrihet och kulturella rättigheter.

Som framgår av förarbetena har 58i § smittskyddslagen inte ansetts leda till en kränkning av grundläggande eller mänskliga rättigheter. Det kan därför inte vara fråga om någon tydlig eller medveten kränkning från statens sida, åtminstone inte i någon utsträckning.

Staten kan därför inte hållas ansvarig för det lidande som påstås ha orsakats av den påstådda överträdelsen, eftersom den påstådda överträdelsen är ringa.

Sökandens fordran är obefogad till sitt belopp

Den ersättning som sökanden har yrkat uppgår till 10 000 euro. Staten anser att det begärda ersättningsbeloppet är omotiverat högt. Vi känner inte till några fall där ersättning har utdömts i liknande situationer. I detta fall kan viss vägledning för bedömningen hämtas från den ersättning som utdöms vid diskrimineringsbrott (11:11 BrB).

Dessa brott rör betydligt allvarigare situationer än det aktuella fallet, där en person (brottsoffret) direkt, tydligt och på ett sätt som utgör ett brott har blivit diskriminerad. Typiska situationer är vägran att betjäna en kund eller vägran att släppa in en kund enbart på grund av kundens etniska ursprung.

I detta fall nekades sökanden tillträde till kaféet, inte på grund av personliga skäl, utan för att han inte kunde uppvisa något smyckesintyg.

Enligt en rekommendation från Rådgivande kommittén för personskada (2020) har ersättningsintervallet i rättspraxis för diskrimineringsbrott legat mellan 300 och 1500 euro.

I förevarande fall har den av sökanden påstådda överträdelsen och dess potentiella negativa effekter för sökanden varit mycket begränsade.

Även om tingsrätten, i motsats till vad staten anser, skulle finna att kriterierna för ersättning är uppfyllda, bör ersättningsbeloppet vara noll eller högst några tiotal euro.

Att sökandens yrkande är orimligt framgår också av att det yrkade skadeståndsbeloppet endast utdöms vid mycket allvarliga brott, t.ex. vid långvarigt sexuellt utnyttjande av barn (intervallet 10 000 - 30 000 euro).

Den ersättning som begärs är högre än den ersättning som i allmänhet beviljas för lidande som orsakats av t.ex. ett barns eller en makes död (mellan 3 000 och 12 000 euro).

Påståendet bör avvisas som uppenbart ogrundat utan ytterligare förberedelser.

Enligt 5:6.2 rättegångsbalken ska domstolen genom dom avvisa en talan i den mån den är uppenbart ogrundad. En talan är uppenbart ogrundad bl.a. om de faktiska omständigheter som käranden åberopat inte gör det möjligt att härleda kärandens yrkande i stämningsansökan.

En talan kan avskrivas på denna grund under hela förberedelsen av ansökan. Se t.ex. Lappalainen, Juha: Handläggningen av ett tvistemål i en tingsrätt år 2002

reform (2002) s. 99: "Det är uppenbart att är dock att talan avvisas på denna grund under hela förberedelsen av ansökan."

Sökandens påstående om en påstådd kränkning av de mänskliga rättigheterna är uppenbart ogrundat, vilket framgår ovan. De händelser som ligger till grund för yrkandet kan inte leda till slutsatsen att staten har kränkt sökandens personliga säkerhet eller rörelsefrihet. Påståendet måste därför avvisas, oavsett vilken bevisning som åberopas.

Enligt statens uppfattning måste påståendet därför avvisas som uppenbart ogrundat utan ytterligare förberedelser i detta avseende.

Ingen skyldighet att betala ersättning för påstådd överträdelse av Equality Act

Initialt

Sökanden yrkar solidariskt skadestånd av svarandena med 10 000 euro för diskriminering på grund av påstått hälsotillstånd, med stöd av artikel 23 i lagen om likabehandling. I tillägget till ansökan anges att den påstådda diskrimineringen skulle vara indirekt diskriminering i den mening som avses i artikel 13 i lagen om likabehandling.

Enligt § 23 i diskrimineringslagen har "den som har blivit diskriminerad rätt till ersättning från den myndighet, arbetsgivare, utbildningsanordnare eller leverantör av varor eller tjänster som har diskriminerat eller utövat repressalier mot honom eller henne i strid med denna lag".

Enligt § 13 i diskrimineringslagen är det indirekt diskriminering om en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som lika missgynnar någon på grund av ett förhållande som har samband med den personen, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett godtagbart syfte och de medel som används för att uppnå syftet är lämpliga och nödvändiga.

Detta innebär att indirekt diskriminering kan förekomma om (i) en regel, ett kriterium eller ett förfaringssätt missgynnar en person på grund av ett skäl som hänför sig till den personen, och (ii) det inte finns något berättigat syfte med regeln, eller (iii) medlen (för att uppnå syftet) inte är lämpliga och/eller nödvändiga.

I förevarande fall skulle det vara möjligt att hävda att artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar inte missgynnade sökanden på grund av personliga skäl. För sökandens tillträde till kaféet gällde exakt samma regler som för andra kunder och potentiella kunder till kaféet. Sökanden skulle, liksom alla andra personer, ha fått tillträde till kaféet genom att uppvisa ett coronaintryck, det vill säga genom att genomgå en coronavaccination eller genom att få ett negativt coronatestresultat.

Staten har dock erkänt och erkänner att kravet på vaccination, ett testresultat eller immunitet mot sjukdom är en fråga om en persons hälsostatus, och skillnader i behandling på grundval av dessa faktorer måste bedömas ur ett jämställdhetsperspektiv.

Staten anser och godtar därför att avsnitt 58i i lagen om smittsamma sjukdomar måste ha haft ett godtagbart mål och att de medel som använts för att uppnå detta mål måste ha varit lämpliga och nödvändiga.

På grundval av tillägget till ansökan ifrågasätter sökanden inte huruvida syftet med det nationella införandet av certifikatet för kransar är godtagbart, utan endast huruvida de medel som använts är lämpliga och nödvändiga.

Det nationella införandet av intresseintyget genom bestämmelsen i 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar och bestämmelsens giltighet till och med den 10 december 2021 har varit ett lämpligt och nödvändigt sätt att uppnå syftet med bestämmelsen.

Sökanden har i sitt yrkande gjort gällande att Fazer Cafés personal antog att sökanden utgjorde en fara för andra kunder eller personal.

hälsa, och att det förmodade hälsotillståndet inte berättigar till diskriminering av personen. Sökanden har inte lagt fram någon motivering, förklaring eller bevisning för att kafépersonalen skulle ha gjort de påstådda antagandena om sökandens hälsotillstånd. Av sökandens utredning framgår tvärtom att verkställande direktören för Fazer Retail Finland har informerat sökanden om att kafeterian i enlighet med 58i § i lagen om smittsamma sjukdomar kräver ett öronintyg av sina kunder. Sökandens mellanhavanden på kaféet nekades därför på grund av att han inte hade uppvisat ett smyckesintyg, och inte på grund av att kafépersonalen hade gjort antaganden om sökandens hälsotillstånd.

Bestämmelsen om räntespecifikationer har varit ett lämpligt och nödvändigt sätt att

I rättspraxis och litteratur har det hävdats att när det medel som ska bedömas är en påstått diskriminerande lagstiftning, har lagstiftaren ett större utrymme för skönsmässig bedömning än den enskilde arbetsgivaren eller annan aktör när det gäller att bestämma t.ex. vilka social- och hälsopolitiska åtgärder som kan uppnå ett godtagbart mål.

I Högsta domstolens enda förhandsavgörande om indirekt diskriminering, KKO 2004:59, avslogs yrkandet. Högsta domstolen ansåg att kommunen hade haft saklig grund för sitt förfarande att säga upp en betydande del av personalen inom basvården, av vilka över 90 procent var kvinnor, för att uppnå en sund ekonomisk förvaltning och organisera sin verksamhet. Det är också väletablerat i grundlagsutskottets praxis att även om grundlagens bestämmelse om jämlikhet också gäller lagstiftaren, kräver bestämmelsen om jämlikhet inte att alla medborgare behandlas lika i alla avseenden, såvida inte de relevanta omständigheterna är identiska. I utskottets praxis har det fortsatt att hävda att jämlikhetsprincipen inte kan innebära strikta gränser för lagstiftarens utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att försöka reglera mot bakgrund av den aktuella samhällsutvecklingen, men att å andra sidan skillnader mellan personer inte får vara godtyckliga eller bli oproportionerliga.

Kortfattat, målen för det nationella införandet av krönt certifikat

Under covid-19-epidemin har näringsfriheten, som garanteras i artikel 18 i konstitutionen, begränsats kraftigt, och artikel 23 § Undantag från grundläggande rättigheter enligt artikel 5.1. Restriktionerna har orsakat betydande förluster, särskilt för kultur- och evenemangssektorn och restaurangsektorn och deras anställda, och har också haft en inverkan på sektorer som inte direkt påverkats av de restriktiva åtgärderna, men som har lidit av restriktionernas dominoeffekter. EU-förordningen om nationell användning av det digitala kroncertifikatet gjorde det möjligt för aktörerna att ha en alternativ mekanism för att säkerställa hälsosäkerheten i sin verksamhet till de restriktioner för livsmedelsserviceverksamhet som fastställs i en förordning från statsrådet och till de restriktiva åtgärder som följer av ett beslut av en kommun eller regional administrativ myndighet.

Enligt förordningen om nationell användning av ett smyckescertifikat kunde en verksamhetsutövare kräva att dess kunder och deltagare visar upp ett smyckescertifikat innan de får tillträde till ett evenemang eller en lokal, om det annars fanns ett gällande förvaltningsbeslut som begränsade användningen av evenemanget eller lokalen i området.

En cateringföretagare kan kräva att dess kunder visar upp ett coronetcertifikat för att få tillträde till cateringföretaget, om det i övrigt är giltigt. de begränsningar av cateringverksamheten som fastställs i ett regeringsbeslut.

Den nationella användningen av coronet-intyget kunde förhindra spridning av infektioner, men å andra sidan möjliggjorde det också en gradvis öppning av samhället på ett hälsosäkert sätt och införandet av restriktiva åtgärder som funnits länge.

de berörda aktörernas rätt att bedriva sin verksamhet. Genom att använda intyget som ett alternativ till vissa restriktiva åtgärder gavs även arbetstagare som varit anställda hos aktörer som redan under lång tid varit föremål för restriktiva åtgärder rätt att arbeta. I förarbetena till bestämmelsen beskrevs målen med förslaget på följande sätt:

"Förslaget syftar särskilt till att skydda den grundlagsfästa rätten till hälsa och liv genom att förebygga infektioner, främja folkhälsan och säkerställa allas rätt till en hälsosam miljö. Samtidigt syftar förslaget till att möjliggöra en säker användning av tjänster och därigenom främja näringsfriheten och de kulturella rättigheterna. På detta sätt uppfyller förslaget också den grundlagsenliga rätten till tillräckliga social- och hälsovårdstjänster för alla. Vaccinationstäckningen hos den finska befolkningen är fortfarande otillräcklig för att ge flockskydd, särskilt mot muterade virusstammar som sprids mer effektivt, och risken för en betydande acceleration av epidemin och belastning på hälso- och sjukvårdstjänsterna är fortfarande verklig."

Syftet är att möjliggöra ett bredare utbud av offentliga evenemang och att kunder och deltagare ska kunna få tillgång till de olika anläggningarna på ett säkert och hälsosamt sätt. Syftet är att bättre skydda friheten att bedriva affärsverksamhet, särskilt i de sektorer som drabbats hårdast av coronaepidemin, och rätten för arbetstagare i dessa sektorer att arbeta utan att riskera sina liv och sin hälsa eller kapaciteten hos sociala tjänster och hälso- och sjukvårdstjänster."

Det nationella införandet av coronet-intyget (avsnitt 58i i lagen om smittsamma sjukdomar) har ansetts vara ett lämpligt och nödvändigt medel för att uppnå dessa mål.

Åtgärdens lämplighet, nödvändighet och effektivitet

När man bedömer användningen av intyget som ett verktyg bör man först notera att användningen av intyget inte var en ny ytterligare restriktion i sig, utan ett sätt att bli av med befintliga restriktioner. Kravet på att uppvisa ett intyg kunde endast införas i situationer där restriktioner hade införts genom regeringsdekret eller administrativa beslut mot bakgrund av en epidemisk situation.

Förordningens rättsliga karaktär var därför att tillåta operatören att avvika från de begränsningar av verksamheten som infördes genom befintliga administrativa beslut genom att anta en hälsosäkerhetsåtgärd baserad på ett certifikat. Detta bidrar till att visa att instrumentet är lämpligt.

Införandet av coronet-certifikatet var ett nödvändigt medel för att möjliggöra ett bredare spektrum av aktiviteter under pandemin, inklusive anordnande av olika offentliga evenemang, drift av cateringföretag och tillhandahållande av sport- och kulturtjänster. Covid-19-pandemin hade orsakat betydande förluster för tjänstesektorn, vilket beskrivs i regeringens proposition (RP 131/2021):

Införandet av coronet-certifikatet förbättrade situationen i detta avseende. Det var ett bättre medel än andra restriktioner för att skydda handelsfriheten, särskilt i de sektorer som drabbats av coronaepidemin, och rätten till arbete för arbetstagare i dessa sektorer (artikel 18 i konstitutionen). Samtidigt kunde dock kravet på att uppvisa ett coronaintyg förebygga och förhindra spridningen av covid 19-sjukdomen och därmed också trygga människors rätt till hälso- och sjukvård. liv och hälsa samt hållbarheten inom social- och hälsovården.

Effekterna av införandet av intyget framgår i detalj av regeringens förslag till den aktuella bestämmelsen.

THL deltog i beredningen av den nationella förordningen om kröningsintyg. THL ansåg att kravet på att visa upp ett kröningsintyg, med tanke på den epidemiologiska kontrollen av covid-19-epidemin, var ett lika effektivt eller jämförbart sätt att kontrollera sjukdomen, i den mån det var godtagbart på grundval av den information som fanns tillgänglig vid den tidpunkten.

spridning än andra restriktioner och skyldigheter som införts och är i kraft.

Vid tidpunkten för utarbetandet av förordningen om den nationella användningen av intyget var ingen annan metod känd eller tillgänglig som, med tanke på den epidemiologiska kontrollen av covid-19-epidemin, skulle ha varit lika effektiv eller jämförbar på ett godtagbart sätt med andra restriktiva åtgärder för att bekämpa spridningen av covid-19, men som skulle på samma sätt ha skyddat rätten att bedriva näringsverksamhet och rätten till arbete.

Redan innan lagstiftningen antogs ansågs kravet på att ta fram ett intresseintyg allmänt vara en bra, lämplig och nödvändig lösning. I Entrepreneurs' Gallup från augusti 2021 uppgav 74% av de tillfrågade entreprenörerna att de var för att införa ett intressebevis och endast 18% var emot det.³⁷ Återkopplingen på det nationella införandet av ett intressebevis under lagstiftningsprocessen var också positiv. Förslaget ansågs vara bra och värt att stödja.

Det bör också nämnas att redan före Finland hade kravet på att uppvisa ett intresseintyg eller ett liknande system införts i flera andra länder, till exempel Danmark, Estland, Norge, Tyskland, Nederländerna och Frankrike.

Dessutom hade, som redan nämnts ovan, EU-intresseintyget redan införts för transporter mellan EU-länder (som en åtgärd för att begränsa den fria rörligheten) innan det infördes nationellt.

Det nationella införandet av coronet-intyg (Section 58i of the Communicable Diseases Act) diskuterades i parlamentet och i flera av dess utskott, inklusive utskottet för konstitutionella frågor. Inga tolkningar eller argument fördes fram för att det nationella införandet av ett coronet-certifikat skulle ha varit olämplig eller onödig som ett medel för indirekt diskriminering som är förbjuden enligt jämställdhetslagen eller strider mot grundlagens bestämmelse om likabehandling.

Under beredningen av bestämmelsen och riksdagsbehandlingen har uppmärksamhet ägnats åt jämlikhet, särskilt med tanke på jämlikhetsklausulen i 6 § i grundlagen, se RP 1347/2021 s. 76.

Det är också värt att notera att kravet på att uppvisa ett intyg om kronprinsessan endast kan gälla tjänster, offentliga tillställningar och användning av lokaler som anges i artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar, och inte tjänster som kan anses vara nödvändiga i människors dagliga liv.

Certifikatet skulle inte behöva visas upp vid t.ex. butiks- och bankärenden, myndighetskontakter eller sjukvårdsärenden.

I samband med riksdagsdebatten om det nationella införandet av kronvittnesbeviset gjorde konstitutionsutskottet även en bedömning av den föreslagna bestämmelsens grundlagsenlighet. Utskottet ansåg att det hade lagts fram godtagbara och proportionerliga grunder för regleringen av certifikatet. Utskottet hörde flera ledande finska grundlagsexperter, och ingen av dem ansåg att bestämmelsen stred mot grundlagen eller dess jämlikhetsbestämmelse.

Efter att 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar trätt i kraft har det förekommit uppgifter om att vissa ovaccinerade medborgare anser att kravet på vaccinationsintyg är diskriminerande. I en nyhet på Yle tillfrågades jämställdhetskommisionär Kristina Stenman om sin åsikt i frågan: "Jämställdhetskommisionär Kristina Stenman anser inte heller att medborgarnas jämlikhet äventyras av begränsningarna, eftersom nästan alla har möjlighet att vaccinera sig.

Vaccinationer är gratis, så i den meningen är det lika villkor. Sedan finns det människor som av hälsoskäl inte kan vaccineras, och dem skyddar vi genom att se till att så många andra som möjligt vaccineras."

"Jämställdhetsombudsmannen anser att olika restriktioner kan införas i samhället för att skydda liv och hälsa. De måste dock stå i proportion till den rådande situationen med smittsamma sjukdomar. Användningen av räntepasset är också godtagbart, enligt Stenman, om det kan bidra till att lindra sjukdomssituationen."

Det nationella införandet av intresseentyget genom bestämmelsen i artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar var en lämplig och nödvändig åtgärd i den mening som avses i artikel 13 i jämställdhetslagen. Slutsatsen är klar, särskilt med hänsyn till lagstiftarens stora utrymme för skönsmässig bedömning.

Sammanfattningsvis har staten inte gjort sig skyldig till indirekt diskriminering i den mening som avses i artikel 13 i diskrimineringslagen och är därför inte skyldig att betala ersättning till sökanden på grund av den påstådda diskrimineringen.

Sökandens ersättningskrav är omotiverat högt

Sökanden har yrkat ersättning med 10 000 euro för den påstådda diskrimineringen.

Enligt statens uppfattning är fordringsbeloppet omotiverat högt.

Enligt 24 § diskrimineringslagen ska ersättningen stå i rimlig proportion till hur allvarlig gärningen är, vilket bedöms med hänsyn till överträdelsens art, omfattning och varaktighet. Enligt förarbetena till bestämmelsen ska överträdelsens allvar bedömas på grundval av objektiva kriterier och inte enbart på grundval av den kränktes subjektiva upplevelse.

Vidare anges att vid bedömningen av diskrimineringens art och omfattning kan hänsyn tas till arten och allvaret av de konsekvenser som diskrimineringen fått för den kränkte, om diskrimineringen varit avsiktlig och om den grundats på flera omständigheter.

Vi känner inte till några fall där ersättning över huvud taget har utdömts i situationer som liknar det aktuella fallet. Allvaret i det påstådda intrånget i detta fall är objektivt sett mycket begränsat.

Även för det fall tingsrätten, helt i strid med statens uppfattning, skulle anse att sökandens 10.12.2021 nekade tillträde till caféet utgör indirekt diskriminering som staten är ansvarig för, bör ersättningsbeloppet vara noll eller högst några tiotal euro.

Sökanden har solidariskt begärt ersättning från staten och Fazer-koncernen. För ordningens skull kan det konstateras att det inte finns någon grund för ett solidariskt ersättningsansvar.

Solidariskt yrkande om ersättning för rättegångskostnader mot Aki Nummelin, ombud för finska staten

Svara på

Nummelin har bestritt yrkandet som ogrundat och ogrundat till belopp.

Talan är inte ogrundad i något avseende och förutsättningarna för att tillämpa 21 kap. 6 § rättegångsbalken om förutsättningarna för en assistents skadeståndsansvar är inte uppfyllda.

Utlåtande/bärare

Enligt doktrinen om begränsning av grundläggande rättigheter (PeVM 25/1994 vp, s. 4-5) kan grundläggande rättigheter begränsas genom en lägre regleringsnivå än konstitutionen endast under vissa strikt definierade förutsättningar. Dessa villkor innefattar bland annat att grunden för inskränkningen måste vara baserad på en rikslag, inskränkningen måste vara

måste vara godtagbara och motiveras av ett överordnat socialt behov, och att restriktionerna måste uppfylla proportionalitetskravet.

Proportionalitetskravet kan anses bestå av både ett lämplighetskrav och ett nödvändighetskrav; inskränkningen måste vara lämplig för att uppnå det mål som eftersträvas i första hand och målet kan inte uppnås på ett mindre ingripande sätt.

I alla de expertutlåtanden som lämnades till konstitutionsutskottet (se bilagorna 3-8 i statens svar) angavs att lagstiftningen om rän tepass var proportionerlig och nödvändig mot bakgrund av de medicinska och epidemiologiska uppgifter som lagts fram.

Konstitutionsutskottet konstaterade för sin del att "[ä]ven om förslaget innebär att personer försätts i en annan ställning, kan den föreslagna regleringen enligt konstitutionsutskottets uppfattning inte anses vara godtycklig med hänsyn till de medicinska skäl som den grundar sig på" (PeVL 35/2021 rd, punkt 16).

Eftersom lagstiftningen grundar sig på medicinsk och epidemiologisk bevisning ska även den medicinska bevisningen prövas i förevarande fall. Av den bevisning som sökanden har åberopat framgår att det redan under hösten 2021 - det vill säga innan lagstiftningen om koronarpass trädde i kraft och vid tidpunkten för de aktuella händelserna - var allmänt känt, både i Finland och utomlands, på grundval av medicinsk forskning och empirisk kunskap, att koronavacciner inte alls eller åtminstone inte i någon betydande utsträckning förhindrar spridning av coronaviruset eller ens smittspridning av covid-19.

Målet att förhindra spridning av sjukdomen, som låg till grund för rän tepasslagstiftningen, grundade sig inte på aktuell vetenskaplig kunskap, även om konstitutionsutskottet vid flera tillfällen hade betonat regeringens skyldighet att noga övervaka nödvändigheten av förordningen om rän te begränsningar och eventuella problem som kunde uppstå vid tillämpningen av den (t.ex. PeVL 35/2021 vp punkt 10, PeVL 26/2021 vp och PeVL 14/2020 vp).

Mot bakgrund av den bevisning vi har lagt fram är det ostridigt att regeringen, eftersom det redan under hösten 2021 var allmänt känt från vetenskaplig forskning och empiriska data att rän tepasset inte alls eller i vart fall inte i någon nämnvärd utsträckning förhindrade spridningen av covid-19, har underlåtit att uppfylla den av konstitutionsutskottet betonade skyldigheten att noga följa nödvändigheten av regleringen om rän terestriktioner. Detta har bidragit till att sökanden i det aktuella fallet har diskriminerats utan skälig grund.

Den enda slutsats som kan dras är att den lagstiftning som införts inte har uppfyllt proportionalitetskravet i de allmänna villkoren för begränsning av grundläggande rättigheter, vilket består av både kraven på lämplighet och nödvändighet. Begränsningen måste inte bara vara lämplig för att uppnå det eftersträfvade målet, utan målet kan inte heller uppnås med medel som är mindre ingripande än de grundläggande rättigheterna. Det kan därför konstateras att lagstiftningen om rän tepass strider mot grundlagen eftersom den innebär ett intrång i de grundläggande mänskliga rättigheterna och att domstolen i förevarande fall i första instans skall tillämpa grundlagen med stöd av artikel 106 i denna.

ESAVI:s beslut av den 2 december 2021, som var i kraft vid tidpunkten för den aktuella händelsen den 10 december 2021, och som gjorde det möjligt för krögare att undvika de monteringsrestriktioner som ålagts dem genom att kräva att deras kunder skulle inneha ett giltigt rän tekort, strider ofta och på olika sätt allvarligt mot den vetenskapliga kunskap som var aktuell vid den aktuella tidpunkten.

Vid tidpunkten för ESAVI:s beslut den 2 december 2021 var det redan allmänt känt i forskarvärlden att coronavaccination, och därmed coronapasset, inte alls eller i vart fall inte i någon större utsträckning förhindrar spridning av coronaviruset, varför coronapasset i realiteten inte ens skulle kunna öka hälsosäkerheten vid evenemangen. Eftersom ESAVI-beslutet, såsom det har angetts ovan, ofta på olika sätt står i allvarig strid med den vetenskapliga kunskap som rådde vid den aktuella tidpunkten, liksom med konstitutionen och lagen om smittsamma sjukdomar, ska det inte tillämpas av domstolen med stöd av artikel 107 i konstitutionen.

PL 124 § Överlämnande av förvaltningsuppgift till annan än myndighet

Enligt lag kan endast en offentlig myndighet anförtros uppgifter som innebär betydande myndighetsutövning, men den vanliga kaféarbetaren har enligt passlagstiftningen getts befogenhet att få tillgång till Vauhkalas vitala hälsoinformation och hindra honom från att komma in på kaféet.

Den makt som ges till kaféarbetaren är därför kopplad till grundläggande och mänskliga rättigheter. Konstitutionsutskottet har inte behandlat denna fråga. Föredraganden, Hiden, har nämnt överföringen av offentlig makt till ett icke-myndighetsorgan i samband med lagstiftningen om räntepass, men inte ens Hiden går i slutändan in på denna fråga på något djupare plan.

Sökanden diskriminerades på Fazers café på grund av att han inte hade ett giltigt räntekort, dvs. han diskriminerades på grund av sin privata sjukdomshistoria. Enligt artikel 8 i Europakonventionen får offentliga myndigheter ingripa i skyddet för privatlivet endast om det är tillåtet enligt lag och om det är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten eller landets ekonomiska välstånd, till förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter. Ingreppet i sökandens rätt till privatliv var emellertid inte nödvändigt för att skydda något av dessa syften, eftersom syftet med lagstiftningen om coronapass var att förhindra spridning av coronainfektioner vid offentliga sammankomster (HE 131/2021 vp, s. 19), men som framgår av vår bevisning stod det redan klart när lagstiftningen om coronapass utarbetades att coronavaccinet och coronapasset faktiskt inte förhindrade spridning av coronaviruset.

Dessutom innebär målet ett åsidosättande av artikel 14 i EU-fördraget, eftersom sökanden har diskriminerats på grundval av sina medicinska uppgifter, vilka omfattas av skyddet i artikel 8.

Sökanden lägger fram tillräcklig bevisning för att styrka att Fazer och staten har diskriminerat sökanden på grund av hans påstådda hälsotillstånd. Följaktligen övergår bevisbördan på svarandena, Fazer och finska staten, att bevisa att de inte har diskriminerat sökanden på grund av hans påstådda hälsotillstånd.

Uttalande/Finska staten

I detta yttrande tar staten mer ingående ställning till följande nya påståenden som sökanden har gjort:

- 58i § i lagen om ändring och tillfällig ändring av lagen om smittsamma sjukdomar ("Coronapasslagen", 876/2021) har kränkt kändens rätt till kroppslig integritet enligt artikel 8 i EIS, inklusive kändens rätt att inte få ett coronavaccin eller genomgå ett coronatest; och

- Räntepasslagstiftningen har varit indirekt diskriminerande mot sökanden i strid med både artikel 14 (jämförd med artikel 8) och artikel 1 i det tolfte tilläggsprotokollet till Europakonventionen, eftersom den inte kunde motiveras på objektiva och rimliga rättsliga grunder och inte var förenlig med proportionalitetsprincipen.

Staten förnekar att den har brutit mot de ovan nämnda artiklar som sökanden hänvisar till i sina yttranden eller mot någon annan artikel i EIS. Enligt fast

har ställt som villkor för att en stat ska vara skyldig att betala ersättning för en kränkning av de mänskliga rättigheterna att (i) kränkningen av de mänskliga rättigheterna har ägt rum, (ii) kränkningen kan anses vara tillräckligt allvarlig och (iii) kränkningen har orsakat kausal skada. Som staten redan har visat i sitt svar på ansökan är inget av dessa villkor uppfyllt i förevarande fall.

Enligt statens uppfattning har lagstiftningen om räntepass inte på något sätt stridit mot artiklarna i EIS. För det första var förvärvet av passet frivilligt och kunde inte ha inkräktat på Vauhkalas fysiska integritet. Vidare hade lagstiftningen om passet en objektiv och rimlig rättslig grund för att i möjligaste mån genomföra medborgarnas grundläggande rättigheter, och principerna om proportionalitet och nödvändighet säkerställdes av konstitutionsutskottet och flera experter under lagstiftningsfasen.

Det ankommer inte på tingsrätten att i detta mål avgöra hur effektiva coronavaccinerna är ur ett medicinskt perspektiv. Det ankommer i stället på tingsrätten att pröva om lagstiftningen om koronapass, mot bakgrund av den information som lagstiftaren hade tillgång till vid tidpunkten för ikraftträdandet, var en motiverad och godtagbar åtgärd för att uppnå de fördelar som eftersträvades, det vill säga om lagstiftningen om koronapass bland annat var förenlig med den miljökonsekvensbedömning som är bindande för Finland.

Syftet med lagstiftningen om räntepass har inte vid något tillfälle varit att enbart förhindra spridning av ränta. Förutom att skydda folkhälsan genom att öka vaccinationstäckningen och förhindra spridningen av coronaviruset och den allvarliga sjukdomsformen av coronaviruset och därmed sammanhängande dödsfall till följd av coronaviruset, syftade införandet av coronaviruspasset också till att skydda andra grundläggande rättigheter för medborgarna och att minska belastningen på hälso- och sjukvårdssystemet inför en utmanande sjukdomssituation.

Syftet med lagstiftningen om räntepass var att säkerställa att medborgarna i största möjliga utsträckning kan åtnjuta sina grundläggande rättigheter och att förhindra den skada på samhället som pandemin orsakade.

Vacciner mot coronaviruset har varit mycket effektiva när det gäller att skydda de vaccinerade mot allvarliga former av sjukdomen, och de har också bidragit till att förhindra spridningen av coronaviruset.

Enbart coronavaccinserien har inte varit en förutsättning för att få ett koronapass. Sökanden kunde också ha fått ett koronapass med ett koronartestresultat som var upp till 72 timmar gammalt eller om han hade haft en koronar upp till sex månader tidigare. Tanken på obligatorisk vaccination låg alltså inte bakom räntepasset, utan medborgarna har hela tiden haft friheten att välja om de vill vaccinera sig eller skaffa räntepasset genom andra tillgängliga alternativ. Det är också viktigt att notera att passet inte vid något tillfälle infördes vid viktiga tjänster för människor, såsom livsmedelsbutiker eller apotek.

Under hela den tid som passlagstiftningen har gällt har restaurangerna haft möjlighet att från fall till fall välja om de vill använda passet eller den gräns som gällde före passet. Med andra ord, när inget pass har krävts har antalet kunder omfattats av de befintliga gränserna för restauranger i området. Och när passet användes krävdes inga andra restriktioner.

Ovanstående har möjliggjort att om t.ex. en restaurang inte har haft fler gäster än vad som är tillåtet under frukosten, så har restaurangen kunnat välja att inte kräva passerkort av sina gäster vid den tidpunkten.

Sannolikt är det den ovan beskrivna avvägningen mellan användandet av passerkort och andra restriktiva åtgärder som har lett till att sökanden har fått gå in på andra (tommare) restauranger utan passerkort. Om

Om restaurangen däremot hade fler personer än vad som var tillåtet skulle en restaurang som bedrev verksamhet i enlighet med lagen ha varit skyldig att kräva pass av sina kunder. I Vauhkala och Fazer Ravintolat Oy:s fall var det därför inte fråga om godtycke utan om att följa lagen.

Sedan början av räntepandemin har staten noggrant följt pandemins utveckling och nödvändigheten av de åtgärder som vidtagits för att bekämpa sjukdomen i en föränderlig räntemiljö. I detta sammanhang har justitiekanslersämbetet (nedan OCA) den 2 december 2022 bett social- och hälsovårdsministeriet (nedan MoH) att klargöra hur ministeriet har övervakat att de konstitutionella kraven i 48 a § i lagen om smittsamma sjukdomar (som gällde coronavaccination av sjukskötare) uppfylls och hur ministeriet har försäkrat sig om att dessa krav uppfylls.

På grundval av sin efterföljande undersökning har OCR dragit slutsatsen att den inte har funnit något olagligt beteende eller underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter från STM:s sida när det gäller övervakning och bedömning av de konstitutionella eller medicinsk-epidemiologiska villkoren för giltigheten av bestämmelsen i fråga.

Av OCA:s beslut kan utläsas att STM:s förfarande för att säkerställa att de åtgärder som vidtogs under räntepandemin var förenliga med grundlagen var fullt godtagbart och tillräckligt. Dessutom har staten återkallat coronapasset så snart en ny virusvariant har övertagit ställningen som det dominerande viruset i Finland och därmed dragit slutsatsen att coronapasset inte var tillräckligt effektivt för att förhindra spridningen av virusvarianten i fråga eller för att uppnå andra fördelar.

Statens svar på sökandens påståenden om överträdelser av miljökonsekvensbeskrivningen

Räntepasslagstiftningen är inte på något sätt oförenlig med artikel 8.1 i EIS. Räntepasslagstiftningen har inte kränkt den fysiska integriteten hos sökanden (eller någon annan). Även om Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ("Europadomstolen") i sin rättspraxis har slagit fast att skyldigheten att ta ett vaccin, s.k. "obligatoriska vaccinationer", inkräktar på rätten enligt artikel 8.1 i EU-fördraget, föreskrev inte Coronapasslagstiftningen obligatoriska vaccinationer eller tester. För det andra hindrade eller begränsade kravet på att visa upp ett pass inte någons rätt till lagstadgade eller nödvändiga tjänster, utan det handlade om offentliga evenemang och anläggningar som människor använde för rekreativ ändamål under sin fritid. Det förhållandet att passlagstiftningen lämnade var och en fri att välja hur man ville skaffa pass eller, alternativt, att inte skaffa pass alls, kan inte anses utgöra ett ingrepp i en persons fysiska integritet.

Professor Lasse Lehtonen har också i sitt expertutlåtande om regeringens lagförslag om krononettpass konstaterat att ett krav på krononettpass inte innebär ett ingrepp i en persons fysiska integritet.

Om det, i motsats till vad staten anser, skulle anses att lagstiftningen om intressepass inkräktade på en rättighet enligt artikel 8.1 i EIS, skulle artikel 8.2 under alla omständigheter ha gjort det möjligt att anta lagen. Artikel 2 medger nämligen ett undantag från artikel 1.1 när 1) lagen så medger och 2) det är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle 3) för att uppnå ett godtagbart berättigande eller mål.

År 2021 bekräftade Europadomstolen i målet Vavrinka mot Tjeckien att staten har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning att begränsa fri- och rättigheter enligt artikel 8 i EU-fördraget i situationer där det finns ett allvarligt behov av att skydda människors hälsa och andra rättigheter.

I utkastet till regeringens proposition om ränthesslagstiftningen har det betonats att det med tanke på systemet med grundläggande rättigheter är ett mycket tungt vägande argument att upprätthålla hälso- och sjukvårdssystemets funktion under en pandemi, vilket har samband med det allmännas skyldighet enligt 7 § 1 mom. i grundlagen att trygga vars och ens rätt till liv och att tillförsäkra var och en tillräckliga hälso- och sjukvårdstjänster samt att främja folkhälsan även under en pandemi (19 § 3 mom. i grundlagen), och som motiverar exceptionellt långtgående myndighetsåtgärder som också ingriper i människors grundläggande rättigheter.

I Vauhka-målet hade staten en positiv skyldighet att säkerställa individers hälsa och säkerhet och åtnjutandet av andra rättigheter. Detta har delvis gjorts genom Corona Pass-lagstiftningen, som syftar till att säkerställa att personer som besöker restauranger antingen har vaccinerats mot corona, smittats av coronaviruset inom en viss tidsram eller har ett negativt coronatestresultat. Detta gjordes för att skydda folkhälsan och för att säkerställa att medborgarna i så stor utsträckning som möjligt kunde åtnjuta sina övriga rättigheter. Staten hade en skyldighet att vidta aktiva åtgärder för att skydda medborgarnas hälsa, och att inte göra det skulle ha stått i strid med miljökonsekvensbeskrivningen.

Under hösten 2021 har det funnits ett tvingande samhälleligt behov av ränthesslagstiftningen, och därmed en lämplig och tillräcklig motivering, och ränthesslagstiftningen har stått i proportion till de fördelar som den syftar till att uppnå. Vidare kan staten anses ha haft ett vidsträckt utrymme för skönmässig bedömning i förhållande till ränthesslagstiftningen, eftersom staten generellt anses ha den bästa förståelsen för de hälsopolitiska frågor som påverkar dess medborgare.

På dessa grunder kan staten inte anses ha ingripit i sökandens rättigheter och friheter som garanteras i artikel 8 i EU-fördraget på ett sätt som är förbjudet enligt konventionen.

Nödvändigheten och proportionaliteten av lagstiftningen om ränthess har noggrant bedömts av totalt 117 experter redan på lagstiftningsstadiet. Staten ser ingen anledning att tvivla på dessa experters förmåga att bedöma lagstiftningens nödvändighet och proportionalitet.

Sökanden har inte utsatts för diskriminering i strid med artikel 14 i EIS eller artikel 1 i protokoll 12

I allmänhet är dessa artiklar endast tillämpliga i situationer där människor behandlas olika på grund av sina personliga egenskaper. Valet att inte vaccinera sig eller att inte skaffa pass på annat sätt hade inte på något sätt samband med Vauhkalas personliga egenskaper och han hade därför inte diskriminerats.

Staten förnekar att Koronapasslagstiftningen var diskriminerande på ett sätt som är förbjudet enligt Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna. Enligt statens uppfattning kan bland annat skyddet av folkhälsan, upprätthållandet av hälso- och sjukvårdsresurserna och det bredast möjliga förverkligandet av andra grundläggande rättigheter anses vara objektiva och rimliga motiveringar för lagstiftningen om intressepass. Coronalagstiftningen har visat sig vara effektiv när det gäller att minska bland annat antalet infektioner, antalet fall som kräver både specialist- och intensivvård samt antalet coronarelaterade dödsfall.

Lausuma/Fazer

Fazer Ravintolat Oy bestrider att sökanden har utsatts för direkt diskriminering eller någon annan form av ojämlig behandling. Enligt gällande lag kunde ränthesspasset ha krävts som ett villkor för att restaurangens kunder skulle få tillträde till restaurangen.

I förevarande fall grundade sig kravet på att sökanden skulle ha ett ränthesspass på den då gällande lagen. Enligt artikel 58i i lagen om ändring av lagen om smittsamma sjukdomar och om provisorisk ändring av denna (876/2021)

hade bland
annat
cateringföretag
kunnat kräva
att deras
kunder skulle
uppvisa ett
ränteintyg, så
att
cateringföretag
en

Begränsningarna av antalet sittplatser, öppettiderna och serveringstiderna har inte tillämpats på restauranglokalerna eller restaurangverksamheten. Om en kund eller deltagare inte kan uppvisa ett intyg borde verksamhetsutövaren ha nekat tillträde till den offentliga tillställningen eller lokalen. Lagen är skriven i absoluta termer i detta avseende. Underlåtenhet att uppvisa ett kröningscertifikat kommer att leda till att tillträde till det offentliga mötet eller lokalerna nekas. Det finns ingen diskretionär befogenhet i detta avseende enligt lagen.

Fazer Ravintolat Oy borde därför ha nekat sökanden tillträde till restaurangens lokaler, eftersom sökanden inte hade något intresseanmälan.

Sökanden har inte diskriminerats eftersom hans behandling har grundat sig på lagen i enlighet med artikel 11 i jämställdhetslagen.

Dessutom hade behandlingen av sökanden enligt lagen ett legitimt syfte och medlen för att uppnå detta syfte var proportionerliga.

Författningsdomstolen har konstaterat detta i sitt yttrande PeVL 35/2021 vp.

Fazer Ravintolat Oy har således inte heller indirekt diskriminerat sökanden.

Ärendet har inte gått vidare till någon av de informationsnivåer som beskrivs i regeringens förslag, eftersom sökanden inte hade något räntepass.

Sökanden har ombetts att uppvisa ett giltigt räntepass för att få tillträde till restaurangen utan att svaranden bryter mot de regler som begränsar verksamheten. Sökandens personuppgifter har inte behandlats i detta ärende. Syftet med användningen av personuppgifterna i kupongkortet skulle snarare vara en fråga mellan sökanden och myndigheterna, med tanke på att de kunder som fick komma in i restaurangen var de som fick grönt ljus av kupongkortsläsaren. Varken svaranden eller någon annan användare av läsaren hade tillgång till kundens personuppgifter. Kunden kunde vid behov tillfrågas om legitimation, men detta var inte nödvändigt i detta fall eftersom sökanden inte hade något pass.

Utanför Fazer Restaurants Ltd:s café Kluuvi på gatan fanns det anslag på montern och dörrarna om att det krävdes ett kupongkort för att komma in i caféet.

På skyltarna stod det "Vi har ett kupongkort". Dessutom nämndes kravet på ett passerkort som inträdesvillkor på kaféets webbplats. Den plan för egenkontroll som föreskrivs i lagen kunde konsulteras vid behov.

Sökanden gjorde inte någon sådan begäran. Svaranden informerade därför alla personer som kom in i kaféet om att inträde endast var möjligt mot uppvisande av ett kupongkort. Sökandens anspråk mot svaranden grundar sig på händelserna den 10 december 2021 i svarandens café på Kluuvikatu. Kravet på att svaranden skulle visa upp ett pass grundade sig på den då gällande lagen. Huruvida käranden kan ha haft tillgång till andra av svarandens restauranger och kaféer är inte relevant i förevarande mål, särskilt som svaranden inte känner till alla detaljer kring dessa händelser. Om käranden hade tillgång till andra restauranger kan detta ha berott på en ändring av reglerna eller mänskliga fel i övervakningen.

Aktörer inom samma sektor kan ha agerat på olika sätt på grund av faktorer som öppettider och tillståndsgivning. Exempelvis hade svarandens kafékedja inte kupongkort för samma period som Kluuvi, eftersom öppettiderna var kortare och alkohol inte serverades. Fazer Ravintolat Oy har strävat efter att betjäna alla sina kunder på samma sätt och sökanden har inte missgynnats i förhållande till andra kunder.

Kravet på uppvisande av ett coronet-intyg syftar till att förhindra smittspridning. Skyldigheten att uppvisa intyget och de begränsande åtgärder som införts genom administrativa beslut, såsom begränsningar av antalet kunder eller öppettider eller avståndsskyldigheter, ansågs ur epidemiologisk kontrollsynpunkt vara godtagbara och likvärdiga kontrollåtgärder på grundval av tillgänglig information (HE s. 18 - 19).

Genom att införa räntepasset har svaranden försökt att främja de mål som anges i regeringens förslag. Det har gjort det möjligt för Kluuvi café att betjäna ett större antal kunder med längre öppettider, samtidigt som en säker användning av tjänsterna har säkerställts. Det har också säkerställt rätten för svarandens anställda att arbeta utan att riskera sitt liv och sin hälsa.

Svaranden förnekar att den handlat godtyckligt och i strid med Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Svaranden upprepar vidare att den har handlat i enlighet med gällande rätt. Svaranden har inte handlat godtyckligt, utan inom lagens gränser. Fazer Ravintolat Oy fäster särskild uppmärksamhet vid det faktum att konstitutionsutskottet ordagrant har konstaterat att den föreslagna förordningen inte är godtycklig. Vägran att släppa in sökanden på kaféet kan inte ha varit godtycklig när den grundades på en lag som antagits av konstitutionsutskottet.

**Uttalande/bärare
för Fazer**

Fazers argument att Vauhkalas affärer inte skulle ha nått upp till nivån för informationsskyldigheten enligt artikel 58j.1 i TTL eftersom han inte hade ett räntepass är enligt vår mening felaktigt.

Det är inte ens möjligt att tillämpa dataskyddsförordningen eller att lämna den information som krävs enligt dataskyddsförordningen. Information i den mening som avses i dataskyddsförordningen innebär att den registrerade informeras. Å andra sidan var det enligt artikel 58j.3 i TTL inte ens tillåtet att registrera uppgifter. Eftersom ingen kan bli "registrerad" i den mening som avses i artikel 58j.3 är det inte möjligt att överhuvudtaget tillhandahålla information i den mening som avses i dataskyddsförordningen.

Hänvisningen till information "i enlighet med GDPR" har således uppenbarligen av misstag eller oavsiktligt tagits med i regeringens förslag. Därmed måste lagtexten och dess ingress, som hänvisar till information till "kunden och deltagaren", tillämpas.

Vauhkala var kund hos Fazer eller deltagare i Fazers verksamhet i den mening som avses i artikel 58j.1 TTL när han försökte köpa frukost från Fazer Cafe Kluuv. Enligt ingressen till bestämmelsen borde han, som en förutsättning för att få ta del av kupongpasset, ha informerats om att hans personuppgifter endast skulle behandlas i syfte att kontrollera certifikatets giltighet, kontrollera personens namn och kontrollera om villkoren för tillträde till lokalen var uppfyllda. Denna information skulle ha lämnats i förväg, innan passet ens behövde visas upp, eftersom kunden, om informationen hade lämnats i efterhand, inte skulle ha kunnat vara säker på att de uppgifter som samlats in om honom inte skulle registreras eller lagras på något sätt i den mening som avses i artikel 58j.3 i TTL.

Eftersom det i ingressen till bestämmelsen anges att kunden eller deltagaren måste informeras om att "personuppgifter endast kommer att behandlas i syfte att kontrollera certifikatets giltighet, kontrollera personens namn och kontrollera om villkoren för tillträde till anläggningen är uppfyllda", och eftersom detta inte har skett, har Fazer därför direkt brutit mot artikel 58j.1 TTL.

Om Fazer inte kan visa att bolaget överhuvudtaget hade en sådan plan för egenkontroll som avses i 58 h § 3 mom. i TTL eller att bolaget hade gjort den tillgänglig för allmänheten och att planen innehöll den i 58 i § 4 mom. i TTL förutsatta uppgiften om att restaurangen krävde att kunder och deltagare skulle uppvisa ett kupongkort, har Fazers förfarande inte varit förenligt med lagen. Om Fazers agerande att kräva att Vauhkala skulle tillhandahålla ett kupongkort inte grundade sig på lagen, skulle det utgöra direkt diskriminering som är förbjuden enligt lagen.

Fazer har inte handlat i enlighet med lag när det gäller lämnande av information enligt 58 j § TTL, upprättande och framläggande av planen enligt 58 h § TTL och registrering av information enligt 58 i § 4 mom. TTL. Fazers särbehandling av Vauhkala har inte haft stöd i lag, vilket innebär att Fazers särbehandling av Vauhkala har utgjort direkt diskriminering som är förbjuden enligt lag.

För finska staten

Coronalagstiftningen var inte en nödvändig eller proportionerlig åtgärd, såsom krävs enligt doktrinen om begränsning av grundläggande rättigheter, för att uppnå ett i sig legitimt syfte - att förhindra spridningen av coronaviruset och de skador som det orsakar för enskilda och samhället. För det första grundar vi vårt argument på det faktum att statsrådet inte följde konstitutionsutskottets yttrande, vilket enligt vår tolkning krävde att statsrådet skulle följa upp genomförandet av lagstiftningen i enlighet med doktrinen om begränsning av de grundläggande rättigheterna. Eftersom det enligt den skriftliga och muntliga utredning som vi har lagt fram har varit åtminstone tveksamt om de corona mRNA-vacciner som använts med stöd av det tillfälliga försäljningstillståndet verkligen har förhindrat att coronaviruset har överförts och smittat någon individ, har det enligt vår tolkning inte visats att coronapasslagstiftningen, som i själva verket är mycket diskriminerande (bland annat enligt protokoll 12 till Europakonventionen) och dess tillämpning i det finländska samhället, var en nödvändig och proportionerlig åtgärd. Detta faktum var känt för regeringen - eller borde åtminstone ha varit känt för regeringen, om regeringen hade fullgjort sina tillsynsuppgifter på det sätt och i den omfattning som grundlagsutskottet förutsatte - före den 10 december 2021, då regeringen borde ha vidtagit omedelbara åtgärder för att avskaffa den diskriminerande lagstiftningen.

Vi hänvisar vidare till Muukkonens peer-reviewed vetenskapliga artikel där han har påpekat att lagstiftningens effekter på friska ovaccinerade personer inte beaktades vid beredningen av rätteplasslagstiftningen. Vauhkala var mycket frisk när han nekades tillträde till Fazers Kluuv café den 10 december 2021. Jämställdhetslagen förbjuder också diskriminering på grund av förmodat hälsotillstånd.

Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna Artikel 9/innehavarens religiösa övertygelse

Vi lyfter fram Vauhkalas kristna övertygelse och det faktum att varken konstitutionsutskottet, regeringen, departementet eller riksdagen har bedömt statusen för en person som vägrar corona mRNA-vaccin av religiösa skäl i förhållande till grundläggande rättigheter, inklusive religionsfriheten. Eftersom det inte gjorts någon som helst jämlikhetsbedömning för de grupper av personer som Vauhkala företräder (friska ovaccinerade/ovaccinerade av religiösa skäl) är det därför inte möjligt att veta om coronapasslagstiftningen var en nödvändig eller proportionerlig åtgärd för att uppnå ett i och för sig godtagbart mål, såsom krävs enligt doktrinen om inskränkning av grundläggande rättigheter. Det kan således inte hävdas att rättepasset uppfyllde kravet på nödvändighet enligt villkoret om inskränkning av grundläggande rättigheter. Vi frågar Vauhkala bland annat om hans religiösa övertygelse.

Det förhållandet att friska och religiöst ovaccinerade personer i praktiken var tvungna att betala mellan 100 och 200 euro för ett coronatest var 72:a timme om de ville delta normalt i samhällslivet, t.ex. för att gå på café, beaktades inte på något sätt när lagstiftningen om coronapass utarbetades, medan personer som hade vaccinerats mot coronavirus inte behövde betala något för att åtnjuta samma rättigheter att delta. Tingsrätten bör därför göra en konstitutionell prövning av målet och finna att tillämpningen av rätteplasslagstiftningen medförde att

är uppenbart diskriminerande på ett sätt som är förbjudet enligt konstitutionen, jämställdhetslagen och Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna.

Vauhkala tog inte upp sin religiösa övertygelse förrän i detta skede, eftersom vi ansåg att statens argument mot tillämpningen av det tolfte tilläggsprotokollet till EIS krävde att denna personliga egenskap hos Vauhkala togs upp som ett motargument, för det fall hans politiska och andra åsikter eller hans förmodade hälsotillstånd, bland andra, inte ansågs vara personliga egenskaper hos Vauhkala i den mening som avses i artikeln.

Vauhkala har varit ovillig att ta coronavacciner eftersom de kunde ha orsakat kortsiktiga eller långsiktiga, till och med allvarliga, skador på hans hälsa. Vauhkalas livslånga idrottsliga och hälsofrämjande livsstil, och den medfödda motståndskraft som den har skapat, har varit hans sätt att tjäna Kristus genom att ta väl hand om sin kropp.

En väsentlig del av den kristna tron är tanken att livet och de grundläggande mänskliga rättigheterna först och främst är en gåva från Gud till oss människor.

Eftersom konstitutionsutskottet och domstolsväsendet har tagit ställning till medicinsk forskning vid beredningen av lagstiftningen om det s.k. "coronarpasset", måste domstolen ta ställning till effektiviteten och ändamålsenligheten i de coronarinjektioner och coronartester som var de huvudsakliga förutsättningarna för att "coronarpasset" skulle vara "grönt", dvs. godtagbart för tillträde till en restaurang, i det sammanhang där konstitutionsutskottet och domstolsväsendet har tagit ställning i frågan. Vauhkala har sedan 1994 trott på Jesus som Herre och har personligen upplevt Guds kärlek och kraft vid flera tillfällen i sitt liv. Han har inte förnekat Guds existens eller sin övertygelse på cirka 30 år. Tron är en del av Vauhkalas vardag, även om hon inte nödvändigtvis talar om den eller tar upp den explicit vid varje tillfälle.

Enligt artikel 9 i EU-fördraget får en stat inte inskränka religionsfrihetens inre dimension, men får endast inskränka erkännandet av religion, dvs. religionsfrihetens yttre dimension, om de villkor som anges i punkt 2 i artikeln är uppfyllda. Av de skäl som anförts ovan är statens argument om en begränsning av religionsfriheten enligt artikel 9.2 FEU inte tillämpligt i förevarande mål.

Räntepasslagstiftningen var varken nödvändig eller proportionerlig i ett demokratiskt samhälle för att skydda t.ex. hälsa eller andra rättigheter som skyddas av undantagen i artikel 8.2.

Fallet Vavříčka

Europadomstolens dom i målet Vavříčka m.fl. mot Republiken Tjeckien (2021), som åberopats av staten, är till största delen inte tillämplig i förevarande mål eftersom den avsåg rutinmässig vaccinering av barn med sedan länge etablerade vacciner mot poliovirus, hepatit B och stelkramp (punkt 23 i domen). Säkerhetsprofilen för dessa vacciner har under årtiondena blivit mycket tydlig för hälso- och sjukvårdspersonal, myndigheter och allmänheten. Däremot var - och är fortfarande - de flesta av de kranskärsvacciner som användes i Finland en helt ny teknik jämfört med traditionella vacciner, och denna mRNA-teknik har inte använts på människor förrän i samband med det omfattande införandet av kranskärsvacciner i slutet av 2020.

Enligt staten ska frågan endast bedömas mot bakgrund av datumet för lagstiftningens ikraftträdande (16.10.2021) och den information som lagstiftarna hade tillgång till vid den tidpunkten. I motsats till detta påstående åberopar dock staten som bevisning handlingar som upprättats långt efter detta datum, och till och med efter det att den påstådda överträdelsen mot Vauhkala ägde rum den 10 december 2021 (t.ex. THL:s ränteinformation av den 21 december 2021).

Statens ståndpunkt är felaktig, eftersom grundlagsutskottet vid flera tillfällen har betonat regeringens skyldighet att noga följa upp nödvändigheten av regleringen om ränterestriktioner och vid behov vidta åtgärder för att korrigera regleringen (se t.ex. PeVL 35/2021 rd, punkt 10, PeVL 26/2021 rd, punkt 9 och PeVL 14/2020 rd, s. 6). Frågan ska således i princip prövas tidsmässigt före de i målet aktuella händelserna den 10 december 2021.

Staten uppger att syftet med lagstiftningen om räntepass inte enbart var att förhindra spridning av ränta. Enligt artikel 1 i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) är det huvudsakliga syftet med lagen emellertid att förhindra spridningen av smittsamma sjukdomar, och enligt ingressen till räntepasslagstiftningen var förhindrandet av spridningen av coronainfektioner till och med dess enda direkta syfte.

Räntepasslagstiftningen hade indirekt andra syften, såsom att öppna upp samhället på ett hälsosäkert sätt och att skydda människors hälsa, men som framgår av den bevisning vi har lagt fram bidrog inte - och kunde inte ens bidra, i vart fall inte på det sätt som krävs enligt nödvändighets- och proportionalitetskraven i doktrinen om begränsning av grundläggande rättigheter - räntepasset till att öppna upp samhället på ett hälsosäkert sätt eller till att skydda människors hälsa, och detta framgick tydligt redan hösten 2021.

Även om lagstiftningen om coronapass hade uppnått sina uttalade mål att förhindra spridningen av coronaviruset och de skador som det orsakar människor och samhället, skulle den fortfarande ha varit diskriminerande, särskilt mot friska människor som inte vaccineras av andra skäl än hälsoskäl - som Vauhkala.

Lagstiftningen om koronapass var diskriminerande mot friska ovaccinerade personer.

I slutändan ledde alltså Corona Pass-lagstiftningen till att ovaccinerade friska människor - som Vauhkala - inte behandlades på samma sätt som andra och tvingades betala omkring 100-200 euro för ett covid-19-test, praktiskt taget var tredje dag, om de ville använda vissa tjänster. Konstitutionsutskottet gjorde dock inte på något sätt någon bedömning av räntepasset inverkan på friska ovaccinerade personer, trots att det borde ha gjort det. Konstitutionsutskottet tog inte heller hänsyn till situationen för dem som av religiösa skäl eller övertygelse vägrar att ta coronavaccin.

Räntepasset fungerade inte som avsett, vilket staten hävdar, eftersom inte bara de ovaccinerade utan även de vaccinerade, trots att de kände sig friska, kunde ha spridit viruset och kravet på att visa upp räntepasset inte ens kunde förhindra och begränsa spridningen av viruset.

Räntepasset var därför inte lämpligt för att uppnå sitt syfte och kunde inte uppfylla de allmänna villkoren för att begränsa de grundläggande rättigheterna.

Räntepasslagstiftningen kan således inte anses vara grundlagsenlig enbart på grund av att lagen antogs med konstitutionsutskottets samtycke, utan tingsrätten måste göra en prövning av grundlagsenligheten enligt artikel 106 i grundlagen.

PACE:s resolution

PACE:s resolution 2361 (2021): i punkt 7.3.2 kräver församlingen att dess medlemsstater, inklusive. I punkt 7.3.2 slår PACE fast att ingen får diskrimineras på grund av (icke)vaccination, oavsett om icke-vaccinationen beror på potentiella hälsorisker eller helt enkelt på bristande vilja att låta sig vaccineras.

Även av detta skäl måste räntefrihet - och indirekt även räntefrihet - ses som en "annan grund för status" i den mening som avses i artikel 14 i CIS och protokoll 12.

Särskilt anmärkningsvärd är punkt 13.3.8 i resolutionen, där det anges att för att undvika diskriminering vid användningen av passet bör vederbörlig uppmärksamhet ägnas åt situationer där människor vägrar att låta sig vaccineras på grund av personliga åsikter eller övertygelser, och att medlemsstaterna, särskilt för denna grupp av människor, bör se till att ett eventuellt passystem inte i praktiken leder till påtryckningar eller i praktiken gör vaccinering obligatorisk.

Som vi har visat ovan hade det vetenskapliga underlaget utvecklats väsentligt under hösten 2021 jämfört med juni 2021. Vid den tidpunkten stod det redan klart att coronavaccinationen inte, såsom anges i skälet i förordning (EU) 2021/953, minskade en persons risk för att smitta andra med SARS-CoV-2 alls eller åtminstone inte i någon betydande utsträckning. Hösten 2021 fanns det således redan starka vetenskapliga belägg i den mening som avses i förordningen för att vaccinerade personer med ett nyligen genomfört negativt coronatest hade en liknande risk att sprida SARS-CoV-2 som ovaccinerade personer. Det stod således redan hösten 2021 klart att ovaccinerade eller coronaversa individer inte utgjorde någon mer betydande folkhälsorisk än vaccinerade eller coronaversa individer.

Justitiekanslern bedömde således endast om villkoren för att 48 a § TTL skulle vara tillämplig var uppfyllda. Följaktligen kan det inte med stöd av någon logisk regel utläsas av denna dom att justitiekanslern vid denna tidpunkt skulle ha haft en vidare syn på justitieministeriets eller statsrådets rättsstridiga handlande eller underlåtenhet att fullgöra sina skyldigheter eller mer allmänt ha haft en vidare syn på dem. Detta beslut saknar därför betydelse som bevisning i målet.

Överträdelsen måste anses vara allvarlig, särskilt med beaktande av grundlagsutskottets betoning av regeringens skyldighet att noga följa nödvändigheten av föreskriftens giltighet och regeringens skyldighet att vid behov vidta åtgärder för att korrigera föreskriften (t.ex. PeVL 35/2021 vp punkt 10, PeVL 26/2021 vp punkt 9 och PeVL 14/2020 vp s. 6). Det var redan under hösten 2021, och senast i början av december 2021, känt att coronapasset inte uppnådde sitt syfte att förhindra spridning av kranskärlssjukdom, bl.a. eftersom coronavaccin inte förhindrade spridning av sjukdomen och eftersom resultatet av coronatestet inte avslöjade något om en persons smittsamhet eller sjuklighet. Överträdelsen har orsakat Vauhkala skada som har ett orsakssamband med att tillträde till restaurangen har vägrats.

Om tingsrätten emellertid finner att förutsättningarna för att ålägga staten att betala ersättning för kränkningen av Vauhkalas mänskliga rättigheter inte föreligger, begär Vauhkala att staten ska åläggas att åtminstone fastställa att han har utsatts för en kränkning av sina mänskliga rättigheter.

Vauhkala har hindrats från att komma in på kaféet enbart på grund av att han inte hade ett giltigt räntepass och att detta ändå utgjorde diskriminering i den mening som avses i artikel 14 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), jämförd med det skydd för privatlivet som garanteras i artikel 8. Vägran att ge tillträde till kaféet utgjorde också diskriminering enligt artikel 1 i det tolfte tilläggsprotokollet till Europakonventionen

Europadomstolens mål I.B. mot Grekland (2013) gällde uppsägning av en HIV-positiv klagande kort efter diagnos. Klagandens krav på kompensation var delvis framgångsrika i de lägre instanserna, men landets högsta domstol avsåg kraven på snäva grunder och utifrån en uppenbart felaktig premis om sjukdomens smittsamma natur. Enligt Europadomstolen utgjorde förfarandet diskriminering enligt artikel 14 i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna (EKMR) i förhållande till det skydd för privatlivet som garanteras i artikel 8. Det aktuella fallet är mycket likt det i Europadomstolen, eftersom införandet av räntepasset också grundades på covid- och

de uppenbart felaktiga premisserna om smittsamheten hos 19: vid tidpunkten för avskrivningen av EIT-målet var det allmänt känt att hiv-bärare inte överför hiv genom normal kontakt mellan människor, och det var också allmänt känt vid tidpunkten för utarbetandet av lagstiftningen om coronavirus att personer utan coronavirus inte överför SARS-CoV-2 genom normal kontakt mellan människor på ett annat sätt än personer med coronavirus.

Europarådets parlamentariska församling har antagit en mycket liknande resolution 2361 (2021) om kranskarlsvaccin och kranskarlspass (finns på: <https://pace.coe.int/en/files/29004/html>), där den fastställer krav för Europarådets medlemsstater och Europeiska unionen när det gäller kranskarlsvaccin och införandet av dessa i januari 2021. I punkt 7.3.2 i resolution 2361 (2021) kräver generalförsamlingen att ingen får diskrimineras på grund av att han eller hon inte vaccineras, oavsett om detta beror på potentiella hälsorisker eller helt enkelt på en ovilja att låta sig vaccineras.

Om tillförlitligheten hos PCR-tester

Resultatet av enbart ett PCR- eller antigen-test har aldrig på ett tillförlitligt sätt visat, och skulle inte heller ha kunnat visa, om en person har smittats av covid-19 eller är mottaglig för sars-CoV-2. Coronapasset skulle dock ha kunnat valideras enbart på grundval av ett negativt PCR-testresultat, medan en sådan "diagnos" av en persons icke smittsamhet, som var syftet med det befintliga coronapasset, utöver coronatestresultatet skulle ha krävt en patientspecifik bedömning av hälso- och sjukvårdspersonal, med beaktande av provtyp, kliniska fynd, patienthistoria och epidemiologiska uppgifter, i enlighet med bland annat Världshälsoorganisationens (WHO) riktlinjer.

I sitt yttrande hänvisar staten till en nationell urvalsstudie av PCR-testresultat i HUS-regionen, där 78 procent av de positiva testresultaten hade ett Ct-värde under 25, 17 procent mellan 25-30 och endast 5 procent >30. Staten hävdar att studieresultatet visar att PCR-tester och därmed coronastatistik är tillförlitliga. Detta påstående strider dock mot HUS offentliga forskningsbulletin, där det anges att Ct-värdet inte gör det möjligt att dra tillförlitliga kvantitativa slutsatser om mängden virus i provet eller i patientens kropp.

Ersättnings storlek

Enligt vår uppfattning måste frågans betydelse för Vauhkala i den mening som avses i KKO 2016:20 - och därmed överträdelsens allvar - i första hand bedömas på grundval av Vauhallas muntliga redogörelse vid rättegången. Det svåra lidande som sökanden har upplevt har sin grund i att hans förtroende för staten och dess förmåga att garantera hans mänskliga rättigheter har rubbats till följd av händelsen. Sökanden har inte kunnat gå till cafeterian, där han är van att äta frukost innan han går till arbetet. Denna upplevelse har varit särskilt traumatisk för sökanden eftersom den har inneburit en kraftig avvikelser från vad hon är van vid i en organiserad finsk rättsstat som respekterar grundläggande och mänskliga rättigheter.

Advokatens skadeståndsansvar

Staten gör gällande att sökandens ombud, Nummelin, har gjort uppenbart ogrundade och delvis irrelevanta påståenden och/eller fortsätter att göra sådana påståenden och/eller i onödan blåser upp bevisningen i målet. Vidare hävdar staten bl.a. att "vägran att ge tillträde till kaféet inte notoriskt kan utgöra en allvarlig kränkning av de mänskliga rättigheterna när den grundas på efterlevnad av gällande lagstiftning". Dessa argument är rättsligt ohållbara.

Tidigare har staten i sitt yrkande om ansvar för ombudet åberopat våra påstående om överträdelser av artikel 5 i EIS och artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet (statens svar av den 31 augusti 2022), men vi har redan tidigare övergett dessa argument (uttalande om sammanfattningen av den 17 oktober 2023). Sökandens inlagor är helt i linje med den normala, väletablerade rättsprocessen, som, i samband med primära och sekundära yrkanden, föreskriver att det är sökanden som ska hävda och argumentera för att domstolen kommer att tolka lagen och Europakonventionen på ett annat sätt än sökanden.

Uttalande/Finska staten

Artikel 9 i EU-fördraget/religiös övertygelse

I sin förklaring 3.10.2023 framförde sökanden ett nytt argument, enligt vilket hans kristna tro hade hindrat honom från att få vaccinet. Enligt Vauhkala har ställningen för en person som av religiösa skäl vägrar ta coronavaccin i förhållande till de grundläggande rättigheterna inte bedömts i samband med att lagstiftningen om coronapass stiftades.

Staten är av den bestämda uppfattningen att Vauhkalas påstående att hans religiösa övertygelse var skälet till att han vägrade ta coronavaccinerna är felaktigt, och åtminstone mycket osannolikt. Vauhkala gav in en stämningsansökan till tingsrätten den 15 mars 2022, varefter han gav in sammanlagt tre inlagor till tingsrätten den 5 maj 2023, den 14 maj 2023 och den 29 maj 2023. Inte i någon av dessa inlagor nämnde Vauhkala sin religiösa övertygelse. Om religiös övertygelse hade spelat en så stor roll för Vauhkalas beslut att inte ta koronavaccinet, som han antyder i sitt senaste brev, anser staten att det är säkert att denna fråga skulle ha tagits upp i ett tidigare skede av denna process.

Även om Vauhkalas påstående skulle vara sant och han inte tog coronavaccinet specifikt av religiösa skäl, innebär detta inte att Coronary Pass-lagstiftningen strider mot artikel 9 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna ("Europakonventionen").

Det finns ingen konflikt med artikel 9.1 i lagstiftningen om räntepasset. Det är svårt för staten att förstå Vauhkalas uttalande genom att läsa det sätt på vilket Vauhkala anser att Koronapasslagstiftningen har kränkt hans rätt att utöva sin religion. Vauhkala hade rätt att inte ta emot coronavaccinet och det krävdes ingen motivering för att vägra ta emot vaccinet. Enligt statens uppfattning kan därför Coronavit-lagstiftningen inte ens anses kränka den rättighet som skyddas av artikel 9.1 i Europakonventionen.

Staten anser att Vauhkalas religiösa övertygelse som skäl för att vägra koronavaccinerna är osannolik och denna övertygelse kan inte anses ha nått upp till nivån för en överträdelse.

Under alla omständigheter har Coronation Pass-lagstiftningen haft en godtagbar motivering för att begränsa religionsfriheten, nämligen att skydda hälsan och skydda andras rättigheter och friheter. Dessa objektiva och godtagbara skäl anses tillåta en begränsning av religionsfriheten upp till en viss punkt för att möjliggöra utövandet av andra grundläggande rättigheter.

De restriktiva åtgärder som skall vidtas måste dessutom uppfylla kravet på nödvändighet i ett demokratiskt samhälle.

Behovet av en lagstiftning om räntepass har diskuterats vid flera tillfällen, både av konstitutionsutskottet och olika experter under lagstiftningsprocessen och av staten och dess utsedda expert, professor Janne Salminen. De gäller också för nödvändighetstestet enligt artikel 9.

Staten vill också återigen påpeka att räntesnurrevaccinet inte har varit det enda villkoret för att få räntesnurrepasset. Om en person inte har velat/orkat ta ett kranskärsvaccin har en sådan person också kunnat få ett pass genom att få ett negativt kranskärstest eller om han/hon har haft en kranskärslssjukdom under de senaste sex månaderna. Om Vauhkala inte ville ta kranskärsvaccinerna för att han ansåg att det stred mot hans religiösa övertygelse att göra det, så tvingades han aldrig till det. Detta måste beaktas vid bedömningen av huruvida lagstiftningen om coronapass är förenlig med artikel 9 i den europeiska unionsrätten, särskilt med hänsyn till proportionalitetsprincipen.

Utöver detta är det värt att notera att lagstiftningen om räntepass i vilket fall som helst endast gällde för aktörer som inte producerar så kallade "nödvändighetstjänster". Således krävde t.ex. apotek eller livsmedelsbutiker inte något pass. Detta är också en viktig punkt när man överväger passlagstiftningens proportionalitetsvillkor.

Vauhkala har flera gånger i sina skrivelser nämnt att han var frisk när han ansökte om Fazer café 10.12.2021 och hänvisar i sitt diskrimineringsargument till att friska ovaccinerade personer har diskriminerats av Koronapasslagstiftningen. I detta avseende bör man komma ihåg att även en symptomfri person kunde ha burit på och överfört coronaviruset, så det är just i en situation som Vauhkalas som Koronapasslagstiftningen har agerat på ett lämpligt sätt. Ovaccinerade personer har trots att de känt sig friska kunnat sprida viruset, och kravet på att visa upp ett pass har därmed bidragit till att förhindra och begränsa spridningen av viruset. Detta har gjorts för att i möjligaste mån skydda alla medborgares grundläggande rättigheter, såsom rätten till liv och personlig säkerhet (artikel 7.1 i PL), rätten till utbildning (artikel 16 i PL), rätten till adekvat vård (artikel 19.1 i PL) och rätten till adekvata sociala tjänster (artikel 19.3 i PL).

Förhållandet mellan artikel 14 i EIS och artikel 1 i det tolfte tilläggsprotokollet till Koronapasslagen Staten hänvisar också till sitt tidigare argument om religionsfrihet, eftersom samma argument gäller för religionsfrihet, bland andra möjliga diskrimineringsgrunder.

PACE:s resolution

Lagstiftningen om coronapass är i linje med PACE:s resolution, eftersom coronavaccinet inte har varit obligatoriskt och Vauhkala inte har utsatts för politiska, sociala eller andra påtryckningar att vaccinera sig. Vauhkala hade också kunnat få tillträde till lokaler där det krävs ett coronapass genom att genomgå ett negativt coronatest eller genom att visa att han hade smittats av coronaviruset under de senaste sex månaderna.

I båda de punkter i PACE:s resolution som Vauhkala nämner nämns att de bör genomföras samtidigt som man säkerställer en hög vaccinationstäckning. Vikten av en hög vaccinationstäckning erkänns därför också i resolutionen, och avsikten var inte att förbjuda användningen av kranskärsvaccin eller kranskärspass.

PACE:s resolution är inte rättsligt bindande för EU:s medlemsstater. Även om det, i motsats till vad staten anser, skulle anses att den i Finland genomförda lagstiftningen om intressepass på något sätt stred mot PACE:s resolution, måste staten anses ha haft ett visst utrymme för skönsmässig bedömning av hur den skulle svara på uppmaningarna i PACE:s resolution. Staten hade ingen rättslig skyldighet att vidta åtgärder för att införliva instruktionerna i PACE:s resolution.

Europarådets parlamentariska församling har inte försökt att införa skyldigheter för medlemsstaterna när det gäller genomförandet av lagstiftningen om intressepass i varje land. Tvärtom har Europarådet

den parlamentariska församlingen i sitt ovannämnda uttalande ger staterna ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller det praktiska genomförandet av lagstiftningen om räntepass och noter, vilket Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna också har ansett i sin rättspraxis, att staten och dess myndigheter själva är bäst lämpade att bedöma sina medborgares behov på olika områden.

PCR-testresultaten har varit tillförlitliga

Vauhkala har i sitt utlåtande också hävdade att statens påstående om patientbrist inom intensivvården hösten 2021 är vilseledande, bland annat på grund av att de coronatester, PCR-tester, som används i Finland skulle vara avsevärt otillförlitliga. Enligt Vauhkala har PCR-testerna i Finland använts på ett sådant sätt att de har gett minst 97 procent falskt positiva resultat. Vi anser att även detta påstående av Vauhkala är ohållbart.

Inte heller denna fråga är relevant för avgörandet av målet. Räntepasslagstiftningen har antagits i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och under lagstiftningsprocessen har många expertutlåtanden inhämtats från experter på grundläggande och mänskliga rättigheter, och det finska konstitutionsutskottet har gett sitt godkännande till antagandet av räntepasslagstiftningen. Mot bakgrund av den information som fanns tillgänglig vid tidpunkten för antagandet har räntepasslagstiftningen ansetts vara en nödvändig och proportionerlig åtgärd för att skydda medborgarnas grundläggande och mänskliga rättigheter.

Fallet Vavricka

Trots att tekniken bakom mRNA-vacciner skiljer sig från den bakom konventionella vacciner är argumenten i Vavricka-målet fortfarande tillämpliga i det aktuella fallet.

I Vavricka-målet har Europadomstolen inte grundat sitt beslut på det faktum att vaccinet är ett välkänt, "traditionellt" vaccin. I Vavricka-målet tog Europadomstolen inte ställning till vaccinets säkerhet eller till skälen till att barnens far vägrade att vaccinera sina barn. I stället motiverade domstolen skyldigheten att vaccinera i stor utsträckning med sociala behov.

Advokatens
skadeståndsansvar

Enligt 21 kap. 6 § civilprocesslagen kan en parts ombud, ställföreträdare eller biträde som uppsåtligt eller av oaktsamhet enligt 4 eller 5 § har orsakat en annan part kostnader enligt detta kapitel, efter att ha beretts tillfälle att yttra sig, åläggas att solidariskt med den berörda parten svara för dessa kostnader.

Till de förfaranden som avses i 21 kap. 5 § rättegångsbalken hör bl.a. att göra ett påstående som den som gör det visste eller borde ha vetat var ogrundat eller något annat pliktbrott som fördröjer förfarandet. Ett sätt i den mening som avses i artikel 4 i kapitel 21 i OSL är till exempel att inleda onödiga rättsliga förfaranden.

När det i praktiken har blivit klart att staten inte kan vara skyldig att kompensera Vauhkala för en kränkning av Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna, och käranden och hans advokater ändå fortsätter att driva målet, för att inte tala om den ständiga upptrappningen av målet (senast ett nytt yrkande om religionsfrihet), är detta försumlig och vårdslös advokatverksamhet. I detta avseende är det en onödig tvist. Följaktligen skall Nummelin, sökandens ombud, förpliktas att ersätta statens kostnader i detta avseende, liksom de kostnader som hans klient har ådragit sig om sökanden förlorar målet.

Förfarandet vid tingsrätten

Equality Commissioner har meddelat att han inte kommer att göra något uttalande i frågan.

Förfarandet vid tingsrätten

Tingsrätten har den 27 februari 2024 meddelat beslut avseende begäran om ingivande av handlingar, begäran om inspelning och berammande av huvudförhandling, begäran om sakkunniga och vittnen samt bevisbegränsning.

Tingsrätten har den 28 mars 2024 meddelat beslut om tid för huvudförhandling, sättet att granska handlingar, bevisbegränsning och hörande av sakkunnig vid huvudförhandling.

Tingsrätten har den 19 januari 2024 och den 19 mars 2024 meddelat två beslut med anledning av invändningen om bristande kompetens i rättsens sammansättning.

CERTIFIKAT

Skriftlig bevisning

Den sökande

- 1) Fazer Retail Finlands svar
- 2) Nationell beredskapsplan för pandemisk influensa (Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus julkaisu 2012:9)
- 3) Artikel i Eurosurveillance magazine Ett utbrott orsakat av SARS-CoV-2 Delta-varianten (B.1.617.2) på ett sjukhus för sekundärvård i Finland, maj 2021
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/labs/pmc/articles/PMC8323455/> (övergiven)
- 4) MedRxiv Medical Journal article Längd på sjukhusvistelse och risk för intensivvårdsinläggning och död på sjukhus bland covid-19-patienter i Norge: en registerbaserad kohortstudie som jämför patienter som är fullt vaccinerade med ett mRNA-vaccin med ovaccinerade patienter
<https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.11.05.21265958v2> (inskickad)
- 5) Ahajournals artikel Clinically Suspected Myocarditis Temporally Related to COVID-19 Vaccination in Adolescents and Young Adults: Suspected Myocarditis After COVID-19 Vaccination
<https://www.ahajournals.org/doi/10.1161/CIRCULATIONAHA.121.056583> (övergiven)
- 6) Peer-reviewed artikel Coronapasset, konstitutionen och en kritik av jämlikhetsansatsen
<https://www.edilex.fi/artikkelit/25547>
- 7) Social- och hälsovårdsministeriets svar på regionförvaltningsverkens begäran om precisering av regionförvaltningsverkens anvisningar om begränsningsåtgärder enligt lagen om smittsamma sjukdomar
- 8) Yle nyheter 19.11.2021.pdf
- 9) Kvitton på middagar från Fazer
- 10) Fazers engagemang för mänskliga rättigheter
- 11) Hotell kämp restaurang kvitto

12) Servering på tre
andra caféer

- 13) Amerikansk studie om coronavaccinernas inverkan på spridningen av coronaviruset (augusti 2021)
- 14) Vietnamesisk studie om koronarvaccinernas inverkan på spridningen av coronavirus (oktober 2021)
- 15) Brittisk studie om coronavaccinernas inverkan på spridningen av coronaviruset (oktober 2021)
- 16) Tysk studie om coronavirusvaccinernas inverkan på spridningen av coronaviruset (november 2021)
- 17) Nyheter från Ilta-Sanomien 12.8.2021
- 18) Nyheter från Iltalehti 27.8.2021
- 19) Nyheter från Ilkka-Pohilainen 22.9.2021
- 20) Nyheter från Ilta-Sanomien 9.9.2021
- 21) Kaleva nyheter 31.10.2021
- 22) Asko Järvinens tal i podcasten Speech (inställt)
- 23) Avsnittet "Vanliga frågor" på webbplatsen Rokote.fi, underavsnittet "Hur fungerar vacciner?". Tillgänglig: <https://rokote.fi/tietoa-rokotteista/usein-kysytyta/> (hämtad 20.9.2023).
- 24) Ordlista på webbplatsen vaccine-protection.fi. Tillgänglig: <https://www.rokotesuoja.fi/sanasto> (hämtad 20.9.2023)
- 25) Pfizers webbplats, avsnittet Vaccines - a medical success story. Tillgänglig: <https://www.pfizer.fi/tutkimus/terveytesi-tahdet/rokotteet-vaccines-a-success-story> (hämtad 20.9.2023)
- 26) National Institute for Health and Welfare webbplats, Vanliga frågor om mRNA-vacciner. Tillgänglig på engelska: <https://thl.fi/fi/web/infektiaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-coronavirus-covid-19/vacciner-och-coronavirus/mrna-vacciner> (hämtad 20.9.2023)
- 27) THL:s webbplats (arkiverad version 10.10.2021). Tillgänglig på: <https://web.archive.org/web/20211010193639/https://thl.fi/fi/web/smittsamma-och-vacciner/sjukdomar-och-prevention/sjukdomar-och-patogener-a-o/coronavirus-covid-19>
- 28) Ilta-Sanomien nyheter 24.10.2021, "Marin Yle: "Det är mycket möjligt att hela befolkningen kommer att vaccineras med den tredje vaccindosen". Tillgänglig på: <https://www.is.fi/politiikka/art-2000008355719.html>
- 29) Juridisk skrivelse till Statskontoret
- 30) Statskontorets svar
- 31) Helsingin Sanomat-artikel publicerad den 1 april 2023 "Korona's after-wipe", pdf-fil, särskilt s. 10.
- 32) Yttrande från Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) av den 18.11.2023
- 33) HUS forskningsnotat "Tolkningsutmaningar med Ct-värden i virologiska nukleinsyraimmunoanalyser av luftvägsprover"
- 34) Uuden Suomen Nachrichten 25.11.2021, "THL:s Mia Kontio: "Vi har läckande vacciner", det kan inte vara tal om flockimmunitet".

Den finska staten

- V1 Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 131/2021 rd).
- V2a. STM- och THL-ränteinformation, 9.12.2021

V2b STM:s och THL:s corona-info, 21.12.2021

V3 STM:s svar på Justitiekanslersämbetets begäran om förtydligande, 12.1.2023

V4 Justitiekanslerns beslut med anledning av ett klagomål gällande coronavaccinationer för vårdpersonal, 12.4.2023.

V5 Medicinska studier som har legat till grund för lagstiftningen om koronapass (anges i referenserna i regeringens proposition HE 131/2021 vp)

V6.=F2 Yttrande från utskottet för konstitutionella frågor Pe VL 35/2021 vp

V7 Youtube.com: Ärende: Covidpass - Coronapass - min personliga anledning till att inte ta coronavacciner, 31.7.2023. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=t2jqKmhGF3E&t=37s>.

Övriga processuella dokument

Bilagor

1. Utdrag från We Citizens webbplats 2. Yttrande från utskottet för konstitutionella frågor PeVL 35/2021 (=bilaga V6) 3. Yttrande från professor Janne Salminen till utskottet för konstitutionella frågor 4. Professor Tuomas Ojasens utlåtande till konstitutionsutskottet 5. Professor Mikael Hidens utlåtande till konstitutionsutskottet 6. Professor Lasse Lehtonens utlåtande till konstitutionsutskottet 7. Uttalande av lagstiftningsrådet Mira Turpeinen till konstitutionsutskottet 8. Uttalande av professor Veli-Pekka Viljänen till konstitutionsutskottet 9. Utdrag ur Personskadekommissionens rekommendationer 2020 10. YLE:s nyhetsinslag 19.11.2021 11. Tingsrättens dom av den 10 september 2021 (166186/2021) 12. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheternas dom i målet Vavricka m.fl. mot Tjeckien, 8 april 2021 13. A.E. Jääskeläinen, M.J. Ahava, P. Jokela, L. Szivoczka, S. Pohjala, O. Vapalahti, M. Lappalainen, J. Hepojoki, S. Kurkela: Evaluation of three rapid lateral flow antigen detection tests for the diagnosis of SARS-CoV- 2 infection, Journal of Clinical Virology, Volume 137, 2021, 104785, ISSN 1386-6532, <https://doi.org/10.1016/j.jcv.2021.104785> (inklusive inofficiell översättning).

Fazer Restauranger Oy

F1. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring och temporär ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (RP 131/2021)

F2. Yttrande från konstitutionsutskottet Pe VL 35/2021 vp

F3.Fazer Cafés skriftliga försäkran om att de har ett kupongkort på plats

F4.Fazer Cafés skriftliga försäkran om att de har ett kupongkort och att alla deras kunder kommer att kontrolleras med ett digitalt kupongkort eller ett kupongkort i pappersformat från EU och att personalen har rätt att kontrollera identiteten på den person som visar upp kupongkortet,

Identifiering av den sökande

- 1) Mika Vauhkala
- 2) Matti Muukkonen, doktor i förvaltningsvetenskap
- 3) Satu Koskela, avdelningschef, Social- och hälsovårdsministeriet (förhandlingen avlogs)
- 4) Mika Jantunen, som var med sökanden på Fazers café
- 5) Miika Kostilainen, verkställande direktör för Fazer Retail Finland (avstod från att delta i utfrågningen)
- 6) Asko Järvinen, läkare inom infektionssjukdomar vid HUS

7) Hanna Nohynek, överläkare, THL

8) f.d. statsminister Sanna Marin (utfrågning nekad).

9)) av Aseem Malhotra, konsultkardiolog, gästprofessor och styrelseledamot i den medicinska tankesmedjan King's Fund,

10) Rodrigo Campos,

11) målsägandens syster Veera Hytönen

Fazer

1 vittne restaurangchef Tiina Tuominen

Den finska staten

1. Expert Hanna Nohynek, LT, överläkare, THL (Expert)
2. expert Janne Salminen, PhD, professor i offentlig rätt (expert)

Expertutlåtanden

1. Hanna Nohyneys expertutlåtande 30.8.2023
2. Expertutlåtande av Janne Salminen 28.8.2023
3. Expertutlåtande av Dr Astrid Stuckelberger 29.9.2023
4. Aseem Malhotras expertutlåtande 29.11.2023

TINGSRÄTTENS BESLUT

Kriterier

Ställa upp en fråga

När det gäller staten är frågan i målet om den finska staten har gjort sig skyldig till indirekt diskriminering enligt 13 § diskrimineringslagen i samband med att sökanden den 10 december 2021 nekades tillträde till Fazers café på Kluuviksgatan med stöd av 58i § smittskyddslagen. I anslutning till detta är frågan i målet om bestämmelsen om nationell användning av kranscertifikatet hade ett berättigat syfte och om den var lämplig och nödvändig som medel.

När det gäller staten kvarstår frågan om staten har brutit mot artiklarna 8 och 9 i Europakonventionen och, i samband med detta, artiklarna 14 och 1 i tilläggsprotokollet till artikel 12 genom att vägra sökanden tillträde till cafeterian genom att 10.12.2021 vägra honom tillträde till cafeterian i enlighet med artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar.
§.

I Fazers fall är frågan om Fazer genom det ovan beskrivna förfarandet har gjort sig skyldigt till indirekt diskriminering enligt 13 § jämställdhetslagen och även direkt diskriminering enligt 11 § i samband med att sökanden den 10.12 fick tillträde till Fazers café på Kluuvikatu. I målet uppkommer också frågan om Fazer har brutit mot artikel 14 i EIS och om sökanden har diskriminerats på grund av sina hälsouppgifter och sitt förmodade hälsotillstånd, vilka omfattas av skyddet i artikel 8, och på grund av sin religiösa övertygelse enligt artikel 9. I detta sammanhang väcker målet även frågan huruvida Fazer har uppfyllt sina skyldigheter enligt artiklarna i och j i nämnda lagbestämmelse vad gäller planen för egenkontroll och informationen i intyget om intressebevakning, och huruvida Fazer i detta avseende

mot bakgrund av omständigheterna i målet, utan fog och i strid med artikel 124 i den polska civillagen, delegerat en betydande offentlig befogenhet till en enskild anställd vid restaurangen och, om så är fallet, vilka rättsliga följder detta medför.

Utgångspunkter för utvärdering

Sökanden har hävdade att målet att förhindra spridning av sjukdomen, som låg till grund för räntepasslagstiftningen, inte grundade sig på aktuell vetenskaplig kunskap, trots att konstitutionsutskottet vid flera tillfällen hade betonat regeringens skyldighet att noga övervaka behovet av att upprätthålla förordningen om räntebegränsningar och eventuella problem som kunde uppstå vid tillämpningen av den (t.ex. PeVL 35/2021 vp, punkt 10, PeVL 26/2021 vp och PeVL 14/2020 vp).

Sökanden har vidare anfört att eftersom det redan under hösten 2021 fanns en omfattande vetenskaplig forskning och empirisk bevisning för att räntetaket inte alls eller i vart fall inte i någon större utsträckning förhindrade spridningen av covid-19, har regeringen underlåtit att uppfylla konstitutionsutskottets skyldighet att noga följa nödvändigheten av regleringen om räntetak. Detta har bidragit till att sökanden i förevarande fall har diskriminerats utan skälig grund.

Sökanden har därför hävdade att tingsrätten, i enlighet med artikel 106 i konstitutionen, där det föreskrivs att om tillämpningen av en lagbestämmelse i ett mål vid domstolen uppenbart skulle strida mot konstitutionen, ska domstolen ge företräde åt bestämmelsen i konstitutionen, måste anse att artikel 58i i lagen om smittsamma sjukdomar strider mot de ovannämnda bestämmelserna i konstitutionen och artiklarna i Europakonventionen och att den inte ska tillämpas.

Svarandena har bestridit sökandens synpunkter ovan.

Tingsrätten konstaterar att kontrollen av lagars grundlagsenlighet i Finland i första hand grundar sig på förhandskontroll, som utövas av riksdagens konstitutionsutskott. Enligt 74 § i grundlagen ska Eduskuntas grundlagsutskott yttra sig om grundlagsenligheten av lagförslag och andra ärenden som behandlas i utskottet samt om förhållandet till internationella konventioner om mänskliga rättigheter.

Syftet med denna kontroll är att förhindra att grundlagsstridiga lagar antas under berednings- och antagandefasen.

I riksdagsdebatten avgörs vilka lagförslag som ska överlämnas till konstitutionsutskottet. Den konstitutionella kontroll som konstitutionsutskottet utövar är av abstrakt, ex ante-karaktär.

Domstolarna i Finland har mycket begränsade befogenheter att övervaka att grundlagen följs. Domstolarna har inte rätt att pröva grundlagsenligheten av lagar som antagits av parlamentet i allmänhet och inte heller rätt att förklara lagar grundlagsstridiga.

Den s.k. företrädesbestämmelsen i artikel 106 i PL ger domstolarna begränsad behörighet i den konkreta efterhandsprövningen av konstitutionen, så att om tillämpningen av en lagbestämmelse i det mål som behandlas i domstolen uppenbart skulle strida mot konstitutionen, måste domstolen ge företräde åt bestämmelsen i konstitutionen.

Domstolen har tillsynsbefogenheter endast i samband med ett specifikt mål, där den kan underlåta att tillämpa en lagbestämmelse som uppenbart strider mot konstitutionen och meddela ett avgörande i sak som är förenligt med konstitutionella principer. Det har ansetts att det för att konflikten ska vara uppenbar krävs att konflikten mellan lagen och konstitutionen måste vara tydlig och obestrid. I rättspraxis avseende konstitutionell prövning har utgångspunkten varit att prioritetsregeln i artikel 106 PL endast kan tillämpas i situationer av lagtolkning som inte har hänskjutits till författningsdomstolen för ett förhandsavgörande.

(PeVM 10/1998 s. 31, LaVL 9/1998 vp s. 8 och Viljanen (2005) s. 322-323.

Den konstitutionella lagens företrädare skiljer sig från EU-rätten och internationella konventioner om mänskliga rättigheter, eftersom de inte kräver att lagen ska vara uppenbar, utan det räcker med en motsägelse för att den inte ska gälla. Om en nationell lag står i strid med EU-rätten eller konventioner om mänskliga rättigheter måste domstolen ge företrädare åt EU-rätten eller internationella konventioner om mänskliga rättigheter.

Tingsrätten anser att det av det ovan sagda följer att i det aktuella fallet, där konstitutionsutskottet har bedömt att passlagstiftningen, dvs. 58i § i lagen om smittsamma sjukdomar, är grundlagsenlig och således ansett att lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning, har tingsrätten i princip inte behörighet att pröva om den strider mot grundlagen. Bestämmelsens grundlagsenlighet har bedömts i förfarandet inför konstitutionsutskottet och varken konstitutionsutskottet eller någon konstitutionell expert som hörts i förfarandet inför konstitutionsutskottet har uttryckt uppfattningen att bestämmelsen strider mot grundlagen.

Däremot har tingsrätten behörighet att pröva om bestämmelserna i smittskyddslagen 58 i

§ Står bestämmelsen i artikel 5 i Europakonventionen i strid med EU-rätten eller bestämmelserna i den internationella konvention om mänskliga rättigheter som sökanden åberopat, och skall bestämmelsen i konventionen om mänskliga rättigheter därför ha företrädare i målet?

Utgångspunkter för bedömningen i detta fall

Experten Janne Salminen har i sina utlåtanden och i egenskap av expert konstaterat att intyget i grundlagsutskottets utlåtanden PeVL 35/2021 rd och PeVL 50/2021 rd har bedömts uppfylla kraven på godtagbarhet och proportionalitet i fråga om inskränkningar i de grundläggande rättigheterna. Denna bedömning är i linje med kraven i Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna för motsvarande begränsningar av de grundläggande rättigheterna. Följaktligen strider inte heller inskränkningarna i de grundläggande rättigheterna mot skyldigheterna enligt Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Salminen har förklarat att det är väl etablerat att de lagförslag som PeVL granskar också är föremål för en liknande prövning av förenligheten med Europakonventionen, och att detta har ansetts korrekt vid tolkningen av EIS.

Salminen har också anfört att han, utöver de punkter som nämns i PeVL:s yttrande och även med beaktande av lagstiftningens mycket korta tidsfrister, har ansett det klart att regleringen av smyckescertifikatet har uppfyllt proportionalitetskraven för lagstiftning som begränsar en grundläggande rättighet.

Tingsrätten kommer att bedöma relevansen av målsägandens vittne Muukkonens vittnesmål nedan, men konstaterar redan här att Muukkonen inte har lämnat någon relevant information om de omständigheter som påverkar denna bedömning.

Tingsrätten anser därför att det i samband med bedömningen av grundlagsenligheten av bestämmelsen i 58 i § smittskyddslagen är väl etablerat i lagens förarbeten att. och mänskliga rättigheter och bestämmelsen har inte ansetts strida mot grundlagen eller mot grundläggande och mänskliga rättigheter. Bestämmelsen har ansetts vara ett lämpligt sätt att skydda befolkningens rätt till hälsa och liv genom att förebygga infektioner och samtidigt möjliggöra ett så brett förverkligande som möjligt av näringsfriheten och de kulturella rättigheterna (PeVM 2/2020 s 4-5, PeVM 3/2020 s 3, PeVM 7/2020 vp s 4, PeVM 9/2020 vp s 4, PeVL 28/2021 vp kap 3 och 4, PeVL 35/2021 vp s 2-3)V6).

Som framgår ovan framgår det av förarbetena att 58i § smittskyddslagen inte har ansetts leda till en kränkning av grundläggande eller mänskliga

rättigheter. Det kan därför i princip inte vara fråga om att staten skulle ha kränkt de mänskliga rättigheterna.

Tingsrätten bedömde därefter relevansen av kändans enskilda yrkanden om intrång i EIS i målet.

Bedömning i detta fall EIS

artikel 8

I artikel 8 i EIS anges att var och en har rätt till respekt för sitt privatliv, familjeliv, hem och korrespondens.

Offentliga myndigheter får inte ingripa i utövandet av denna rättighet annat än om det är tillåtet enligt lag och om det är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till statens säkerhet, den allmänna säkerheten eller landets ekonomiska välstånd, till förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.

Artikel 14 i EU-fördraget och artikel 1 i tilläggsprotokoll nr 12

Enligt artikel 14 i EIS ska åtnjutandet av de fri- och rättigheter som erkänns i denna konvention säkerställas utan diskriminering på någon grund såsom kön, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationellt eller socialt ursprung, tillhörighet till nationell minoritet, egendom, börd eller ställning i övrigt.

Artikel 1 i det tolfte protokollet garanterar åtnjutandet av de rättigheter som erkänns i lag utan diskriminering på någon grund såsom kön, ras, hudfärg, språk, religion, politisk eller annan åskådning, nationellt eller socialt ursprung, tillhörighet till nationell minoritet, egendom, börd eller ställning i övrigt.

Ingen person får diskrimineras vid utövandet av offentlig makt i den mening som avses i punkt 1.

EIS artikel 9

Enligt artikel 9 i Europakonventionen har var och en rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar rätten att byta religion eller trosuppfattning och friheten att ensam eller tillsammans med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer.

Inskränkningar i en persons frihet att utöva sin religion eller tro får göras endast om de är föreskrivna i lag och är nödvändiga i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till allmän säkerhet, till skydd för allmän ordning, hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter.

Utvärdering av artikel 8 i miljökonsekvensbeskrivningen

Enligt sökanden blev han diskriminerad på Fazer-kaféet på grund av att han inte hade ett giltigt räntekort, dvs. han blev diskriminerad på grund av sin privata sjukdomshistoria. Enligt artikel 8 i Europakonventionen får offentliga myndigheter ingripa i skyddet för privatlivet endast om det är tillåtet enligt lag och om det är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten eller landets ekonomiska välstånd, till förebyggande av oordning eller brott, till skydd för hälsa eller moral eller till skydd för andra personers fri- och rättigheter. Ingreppet i sökandens rätt till privatliv var emellertid inte nödvändigt för att skydda något av dessa syften, eftersom syftet med lagstiftningen om coronapass var att förhindra spridning av coronainfektioner vid offentliga sammankomster (HE 131/2021 vp, s. 19), men det stod redan klart när lagstiftningen om coronapass utarbetades att coronavaccinet och coronapasset faktiskt inte förhindrade spridning av coronaviruset.

Dessutom innebär målet ett åsidosättande av artikel 14 i EU-fördraget, eftersom sökanden har diskriminerats på grundval av sina medicinska uppgifter, vilka omfattas av skyddet i artikel 8.

Svarandena har bestridit ovanstående påståenden

Staten har förnekat att den har brutit mot de ovannämnda artiklar som sökanden hänvisar till i sina yttranden eller mot några andra artiklar i EIS. För att staten ska vara skyldig att betala ersättning för en kränkning av de mänskliga rättigheterna krävs enligt fast rättspraxis att (i) kränkningen av de mänskliga rättigheterna har ägt rum, (ii) kränkningen kan anses vara tillräckligt allvarlig och (iii) kränkningen har orsakat kausal skada. Som staten redan har visat i sitt svar på ansökan är inget av dessa villkor uppfyllt i det aktuella fallet.

Enligt statens uppfattning har lagstiftningen om räntepass inte på något sätt stridit mot artiklarna i EIS. För det första var förvärvet av passet frivilligt och kunde inte ha inkräktat på Vauhkalas fysiska integritet. Vidare hade lagstiftningen om passet en objektiv och rimlig rättslig grund för att i möjligaste mån genomföra medborgarnas grundläggande rättigheter och principerna om proportionalitet och nödvändighet säkerställdes av konstitutionsutskottet och flera experter under lagstiftningsfasen.

Slutsatser

Det ankommer på tingsrätten att pröva om räntepasslagstiftningen, mot bakgrund av den information som lagstiftarna hade tillgång till vid tidpunkten för ikraftträdandet, var en motiverad och godtagbar åtgärd för att uppnå de fördelar som eftersträvades, dvs. om räntepasslagstiftningen var förenlig med bl.a. EIS, som är bindande för Finland.

Tingsrätten konstaterar redan, i linje med ovan citerade uttalanden från PeVL, att syftet med räntepasslagstiftningen aldrig har varit att enbart förhindra spridning av ränta. Förutom att införandet av Koronapasset, som Nohynek och Järvinen redogjort för, syftade till att skydda folkhälsan genom att öka vaccinationstäckningen och genom att förhindra spridning av koronas och den allvarliga formen av koronas och därmed sammanhängande dödsfall i koronas, syftade Koronapasset även till att skydda andra grundläggande rättigheter för medborgarna och att minska belastningen på hälso- och sjukvården i en svår sjukdomssituation. Syftet med lagstiftningen var att säkerställa att medborgarnas grundläggande rättigheter tillgodoses i så stor utsträckning som möjligt och att förebygga de skador som en pandemi orsakar samhället.

Nohynek och Järvinen har konsekvent rapporterat att coronasituationen i Finland hösten 2021 var mycket svår och att det fanns många personer på sjukhus, i synnerhet ovaccinerade personer. Både Nohynek (THL) och Järvinen (HUS) har förespråkat införandet av ett coronapass hösten 2021. Det dominerande viruset var deltavarianten, för vilken coronavirusvaccinerna var mycket effektiva när det gällde att skydda vaccinerade personer mot allvarliga former av sjukdomen, och vaccinerna bidrog också till att förhindra spridningen av coronavirus. När omicron-varianten infördes 2021-22 konstaterades det att vaccinskyddet mot omicron-varianten var fortsatt högt för den allvarliga formen av sjukdomen, men lägre för smittspridning. Omicron-varianten har blivit den dominerande varianten först 2022. Vid den tidpunkten rekommenderade THL inte längre koronapasset som sådant - i stället rekommenderade THL vaccinpasset (vaccin eller sjukdom). Nohynek och Järvinen har också dragit slutsatsen att resultaten av PCR-testerna var tillförlitliga. Nohynek har uppgett att THL har inhämtat sin medicinska kunskap från olika källor, främst utomlands, särskilt i Norden, men även i andra EU-länder, och har använt denna kunskap för att producera forskning och litteraturoversikter för STM. Dessutom har THL utfört egen forskning på basis av sin rättsliga ställning som expertmyndighet enligt lagen om smittsamma sjukdomar.

Malhotra har vittnat och Stuckelberger har i sitt utlåtande intagit en annan ståndpunkt på ovanstående punkt. På samma sätt drog de utländska studier som åberopats av sökanden (K 13-16) i augusti-oktober 2021 slutsatsen att personer som genomgått en fullständig vaccinationsserie mot coronaviruset hade en liknande belastning av coronaviruset som ovaccinerade personer och att vaccinerade personer också spred coronaviruset, att fullständigt coronavirusvaccinerade personer smittade fullständigt vaccinerade kontakter och att en fullständig vaccinationsserie mot coronaviruset inte minskade överföringen av coronaviruset inom hushållen. Liknande resultat refererades också i de inhemska pressrapporter som åberopats av kändanden (K 17-21).

Malhotra har också rapporterat om studier som visar att kranskärlsvaccinet har haft allvarliga biverkningar och ett starkt orsakssamband med myokardit och påföljande dödsfall. Han har föreslagit att coronavaccinet kan ha orsakat fler dödsfall än det antal dödsfall som räddades av vaccinet från covidinfektion.

Tingsrätten bedömde att den framlagda medicinska bevisningen visade att den rådande medicinska uppfattningen var att coronavirusvaccinerna var effektiva när det gällde att skydda de vaccinerade mot allvarliga former av sjukdom och att vaccinerna också bidrog till att förhindra spridningen av coronaviruset. Dessutom skyddade coronapasset även andra grundläggande rättigheter för medborgarna och minskade belastningen på hälso- och sjukvårdssystemet inför en utmanande sjukdomssituation. Syftet med lagstiftningen om coronapasset var att säkerställa att medborgarnas grundläggande rättigheter tillgodoses i så stor utsträckning som möjligt och att förebygga de skador som en pandemi orsakar samhället.

Tingsrätten konstaterar också att enbart det faktum att ha haft en serie kranskärl inte var ett villkor för att erhålla ett kranskärlspass. Kändanden kunde också ha fått ett kranskärlspass med ett kranskärlstestresultat som var 72 timmar eller mindre gammalt, eller om han hade haft kranskärlssjukdom högst sex månader tidigare.

Tanken bakom räntepasset var alltså inte obligatorisk vaccination, utan att ge medborgarna valfrihet att hela tiden bestämma om de vill ta vaccinet eller skaffa räntepasset med andra tillgängliga alternativ. Det är också viktigt att notera att passet inte vid något tillfälle infördes vid viktiga tjänster för människor, såsom livsmedelsbutiker eller apotek.

Under hela den tid som passlagstiftningen har gällt har restaurangerna haft möjlighet att från fall till fall välja om de vill använda passet eller den gräns som gällde före passet. Med andra ord, när inget pass har krävts har antalet kunder omfattats av de befintliga gränserna för restauranger i området. Och när passet användes krävdes inga andra restriktioner.

Ovanstående har möjliggjort att om t.ex. en restaurang inte har haft fler gäster än vad som är tillåtet under frukosten, så har restaurangen kunnat välja att inte kräva passerkort av sina gäster vid den tidpunkten.

Det är högst troligt att det ovan beskrivna valet mellan användandet av passerkort och andra restriktiva åtgärder har lett till en situation där kortinnehavaren har tillåtits att gå in på andra (tommare) restauranger utan passerkort. Om antalet personer i restaurangen skulle ha överstigit det tillåtna antalet har dock en restaurang som bedriver verksamhet i enlighet med lagen varit skyldig att kräva passerkort av sina kunder. I fallet Vauhkala och Fazer Ravintolat Oy var det alltså inte fråga om godtycke utan om att följa lagen.

Tingsrätten anser också att målet Vavricka mot Tjeckien, som avgjorts av Europadomstolen, leder till slutsatsen, såsom den tolkats av svaranden, att staten har ett brett utrymme för skönsmässig bedömning för att skydda hållbarheten i hälsa och hälsovård på befolkningsnivå och en stark rätt att skydda och vidta lämpliga åtgärder för att skydda människors liv och hälsa och att det är proportionerligt att kräva att de för vilka vaccination utgör en avlägsen

hälsorisk, att anta denna universella skyddsåtgärd i namn av social solidaritet för dem som av hälsoskäl inte har råd med vaccin.

Nohynek och Järvinen har konstaterat att regeringen och dess myndigheter sedan coronapandemins början noggrant har följt pandemins utveckling och nödvändigheten av de åtgärder som vidtagits för att bekämpa sjukdomen i den föränderliga coronasituationen. I detta sammanhang bad justitiekanslersämbetet (nedan justitiekanslern) den 2 december 2022 social- och hälsovårdsministeriet (nedan ministeriet) att klargöra hur ministeriet hade övervakat att de konstitutionella kraven i 48 a § i lagen om smittsamma sjukdomar (som gällde vaccination av sjukskötare mot coronavirus) uppfylldes och om dessa krav hade uppfyllts.

Professor Lasse Lehtonen har också i sitt expertutlåtande om regeringens lagförslag konstaterat att ett krav på pass inte innebär ett ingrepp i en persons fysiska integritet.

På grundval av sin efterföljande undersökning har OCR dragit slutsatsen att den inte har funnit något olagligt beteende eller underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter från STM:s sida när det gäller övervakning och bedömning av de konstitutionella eller medicinsk-epidemiologiska villkoren för giltigheten av bestämmelsen i fråga.

Tingsrätten anser att OKV:s beslut visar att STM:s förfarande för att säkerställa grundlagsenligheten av de åtgärder som vidtogs under räntepandemin var fullt godtagbart och tillräckligt.

Tingsrätten framhåller också att staten, enligt Nohynek och Järvinen, också drog in koronapasset så snart en ny virusvariant, omicron, tog över som dominerande virus i Finland, vilket ledde till slutsatsen att koronapasset inte var tillräckligt effektivt för att förhindra spridningen av den virusvarianten eller för att uppnå andra fördelar. Enligt Nohynek och Järvinen har denna övergång från omicron till det vanliga viruset endast ägt rum mellan 2021 och 2022.

Det har förklarats att coronacertifikatet och passet har dragits tillbaka från användning den 31.12.2021 i HUS-området genom regeringsdekret 1296/2021.

Tingsrätten finner därför att statens åtgärder för att införa och upphöra med användningen av coronacertifikatet har vidtagits i rätt tid och grundats på rådande medicinsk kunskap.

Tingsrätten anser därför att räntepasslagstiftningen inte på något sätt är oförenlig med artikel 8.1 EU-fördraget. Passlagstiftningen innebär inte något intrång i den fysiska integriteten för sökanden eller någon annan person. Även om Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna i sin rättspraxis har slagit fast att skyldigheten att ta ett vaccin, så kallade "obligatoriska vaccinationer", utgör ett ingrepp i rätten enligt artikel 8.1 i Europakonventionen, föreskrevs det inte i passlagstiftningen om korona obligatorisk vaccination eller testning. Vidare hindrade eller begränsade kravet på att visa upp ett pass inte någons rätt till lagstadgade eller nödvändiga tjänster, utan det var fråga om offentliga evenemang och anläggningar som användes av människor för rekreativ ändamål på deras fritid. När det gäller lagstiftningen om räntepass kan det inte anses utgöra ett ingrepp i en persons fysiska integritet eller ett intrång på grund av förmodad kunskap om hälsa att låta var och en fritt välja hur de vill skaffa ett pass eller, alternativt, att inte skaffa ett pass alls.

Enligt Högsta domstolens fasta praxis (KKO 2008:10, KKO 2011:38, KKO 2012:81 och KKO 2016:20) är förutsättningarna för att en stat ska kunna bli skadeståndsskyldig på grund av en kränkning av de mänskliga rättigheterna följande: (i) kränkningen av de mänskliga rättigheterna har ägt rum, "(ii)

överträdelsen kan anses vara tillräckligt allvarlig, (iii) överträdelsen har orsakat kausal skada.

Mot bakgrund av ovanstående bedömning finner tingsrätten att ingen av de ovan angivna ansvarsgrunderna är uppfyllda i detta fall och talan ska därför avvisas.

Utvärdering av artikel 9 i miljökonsekvensbeskrivningen

Sökanden har åberopat sin djupa kristna övertygelse och det faktum att varken konstitutionsutskottet, regeringen, ministeriet eller riksdagen har bedömt ställningen för en person som vägrar corona mRNA-vaccin av religiösa skäl i förhållande till de grundläggande rättigheterna, inklusive religionsfriheten. Eftersom det överhuvudtaget inte gjorts någon jämlighetsbedömning för de grupper av personer som Vauhkala företräder (friska ovaccinerade/ovaccinerade av religiösa skäl) är det därför inte möjligt att veta om coronapasslagstiftningen var en nödvändig eller proportionerlig åtgärd för att uppnå ett i och för sig godtagbart mål, såsom krävs enligt doktrinen om inskränkning av grundläggande rättigheter. Det kan således inte hävdas att räntepasset uppfyllde kravet på nödvändighet enligt villkoret om begränsning av de grundläggande rättigheterna.

När lagstiftningen om coronapass utarbetades beaktades särskilt inte att friska och religiöst ovaccinerade personer i praktiken var tvungna att betala mellan 100 och 200 euro för ett coronatest var 72:a timme om de ville delta normalt i samhällslivet och t.ex. gå på café, medan personer som hade vaccinerats mot coronavirus inte behövde betala något för att åtnjuta samma rättigheter att delta. Följaktligen måste tingsrätten göra en konstitutionell prövning av målet och finna att tillämpningen av lagstiftningen om räntepass uppenbarligen har lett till diskriminering som är förbjuden enligt grundlagen, jämställdhetslagen och Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Enligt artikel 9 i EU-fördraget får en stat inte begränsa religionsfrihetens inre dimension, men får endast begränsa erkännandet av religion, dvs. religionsfrihetens yttre dimension, om de villkor som anges i punkt 2 i artikeln är uppfyllda. Av de skäl som anges ovan är statens argument om begränsning av religionsfriheten enligt artikel 9.2 i EIS inte tillämpligt i förevarande mål.

Räntepasslagstiftningen var varken nödvändig eller proportionerlig i ett demokratiskt samhälle för att skydda t.ex. hälsa eller andra rättigheter som skyddas av undantagen i artikel 8.2.

Staten har bestritt sökandens yrkande. Räntepasslagstiftningen är inte på något sätt oförenlig med artikel 9.1. Staten har förnekat att passlagstiftningen om ränta skulle ha kränkt hans rätt att utöva sin religion. Vauhkala har haft rätt att inte ta emot coronavaccinet och det har inte krävts någon motivering för att vägra vaccinet. Enligt statens uppfattning kunde därför lagstiftningen om coronapasset inte ens anses inkräkta på den rätt som skyddas av artikel 9.1 i Europakonventionen.

Staten har ansett att Vauhkals religiösa övertygelse som skäl för att vägra coronavacciner är osannolik och att denna övertygelse inte kan anses ha nått upp till nivån för en överträdelse.

Under alla omständigheter har Coronation Pass-lagstiftningen haft en godtagbar motivering för att begränsa religionsfriheten, nämligen att skydda hälsan och skydda andras rättigheter och friheter. Dessa objektiva och godtagbara skäl anses tillåta en begränsning av religionsfriheten upp till en viss punkt för att möjliggöra utövandet av andra grundläggande rättigheter.

De restriktiva åtgärder som skall vidtas måste dessutom uppfylla kravet på nödvändighet i ett demokratiskt samhälle. Behovet av en lagstiftning om räntepass har diskuterats vid flera tillfällen

av konstitutionsutskottet och olika experter under lagstiftningsprocessen för räntepasslagstiftningen, samt av staten och dess utsedda expert, professor Janne Salminen. De är också tillämpliga på nödvändighetsbedömningen enligt artikel 9.

Staten har också påpekat att räntesänkingsvaccinet inte var det enda villkoret för att få räntesänkingspasset. Om en person inte ville/kunde ta ett kranskärlsvaccin kunde en sådan person också få ett pass genom att få ett negativt kranskärlstest eller om personen hade haft en kranskärlssjukdom under de senaste sex månaderna. Om Vauhkala inte ville ta kranskärlsvaccinerna för att han ansåg att det stred mot hans religiösa övertygelse att göra det, så tvingades han aldrig till det. Detta måste beaktas vid bedömningen av huruvida lagstiftningen om koronapass är förenlig med artikel 9 i direktivet om skydd för de europeiska medborgarna, särskilt med hänsyn till proportionalitetsprincipen. Under alla omständigheter var lagstiftningen om räntepass endast i kraft för aktörer som inte tillhandahåller en s.k. nödvändighetstjänst. Således var t.ex. apotek eller livsmedelsbutiker inte skyldiga att ha ett pass. Detta är också en viktig punkt vid bedömningen av om passlagstiftningens proportionalitetsvillkor är uppfyllt.

Slutsatser

Som utgångspunkt för sin bedömning finner tingsrätten att det av sökandens egen berättelse samt av stödviitnena Campos och Hytönens berättelser framgår att sökandens religiösa övertygelse har varit stabil sedan 1994 som orsak till hans negativa inställning till coronavaccinationer.

Som sådant har vittnet Muukkonen sagt att det, särskilt när lagstiftningen om coronapasset förbereddes, inte togs någon hänsyn till det faktum att friska och religiöst ovaccinerade personer i praktiken var tvungna att betala mellan 100 och 200 euro för ett coronatest var 72:a timme om de ville delta normalt i samhällslivet och till exempel gå på kafé, medan personer som hade vaccinerats mot corona inte behövde betala något för att åtnjuta samma rätt till deltagande. Muukkonen har också hävdat att man i samband med beredningen av lagstiftningen om coronaintyg inte gjorde en korrekt bedömning av situationen för personer med god hälsa och personer som vägrade vaccinera sig på grund av övertygelse.

Som nämnts ovan har expert Salminen kommit fram till att lagberedningen även i detta avseende uppfyllde alla kriterier på ett korrekt sätt.

På samma sätt anser tingsrätten, som ovan i förhållande till artikel 8 EIS och med samma allmänna resonemang, att räntepasslagstiftningen inte på något sätt är oförenlig med artikel 9.1. Vauhkala har haft rätt att inte få coronavaccinet och det har inte krävts någon motivering för att vägra vaccinet. Följaktligen kan lagstiftningen om räntepasset i princip inte ens anses utgöra ett ingrepp i den rättighet som garanteras i artikel 9.1 i Europakonventionen.

På samma sätt anser tingsrätten, liksom ovan i förhållande till artikel 8 i EIS och med samma allmänna resonemang, att intressebevakningslagstiftningen under alla omständigheter hade ett godtagbart skäl för att begränsa religionsfriheten, nämligen skyddet för hälsa och andras rättigheter och friheter. Dessa objektiva och godtagbara skäl anses tillåta en begränsning av religionsfriheten upp till en viss punkt för att möjliggöra utövandet av andra grundläggande rättigheter. Godtagbara begränsande åtgärder måste dessutom uppfylla kravet på nödvändighet i ett demokratiskt samhälle. Nödvändigheten av en räntepasslagstiftning har diskuterats vid flera tillfällen, både av konstitutionsutskottet och olika experter när lagstiftningen utarbetades och av staten och dess utsedda expert, professor Janne Salminen, under denna process. De gäller även vid nödvändighetsbedömningen enligt artikel 9.

Tingsrätten bedömde relevansen av målet Vavricka mot Tjeckien i förhållande till artikel 9 i Europakonventionen på det sätt som redan gjorts ovan.

Tingsrätten konstaterar också att räntesnurrevaccinet inte var det enda villkoret för att erhålla räntesnurrepasset. Om en person inte har velat/har kunnat ta ett kranskärsvaccin har en sådan person också kunnat få ett kranskärspass genom att få ett negativt kranskärstest eller om personen haft en kranskärslsjukdom under de senaste sex månaderna. Om Vauhkala inte ville ta coronavaccinerna för att han ansåg att det stred mot hans religiösa övertygelse att göra det, så tvingades han aldrig att göra det. Detta måste beaktas vid bedömningen av huruvida lagstiftningen om räntepass är förenlig med artikel 9 i det europeiska insättningsgarantisystemet, särskilt med hänsyn till proportionalitetsprincipen. I vilket fall som helst var räntepasslagstiftningen endast i kraft för operatörer som inte tillhandahåller en så kallad nödvändighetstjänst. Således var t.ex. apotek eller livsmedelsbutiker inte skyldiga att ha ett pass, vilket är en viktig faktor när man undersöker om passlagstiftningens proportionalitetsvillkor är uppfyllt.

Enligt Högsta domstolens fasta praxis (HD 2008:10, HD 2011:38, HD 2012:81 och HD 2016:20) är förutsättningarna för att en stat ska kunna bli skadeståndsskyldig på grund av en kränkning av de mänskliga rättigheterna att: (i) kränkningen av de mänskliga rättigheterna har ägt rum, "(ii) kränkningen kan anses vara tillräckligt allvarlig, (iii) kränkningen har orsakat kausal skada.

Mot bakgrund av ovanstående bedömning finner tingsrätten att inte någon av de ovan angivna ansvarsgrunderna är uppfyllda i detta fall och talan ska därför avvisas.

Artikel 14 i EU-fördraget och artikel 1 i tilläggsprotokoll nr 12

Sökanden har åberopat det faktum att församlingen i PACE:s resolution 2361 (2021), punkt 7.3.2, kräver att dess medlemsstater, däribland 7.3.2.2 anger PACE att ingen får diskrimineras på grund av att han eller hon inte vaccineras, oavsett om det beror på eventuella hälsorisker eller helt enkelt på en ovilja att vaccineras.

Även av detta skäl måste rättsfrihet - och indirekt även rättsfrihet - ses som en "annan grund för status" i den mening som avses i artikel 14 i CIS och protokoll 12.

Särskilt anmärkningsvärd är punkt 13.3.8 i resolutionen, där det anges att för att undvika diskriminering vid användningen av passet bör vederbörlig uppmärksamhet ägnas åt situationer där människor vägrar att låta sig vaccineras på grund av personliga åsikter eller övertygelser, och att medlemsstaterna, särskilt för denna grupp av människor, bör se till att ett eventuellt passystem inte i praktiken leder till påtryckningar eller i praktiken gör vaccinering obligatorisk.

I detta avseende har sökanden även åberopat de argument som redan anförts ovan avseende medicinsk bevisning och kunskap om problemen med coronavacciner.

Staten har bestridit sökandens synpunkter.

Lagstiftningen om coronapass är i linje med PACE:s resolution, eftersom coronavaccinet inte har varit obligatoriskt och Vauhkala inte har utsatts för politiska, sociala eller andra påtryckningar att vaccinera sig. Vauhkala hade också kunnat få tillträde till lokaler där det krävs ett coronapass genom att genomgå ett negativt coronatest eller genom att visa att han hade smittats av coronaviruset under de senaste sex månaderna.

I båda de punkter i PACE:s resolution som Vauhkala hänvisar till nämns att de bör genomföras samtidigt som man säkerställer en hög nivå av

vaccinationstäckning. Vikten av en hög vaccinationstäckning återspeglas därför också i resolutionen, som inte var avsedd att förbjuda användningen av coronavaccinet eller coronapasset.

PACE:s resolution är inte rättsligt bindande för EU:s medlemsstater. Även om det, i motsats till vad staten anser, skulle anses att den i Finland genomförda lagstiftningen om intressepass på något sätt stred mot PACE:s resolution, måste staten anses ha haft ett visst utrymme för skönsmässig bedömning av hur den skulle svara på uppmaningarna i PACE:s resolution. Staten hade ingen rättslig skyldighet att vidta åtgärder för att införliva instruktionerna i PACE:s resolution.

Europarådets parlamentariska församling har inte försökt att införa skyldigheter för medlemsstaterna när det gäller genomförandet av ränthesslagstiftningen i varje land. Tvärtom ger Europarådets parlamentariska församling i sin ovannämnda förklaring staterna ett stort utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller det praktiska genomförandet av ränthesslagstiftningen och konstaterar, såsom Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna också har konstaterat i sin rättspraxis, att staten och dess myndigheter själva är bäst lämpade att bedöma sina medborgares behov på de olika områdena.

Slutsatser

När det gäller medicinsk bevisning och myndighetskontroll hänvisar tingsrätten till vad som redan sagts ovan i fråga om artiklarna 8-9 i Europakonventionen.

Tingsrätten konstaterar att det i båda de av sökanden åberopade avsnitten i PACE:s resolution (7.3.1 och 7.3.2) emellertid anges att samtidigt som det säkerställs att ingen utsätts för påtryckningar eller diskriminering för att inte ha vaccinerats, måste också en hög vaccinationstäckning säkerställas. Det framgår också tydligt av uttalandena att det är de lokala myndigheterna som bäst kan bedöma den epidemiologiska situationen och uppskattningarna inom ett land. PACE:s resolution är dessutom inte juridiskt bindande för EU:s medlemsstater.

Tingsrätten anser att sökanden inte heller har visat att staten i detta fall har brutit mot PACE-resolutionen.

Talan skall därför ogillas på denna punkt.

Krav enligt § 23 i diskrimineringslagen

Sökanden har i sin skadeståndstalan mot Fazer och finska staten gjort gällande att hon har diskriminerats i Fazers café med stöd av jämställdhetslagen 11

§Fazer och Fazer och staten enligt artikel 13 i jämställdhetslagen eftersom han inte hade ett giltigt ränthesskort, dvs. han diskriminerades på grund av sin privata hälsoinformation. Enligt artikel 8 i EIS får offentliga myndigheter ingripa i skyddet för privatlivet endast om det är tillåtet enligt lag och om det är nödvändigt i ett demokratiskt samhälle med hänsyn till den nationella säkerheten, den allmänna säkerheten eller landets ekonomiska välbefinnande, eller för att förebygga oordning eller brott, för att skydda hälsa eller moral eller för att skydda andras fri- och rättigheter. Ingreppet i sökandens rätt till privatliv var emellertid inte nödvändigt för att skydda något av dessa syften, eftersom syftet med lagstiftningen om coronapass var att förhindra spridning av coronainfektioner vid offentliga sammankomster (HE 131/2021 vp, s. 19), men det stod redan klart när lagstiftningen om coronaviruspasset utarbetades att coronavirusvaccinet och coronaviruspasset inte faktiskt förhindrade spridningen av coronaviruset.

Dessutom innebär målet ett åsidosättande av artikel 14 i EU-fördraget, eftersom sökanden har diskriminerats på grundval av sina medicinska uppgifter, vilka omfattas av skyddet i artikel 8.

Vauhkala var kund hos Fazer eller deltagare i den mening som avses i 58 j §

första stycket TTL när han försökte köpa frukost.

Fazer Cafe från Kluuvista. Enligt ingressen till bestämmelsen skulle han, som en förutsättning för att begära ett kupongpass, ha informerats om att hans personuppgifter endast skulle behandlas i syfte att kontrollera intygets giltighet, kontrollera personens namn och kontrollera om villkoren för tillträde till lokalen var uppfyllda. Denna information borde ha lämnats i förväg, innan passet ens behövde visas upp, eftersom kunden, om informationen hade lämnats i efterhand, inte skulle ha kunnat vara säker på att de uppgifter som samlats in om honom inte skulle registreras eller lagras på något sätt i den mening som avses i artikel 58j.3 i TTL.

Eftersom det i ingressen till bestämmelsen anges att kunden eller deltagaren ska informeras om att "personuppgifter endast kommer att behandlas för att kontrollera certifikatets giltighet, för att kontrollera personens namn och för att kontrollera om villkoren för tillträde till anläggningen är uppfyllda", och eftersom detta inte skett och eftersom det inte funnits någon plan för egenkontroll, har Fazer därför direkt brutit mot artikel 58j.1 i TTL.

Sökanden har vidare gjort gällande att Fazers agerande inte grundade sig på lag, såväl vad gäller tillhandahållandet av information i enlighet med artikel 58j i TTL som vad gäller upprättandet och visningen av planen i enlighet med artikel 58h i TTL och registreringen av information i enlighet med artikel 58i.4 i TTL. Fazers särbehandling av Vauhkala har inte haft stöd i lag, vilket innebär att Fazers särbehandling av Vauhkala har utgjort direkt diskriminering som är förbjuden enligt lag.

Fazer Ravintolat Oy har bestridit att sökanden har utsatts för direkt diskriminering eller någon annan form av ojämlig behandling. Enligt gällande lag kunde räntepasset ha krävts som ett villkor för att restaurangens kunder skulle få tillträde till restaurangen 10.12.2021.

Kravet på att sökanden skulle ha ett räntepass grundade sig på den då gällande lagen. Enligt artikel 58i i lagen om ändring och tillfällig ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (876/2021) kunde cateringföretag bland annat kräva att deras kunder uppvisade ett kupongkort, så att begränsningarna av antalet platser och öppettiderna för cateringföretag inte gällde för restauranganläggningen eller restaurangverksamheten. Om kunden eller deltagaren inte visar upp intyget borde verksamhetsutövaren ha nekat tillträde till den offentliga tillställningen eller lokalen. Lagen är skriven i absoluta termer i detta avseende. Underlåtenhet att uppvisa ett kröningscertifikat kommer att leda till att tillträde till den offentliga tillställningen eller lokalen nekas. Det finns ingen diskretionär befogenhet i detta avseende enligt lagen.

Fazer Ravintolat Oy borde därför ha nekat sökanden tillträde till restaurangens lokaler, eftersom sökanden inte hade något intresseanmälan.

Sökanden har inte diskriminerats eftersom hans behandling har grundat sig på lagen i enlighet med artikel 11 i jämställdhetslagen.

Dessutom hade den rättsliga behandlingen av sökanden ett berättigat syfte och medlen för att uppnå detta syfte var proportionerliga.

Konstitutionsutskottet har konstaterat detta i sitt yttrande PeVL 35/2021 vp.

Fazer Ravintolat Oy har således inte heller indirekt diskriminerat sökanden.

Finska staten har i förekommande fall bestridit sökandens yrkanden på samma grunder.

Slutsatser

Enligt 10 § diskrimineringslagen är det fråga om direkt diskriminering om någon på grund av personliga skäl missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation.

Enligt 11 § diskrimineringslagen utgör särbehandling inte diskriminering om särbehandlingen har stöd i lag och i övrigt har ett godtagbart syfte och medlen för att uppnå syftet är proportionerliga.

Särbehandling är dock berättigad även om det inte finns någon rättslig grund för den, om särbehandlingen har ett berättigat mål i fråga om grundläggande och mänskliga rättigheter och medlen för att uppnå detta mål är proportionerliga. Denna bestämmelse ska dock inte tillämpas i fråga om 1) myndighetsutövning eller utövande av offentliga förvaltningsuppgifter, 2) villkoren för att utöva ett yrke eller en näring som egenföretagare eller för att stödja en näring, 3) tillgång till utbildning, inbegripet specialiserad utbildning och omskolning, eller yrkesvägledning, 4) medlemskap eller verksamhet i en arbetstagar- eller arbetsgivarorganisation eller någon annan organisation vars medlemmar utövar ett visst yrke, eller förmåner som tillhandahålls av en sådan organisation, 5) särbehandling på grund av etniskt ursprung.

Enligt 13 § diskrimineringslagen är diskriminering indirekt om en till synes lika bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt missgynnar någon på grund av ett förhållande som har samband med personen i fråga, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringsättet har ett godtagbart syfte och de medel som används för att uppnå syftet är lämpliga och nödvändiga.

Tingsrätten anser att svaranden Fazer genom vittnet Tuominen har lagt fram bevisning om att det utanför Kluuvi café fanns anslag om räntepass som inträdesvillkor och att sökanden kände till kravet på räntepass när han gick in i kaféet. Vid den tidpunkten hade kaféet enhetligt krävt att alla besökare skulle visa upp ett passerkort som inträdesvillkor och varken sökanden eller någon person som följde med honom hade visat upp ett sådant. En kort vänskaplig diskussion ägde rum varefter personerna lämnade kaféet. Vissa andra Fazer-kaféer krävde inte något kupongkort, men det stod de enskilda kaféerna fritt att välja hur de skulle agera enligt den dåvarande lagstiftningen om kupongkort.

Dessutom hade vittnet upprättat en plan för egenkontroll för Fazers Kluuv-kafé och den hade uppdaterats i vederbörlig ordning. Tyvärr, efter att vittnet hade gått vidare till andra uppgifter, visade det sig senare att den inte var dokumenterad, men den hade verkligen upprättats och var också synlig på kaféets vägg vid den aktuella tidpunkten.

Tingsrätten konstaterar att under den tid som passlagstiftningen gällt har restaurangerna alltid haft möjlighet att i varje enskilt fall välja om de vill använda sig av passet eller den gräns som gällde före passet. Med andra ord har antalet kunder, i de fall då inget pass har krävts, varit underkastat de befintliga gränserna för restauranger i området. Och när passet användes krävdes inga andra restriktioner.

Ovanstående har möjliggjort att om en restaurang t.ex. inte har haft fler kunder än vad som är tillåtet under frukosten, så har restaurangen kunnat välja att inte kräva passerkort av sina kunder vid den tidpunkten. Enligt vittnet Tuominen är det just den ovan beskrivna möjligheten att välja mellan användandet av passerkort och andra restriktiva åtgärder som har lett till att sökanden har släppts in på andra (tommare) restauranger utan passerkort. Om antalet personer i restaurangen hade överstigit det tillåtna antalet, skulle en restaurang som bedriver verksamhet i enlighet med lagen emellertid ha varit skyldig att kräva passerkort av sina kunder. Fallet Vauhkala och Fazer Ravintolat Oy handlade därför inte om diskriminering utan om efterlevnad av lagen.

Tingsrätten konstaterar att gränserna och förutsättningarna för likhetsprövningen har bedömts i lagstiftningsfasen av kröningscertifikatet enligt följande:

Jämlikhetshänsyn spelar en roll både när det gäller att bevilja förmåner och rättigheter till människor enligt lag och när det gäller att ålägga dem skyldigheter. Å andra sidan kännetecknas lagstiftning av att den behandlar människor olika på grund av ett särskilt legitimt samhällsintresse, i syfte att

bland annat främja

inklusive faktisk jämlikhet (RP 309/1993 rd, s. 42-43, se även PeVL 31/2014 rd, s. 3). Konstitutionsutskottet har konsekvent ansett att jämlikhetsprincipen inte innebär strikta gränser för lagstiftarens utrymme för skönsmässig bedömning när det gäller att försöka reglera mot bakgrund av den aktuella samhällsutvecklingen (V6 PeVK 35/2021 vp, s. 5). Enligt utskottets uppfattning kan ovanstående i den nuvarande epidemiska situationen betraktas som ett giltigt skäl som utgör en giltig motivering i den mening som avses i artikel 6.2 i konstitutionen." (PeVL 35/2021 vp, s. 5). "Med hänsyn till jämlikheten mellan personer i den mening som avses i artikel 6 i grundlagen och även med hänsyn till nödvändigheten av begränsningsvillkoren ansåg konstitutionsutskottet att det var relevant att skyldigheten att uppvisa ett smyckesintyg föreskrivs som ett alternativ till de lagstadgade begränsningarna av lokaler och sammankomster. Utskottet konstaterade också uttryckligen att även om förslaget försätter personer i en annan ställning, kan den föreslagna regleringen enligt grundlagsutskottets uppfattning inte anses vara godtycklig med hänsyn till de medicinska grunder som den grundar sig på." (Professor Janne Salminens expertutlåtande, s. 5)

Sökandens vittne Muukkonen bedömer både i sin artikel och i sitt förhör hur begränsningen av de grundläggande rättigheterna förhåller sig till näringsfriheten och rätten till arbete (och kulturella rättigheter). Muukkonen nämner inte rätten till liv och hälsa, som har varit den huvudsakliga motiveringen för statens och PeVK:s lagstiftning om räntepass.

Mot bakgrund av PeVL:s ovan nämnda bedömning anser tingsrätten att skyddet för näringsfriheten emellertid inte har varit det primära syftet med räntepasslagstiftningen. Enligt grundlagsutskottet är skyddet för befolkningens hälsa otvivelaktigt ett mycket tungt vägande skäl för systemet med grundläggande rättigheter (PeVL 7/2021 vp, punkt 7). Enligt konstitutionsutskottet är upprätthållandet av hälso- och sjukvårdssystemets funktionsförmåga under en pandemi också ett mycket tungt vägande skäl med tanke på systemet med grundläggande rättigheter, som är kopplat till det allmännas skyldighet enligt 7 § 1 mom. i grundlagen att trygga vars och ens rätt till liv och att tillförsäkra var och en tillräckliga hälso- och sjukvårdstjänster, även i händelse av en pandemi, samt att främja befolkningens hälsa (19 § 3 mom. i grundlagen), och som motiverar exceptionellt långtgående myndighetsåtgärder, inklusive åtgärder som ingriper i människors grundläggande rättigheter (PeVM 2/2020 vp, s. 4-5, PeVM 3/2020 vp, s. 3, PeVM 7/2020 vp, s. 4, PeVM 9/2020 vp, s. 4). Utskottet har också funnit att målet att skydda rätten att bedriva näringsverksamhet och att arbeta ... (PeVL 35/2021 vp, s. 2)

Med stöd av det ovan anförda anser tingsrätten att det har konstaterats att gränserna och villkoren för jämlikhetsprövningen har säkerställts på behörigt sätt i samband med införandet av PeVL:s lagstiftning om coronabevis för att även uppfylla villkoren i 11 och 13 § i jämställdhetslagen samt att nödvändighetsvillkoren har uppfyllts i fråga om den begränsning som föreskrivs i 6 § i PL (PeVL 35/2021 vp s. 5).

I förevarande fall grundade sig kravet på att sökanden skulle ha ett räntepass på den då gällande lagen. Enligt artikel 58 i lagen om ändring och provisorisk ändring av lagen om smittsamma sjukdomar (876/2021) kunde bland annat cateringföretag kräva att deras kunder skulle visa upp ett kupongkort, så att begränsningarna av antalet platser och öppet- och serveringstiderna för cateringföretag inte gällde för restauranglokaler eller restaurangverksamhet. Om kunden eller deltagaren inte visar upp intyget borde verksamhetsutövaren ha nekat tillträde till den offentliga tillställningen eller lokalen. Lagen är skriven i absoluta termer i detta avseende. Underlåtenhet att uppvisa ett kröningscertifikat kommer att leda till att tillträde till det offentliga mötet eller lokalen nekas. Det finns ingen diskretionär befogenhet i detta avseende enligt lagen. Med beaktande av det ovan anförda borde Fazer Ravintolat Oy ha vägrat sökanden tillträde till restaurangens lokaler, eftersom sökanden inte hade uppvisat något intresseintyg.

Sökanden har inte diskriminerats eftersom hans behandling har grundat sig på lagen i enlighet med artikel 11 i jämställdhetslagen.

Tingsrätten anser, som ovan bedömts, att även sökandens behandling enligt lagen haft ett berättigat syfte och att medlen för att uppnå detta syfte varit proportionerliga. Konstitutionsutskottet har konstaterat detta i sitt yttrande PeVL 35/2021 vp.

Varken Fazer Ravintolat Oy eller finska staten har således indirekt diskriminerat sökanden.

Plan för egenkontroll och kundinformation

När det gäller planen för egenkontroll och kundinformation anser tingsrätten att kärandens ärende inte utvecklades till någon av de informationsnivåer som beskrivs i regeringens förslag eftersom käranden inte hade något rättepass att presentera.

Sökanden ombads att uppvisa ett giltigt räntekort för att få tillträde till restaurangen utan att svaranden bröt mot de regler som begränsar dess verksamhet. Sökandens personuppgifter behandlades inte i detta fall. Syftet med användningen av personuppgifterna i kupongkortet skulle snarare vara en fråga mellan sökanden och myndigheterna, med tanke på att de kunder som fick komma in i restaurangen var de som fick grönt ljus av kupongkortsläsaren. Varken svaranden eller någon annan användare av läsaren hade tillgång till kundens personuppgifter. Kunden kunde vid behov bli ombedd att legitimera sig, men detta var inte nödvändigt i detta fall eftersom käranden inte hade något pass. Framför Fazer Ravintolat Oy:s kafé i Kluuvi fanns det på gatan framför kaféets kiosk och på dörrarna anslag om att det krävdes pass för att få tillträde till kaféet. På lapparna stod det "Vi har ett kupongpass". Dessutom nämndes kravet på pass som villkor för inträde på kaféets webbplats. Den plan för egenkontroll som föreskrivs i lagen kunde konsulteras vid behov.

Tingsrätten anser därför att det inte är visat att Fazer även har brutit mot de ovan nämnda bestämmelserna i 58 j och h §§ TTL. Tingsrätten anser vidare att överträdelsen av dessa bestämmelser under alla förhållanden inte kan föranleda någon kompensatorisk sanktion enligt 13 § diskrimineringslagen, utan att det i huvudsak är fråga om processuella bestämmelser som bedöms genom administrativa sanktioner.

Talan skall därför ogillas i sin helhet även på denna punkt.

PL 124 § Överlämnande av förvaltningsuppgift till annan än myndighet

Sökanden har även åberopat att enligt artikel 124 i PL får uppgifter som innefattar betydande myndighetsutövning endast anförtros en offentlig myndighet, men att en vanlig kaféanställd enligt rättelagen har getts befogenhet att behandla Vauhkalas vitala hälsoinformation och hindra honom från att besöka kaféet. Den befogenhet som ges till kaféarbetaren avser därför grundläggande grundläggande och mänskliga rättigheter. Konstitutionsutskottet har inte behandlat denna fråga. Föredraganden Hiden har nämnt tilldelningen av offentlig makt till ett icke-myndighetsorgan i samband med lagstiftningen om rättepass, men inte heller Hiden tar i slutändan upp denna fråga på något djupare sätt.

De svarande har förnekat att det skulle ha skett en betydande överföring av offentlig makt.

Tingsrätten anser att även denna fråga klargjordes i enlighet med praxis när lagen om kronvittnen infördes och att det inte är fråga om betydande myndighetsutövning när en cafeteriamedarbetare endast kontrollerar om en person har ett kronvittneskort eller inte.

Sammanfattning av kravet i avsnitt 23 i diskrimineringslagen

Tingsrätten finner att det av ovan angivna skäl inte är visat att svarandena har brutit mot likabehandlingslagen varför talan ska ogillas i sin helhet även på denna grund.

Förpliktelse att ersätta kostnader

Svaranden, finska staten, har yrkat 121 284,82 euro i ersättning för rättegångskostnader exklusive mervärdesskatt, 7 324,82 euro i ersättning för rättegångskostnader och 7 100 euro i ersättning för övriga kostnader och arvode till experten Salminen, sammanlagt 7 324,82 euro. 324,82 euro och därefter, med beaktande av att STM, som företrädde staten, var skyldig att betala mervärdesskatt, ovannämnda belopp inklusive mervärdesskatt, totalt 150 393,18 euro och 9 483,60 euro i rättegångskostnader, varav ombudet var solidariskt ansvarigt med sökanden för 70 procent, det vill säga 111 913,75 euro.

Sökanden anser att svaranden inte kunde ha ändrat sitt yrkande om ersättning för rättegångskostnader, efter att ha framställt det vid huvudförhandlingen den 12 april 2024, till den överenskomna dagen för framställandet av yrkandet, efter den 15 april 2024, till den 16 april 2024, som ett yrkande med mervärdesskatt. Svaranden har bestridit sökandens argument.

Tingsrätten finner att datumet den 12 april 2024 inte var en preklusionsdag för ingivande av kostnadsyrkandet enligt 5:22 § KL och att eftersom datumet för yttrande över kostnadsyrkandet även avtalats till den 19 april 2024 har staten haft rätt att inge kostnadsyrkandet som ett mervärdesskatteyrkande och det har ingivits i rätt tid.

Sökanden har bestritt statens yrkande om ersättning för rättegångs- och partskostnader och anført att parterna i första hand ska bära sina egna kostnader, eftersom sökanden haft tillräckliga skäl för att väcka talan vid domstolen. Sökanden har i andra hand bestritt statens yrkande om ersättning för kostnader som överstiger timkostnaden 200 euro (exklusive mervärdesskatt) och 169 timmar, totalt 33 800 euro, bestritt experten Salminens yrkande om arvode om 7 100 euro i sin helhet och bestritt yrkandet om ersättning för rättegångskostnader i dess helhet, eftersom statens yrkande, som sökanden anser vara ogrundat, inte krävde att en företrädare för justitieministeriet deltog i förberedelsen av målet eller närvarade vid huvudförhandlingen.

Sökanden ifrågasatte det statliga ombudets timtaxa med hänvisning till att staten vid det förberedande mötet hade uppgett att den endast skulle ta betalt för en assistent, men tog betalt för två assistenter, två andra experter och en tjänsteman från socialministeriet. Användningen av endast en assistent måste anses vara nödvändig. Vidare var timtaxan orimlig med hänsyn till den dåliga kunskapen om internationella instrument för mänskliga rättigheter och nedvärderingen av sökanden och hans uppgifter.

Sökanden har angett att det antal timmar som staten debiterat är helt orimligt och nästan dubbelt så stort som det antal timmar som sökanden använt. Ett skäligt belopp skulle ha varit 70 procent av de timmar som sökandens assistent använt. Sökanden har medvetet skapat merkostnader för sökanden genom att använda för mycket tid. Med stöd av det ovan anförda har sökanden yrkat avdrag med 188,75 timmar för Paavolas tid, 2,5 timmar för Laulaja, 18,75 timmar för tiden före den 14 mars 2023 och 3 timmar för debitering av måltidstimmar.

Sökanden har bestridit expert Salminens yrkande om 7 100 euro i sin helhet, eftersom domstolen är väl förtrogen med rättsläget, varför expertutlåtanden i princip är onödiga i målet. Dessutom har Salmien i sitt utlåtande endast åberopat ett yttrande som han redan lämnat till PeV och eftersom hans hörande i målet vid den nationella domstolen också var överflödigt.

Svaranden Fazer Ravintolat Oy har yrkat ersättning för rättegångskostnader med sammanlagt 16 460 euro, till vilket belopp sökanden inte har yttrat sig.

Sökanden, som har förlorat målet, är enligt 21 kap. 1 § rättegångsbalken fullt ut ansvarig för rättegångskostnaderna och för de kostnader som svarandena har haft för de åtgärder som varit nödvändiga för målets handläggning.

Tingsrätten anser att det inte finns någon grund för att parterna ska bära sina egna rättegångskostnader.

Statens yrkande om ersättning för rättegångskostnader grundades på ett timarvode om 380 euro (exklusive mervärdesskatt) för ombudet och 260 euro (exklusive mervärdesskatt) för biträdena. Dessa timpriser, och i vissa fall användningen av två assistenter, måste anses vara motiverade och rimliga, om än höga, med hänsyn till målets komplexitet och omfattning i storstadsområdet. Expertnivån och det höga timarvodet bör återspeglas i en motsvarande minskning av antalet nedlagda timmar. Det totala antalet debiterade timmar, 382, måste därför anses vara uppenbart obehövt. Det är inte heller i linje med de 216 timmar som sökandens ombud debiterat. Tingsrätten anser således att det statliga ombudets agerande under förfarandet, i strid med sökandens uppfattning och den kritik som anförts ovan, varit helt korrekt.

Tingsrätten godtar som skäligt antal timmar att ersätta, istället för det erforderliga antalet, ca 250 timmar fördelat på två ombud i ungefärligt förhållande 120/130 timmar. Salminens expertarvode bedöms som oskäligt i förhållande till att han hade kunnat stödja det utlåtande han redan lämnat till PeVL i målet, drygt ca 5 000. I övrigt finns inte skäl att reducera svarandens faktura på de grunder som sökanden har anfört.

Mot bakgrund av det anförda finner tingsrätten att det belopp av statens kostnader som skäligen kan ersättas av sökanden, i stället för det yrkade beloppet, ska uppgå till 105.000 EURO.

Yrkandet om ersättning för ombudsarvode grundas på 105 timmars tidsåtgång och 90,32 timmars debitering. Tiden har bestått av 23 timmars inläsning av ansökan, inhämtande av upplysningar och biträde vid upprättandet av svarsskrivelsen, 23 timmars inläsning av tillägget till ansökan, inhämtande av ytterligare upplysningar, kommentering och redigering av utkastet till svarsskrivelsen, 18 timmars förberedelser inför den förberedande förhandlingen, 18 timmars upprättande av yttranden, inläsning av sakkunnigutlåtanden, inhämtande av ytterligare upplysningar, 28 timmars inläsning av rättspraxis, inläsning av sökandens yttranden, förberedelser inför huvudförhandlingen, 12 timmars inläsning av invändningen om rättsstridighet samt 24 timmars deltagande i huvudförhandlingen.

Tingsrätten konstaterar att i rättspraxis och förarbeten (RP 07/1998 rd s. 19) har skyldigheten att ersätta parternas kostnader bedömts relativt strikt och det har ansetts att det inte får vara fråga om ersättning för sedvanligt arbete och inte får innefatta sedvanliga kostnader. Den är huvudsakligen begränsad till situationer där kärandens ombud på grund av sin yrkesskicklighet eller specialkunskap har utfört tidskrävande åtgärder som varit nödvändiga för rättegången och som, om de hade utförts av någon annan, skulle ha debiterats ombudet eller biträdet (RP 107/1998 rd s. 19).

Tingsrätten finner att närvaron och sakkunskapen hos STM:s förhandlare som företrätt parten i målet i hög grad varit nödvändig och i hög grad har uppfyllt de kriterier för ersättningsgillt ombudsarvode som anges ovan. Därutöver är de timmar som lagts ned på att biträda vid förberedelsen av målet i viss mån motiverade.

Antalet debiterade timmar och det debiterade timpriset måste dock anses vara väsentligt överdrivet i förhållande till den ersättningsnivå som följer av praxis. Tingsrätten godtar som skäligt antal timmar att ersätta, istället för det yrkade beloppet, främst i samband med tekniskt biträde i huvudmålet och i viss mån

50 timmar för totalt 50 euro per timme, dvs. 2.500 euro.

Advokatens skadeståndsansvar

Enligt 21 kap. 6 § civilprocesslagen kan en parts företrädare, ombud eller biträde, som uppsåtligt eller av oaktsamhet i den mening som avses i 4 eller 5 § har orsakat att en annan part har ådragit sig kostnader som avses i detta kapitel, efter att ha beretts tillfälle att yttra sig, åläggas att solidariskt med parten bära dessa kostnader.

Staten har ansett att när det står klart att staten inte kan åläggas att betala ersättning till Vauhkala för kränkningen av Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och när sökanden och hans ombud ändå har fortsatt att driva målet och att blåsa upp målet genom att lägga fram ännu ett argument som rör religionsfrihet, har detta varit en försumlig och vårdslös handläggning av målet. I detta avseende är förfarandet onödigt. Nummelin, som är ombud för sökanden, skall därför förpliktas att ersätta statens rättegångskostnader i detta mål, liksom de kostnader som hans klient har haft om sökanden förlorar målet.

Nummelin har bestridit statens synpunkter och hävdad att påståendena är rättsligt ohållbara. Staten har tidigare åberopat sökandens påståenden om överträdelse av artikel 5 i EIS och artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet i sitt yrkande om ersättning till ombudet (statens svar av den 31 augusti 2022), men sökanden har redan tidigare övergett dessa argument (sammanfattande redogörelse av den 17 oktober 2023). Sökandens inlagor är helt i linje med den normala, väletablerade processen i tvistemål, som genom primära och sekundära yrkanden föreskriver bördan av att hävda och argumentera för att domstolen kommer att tolka lagen och Europakonventionen på ett annat sätt än sökanden.

Slutsatser

Tingsrätten konstaterar att i rättspraxis och litteratur har biträdets eller ombudets ansvar ansetts vara exceptionellt och tröskeln för personligt ansvar har ansetts vara hög. En advokats ansvar är en sanktion för hans agerande i strid med rättegångsreglerna (Jokela 1995, s. 162) Till skillnad från normalt ansvar kräver en advokats ansvar en subjektiv grund, dvs. han måste ha agerat uppsåtligt eller oaktsamt i strid med rättegångsreglerna (hänvisning till § 21:6 OK 21:4 och 21:5 §).

De typer av agerande som avses i 21 kap. 5 § OSL är bl.a. att göra en invändning som den som gjorde invändningen visste eller borde ha vetat var ogrundad, att underlåta att följa ett domstolsbeslut eller något annat åsidosättande av skyldigheter som förlänger handläggningen. Det agerande som avses i artikel 4 i kapitel 21 i rättegångsreglerna är till exempel att inleda en onödig rättegång.

I Helsingfors hovrätts beslut nr 1699 av den 22 december 2021 dömdes ett ombud att tillsammans med sin klient svara för kostnader för att ha drivit ett yrkande om skyddsåtgärder grundat på en uppenbart ogrundad och uppenbart felaktig rättslig bedömning.

Advokatens ansvar har bestridits i rättsfallen KKO 1999:122, KKO 2001:65, KKO 2003:46 och KKO 2005:9.

Tingsrätten finner att ombudets handläggning har varit bristfällig i följande avseenden:

Talan väcktes på grund av att den distriktsdomare som vid den tidpunkten handlade målet, vilket framgår av sammanfattningen, krävde att ansökan skulle kompletteras. Efter denna komplettering var sökanden skyldig att avstå från

huvuddelen av klagomålet, dvs. påståendena om överträdelser av artikel 5 i EIS och artikel 2 i det fjärde tilläggsprotokollet (statens svar av den 31.8.2022), (sammanfattande redogörelse av den 17.10.2023). Sökanden har dessutom frånfallit påståendena om åsidosättande av konsumentskyddslagstiftningen i det ursprungliga klagomålet.

Nummelin har lämnat in ytterligare mer än tio yttranden utan begäran om yttrande från tingsrätten och i samband med en begäran om yttrande. Han har lämnat in olika framställningar, yrkanden, begäran om edition, påståenden om obstruktion, processuella yrkanden i tingsrätten och därmed sammanhängande klagomål. Med undantag för några enstaka yrkanden av huvudsakligen teknisk karaktär har tingsrätten avslagit de yrkanden från sökandens ombud som beskrivits ovan.

Tingsrätten finner att de ovan beskrivna åtgärder som advokaten vidtog i och för sig var lagliga medel för att skydda klientens ställning och intressen och säkerställa en rättvis rättegång, men att avgivandet av uttalanden i strid med och utöver begäran om uttalanden utgjorde ett pliktbrott som förlängde rättegången.

Tingsrätten finner vidare att talan, i den ursprungliga och ändrade form som beskrivits ovan och som har ogillats, grundas på en uppenbart oriktig rättstillämpning och visar på uppenbar vårdslöshet från ombudets sida, som visste eller borde ha vetat att talan var ogrundad.

Tingsrätten anser att ombudets oaktsamhet i ovan nämnda avseenden varit så uppenbar att gränsen för skadeståndsansvar har överskridits. I övrigt kan ombudets agerande inte anses ha varit oaktsamt i den utsträckning som krävs för ansvar.

Tingsrätten anser att ombudets försummelse har medfört att finska staten har lagt ned sammanlagt cirka 50 timmar extra tid på att bemöta de delar av talan som har ogillats och på att bemöta de kompletterande yttrandena, varav en del har lagts ned på den biträdande personalens tid. Tingsrätten finner därför att Nummelin ska åläggas att solidariskt med Vauhkala dela rättegångskostnaderna med 20 000 euro.

Sammanfattning av domen

Talan avvisas.

Sökanden Mika Vauhkala skall till finska staten utge 105 000 euro i ersättning för rättegångskostnader och 2 500 euro i ersättning för parternas rättegångskostnader, till vilka Aki Nummelin och Vauhkala solidariskt skall bidra med ett belopp om 20 000 euro, jämte dröjsmålsränta enligt den räntesats som föreskrivs i artikel 4.1 i räntelagen, från utgången av en månad från dagen för domen.

Sökanden Mika Vauhkala ska förpliktas att till Fazer Ravintolat Oy betala ersättning för rättegångskostnader med sammanlagt 16 460 euro jämte dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från utgången av en månad från dagen för denna dom.

Överklagande

Du kan överklaga beslutet.

Tidsfrister

Anmälan om missnöje	7.6.2024
Klagomål	1.7.2024
Motklagomål	15.7.2024

Elektronisk signatur

Distriktsdomare Markku Saarikoski